

HATÁRRENDÉSZETI TANULMÁNYOK

XXI. évfolyam 2. szám

2024/2. KÜLÖNSZÁM

B U D A P E S T

- 2024 -

**A MAGYAR RENDÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSASÁG
HATÁRRENDÉSZETI TAGOZAT
TUDOMÁNYOS, SZAKMAI KIADVÁNYA**

Szerkesztőbizottság:

Dr. Balla József, Dr. Gaál Gyula, Görbe Attiláné Dr. Zán Krisztina,
Dr. Vedó Attila, Prof. Dr. Sallai János, Vájlok László

Főszerkesztő:

Dr. Balla József

Felelős szerkesztők:

Vájlok László

Dr. Vedó Attila

Szakmai lektor:

Prof. Dr. Fórizs Sándor

Képszerkesztő:

Bényei Szilvia

A megjelent publikációk szerzői vélemények, melyek nem feltétlenül esnek
egybe a szerkesztő bizottság megközelítésével.

Felelős kiadó:

Dr. Balla József r. ezredes

Magyar Rendészettudományi Társaság

Határrendészeti Tagozat Elnöke

HU ISSN 2061-3997 (Online)

Tartalomjegyzék

Dr. univ. Beregnyei József címzetes iskolaigazgató: Történeti jellegű összefoglaló az adyligeti bázis 1998-2005 közötti éveiről.....	4
Bevezető.....	5
1. A kapcsolódó előzmények bemutatása és az átvett bázis akkori állapota.....	6
1.1 A téma szempontjából lényeges határőrségi helyzet bemutatása.	6
1.2 Az összefoglaló elkészítésével kapcsolatos személyes motivációm.....	7
1.3 A kapcsolódó vezetői döntések a témában.....	9
1.4 A bázis bizottság általi megsemmisítése.....	11
1.5 A bázis átvételkor állapotának részletesebb érzékeltetése (Az örökölt helyzet áttekintése) ..	12
1.6 A legsürgősebb javítások, hibaelhárítások elvégzése.....	16
2. A bázison folyó építés, felújítás megtervezésének, kivitelezésének jelentősebb mozzanatai időrendben (Építési-, felújítási munkák).....	16
2.1 Az ideiglenes indulási feltételek megteremtése	16
2.2 A beruházások, felújítások megtervezése, részben megvalósítása.....	18
2.3. A nagyberuházások megvalósulása és ennek eredményei	20
3. A tanintézeti nevelő-oktató munka oktatásigazgatási előkészítése, kialakulása.....	29
3.1 Az ideiglenes feltételek közötti képzés előkészítése, beindítása	29
3.2 Határőrségi tanintézetből BM felügyelete alá kerülés előzményei, a BBHSZ megszüntetése ..	36
3.3 A tanintézeti nevelő-oktató munka új helyzetéhez történő előkészítéséről, menetéről	40
3.4 Az ARSZK felállása és az iskolarendszerű szakképzés elindítása, kifejlődése	41
3.5 A 2000-2004 nyara közötti tanintézeti működés néhány fontosabb eseménye, jellemzője ..	48
3.6 Jelentős kormányzati döntés, amely az ARSZK-ra és más RSZK-ikra is vonatkozott	57
3.7 A 2005. év vége, a 2006. év eleje	67
4. Minden egyéb más a témában	68
4.1 Készülve az igazgatói pozíció átadására	68
4.2 Egyéb megjegyzéseim.....	69
Befejezés	72
Mellékletek.....	74

Dr. univ. Beregnyei József címzetes iskolaigazgató
Történeti jellegű összefoglaló az adyligeti bázis
1998-2005 közötti éveiről

*A pontosan rögzített, valóságnak megfelelő feljegyzések, jegyzetek megbízhatónak mondhatók,
az emlékek viszont már kevésbé és a nem dokumentált emlékképek pedig nagyon hamar
elhalnak!*

Szentendre

2023

Bevezető

Minden valamire való dolog létrehozása – különösen, ha az sikeres – jó érzést vált ki az érintettben. Így van ez – a nem egyszerűnek mondható – iskolalapítás esetében is. Ugyanis egy iskola a jövőnek készül, olyan hely, ahol az adott szervezet – jelen esetben a BM Határőrség és a rendőrség alaprendeltetését teljesítő – valamilyen szintű szakembereinek a felkészítése, nevelése-oktatása folyik. Az innen kikerülő „végtermék” hosszabb időre befolyásolhatja a pályakezdőket fogadó, őket alkalmazó szervezetek működésének sikerességét, avagy sikertelenségét.

Jómagam – társaimmal karöltve – erre a nem könnyű, de megtisztelő feladatra vállalkoztam.

Célunk volt, hogy lehetőleg előre tervezetten, lépésről-lépésre haladva hozzunk létre bizonyos hozzáadott értékkel bővített, korszerű iskolát. Mindezt annak tudatában tettük, hogy ez nem történhet meg egyik napról a másikra, sokkal inkább egy hosszan tartó periódus lesz.

Ez a vállalkozás az intézmény, mint szervezet működési rendjének, szellemiségének kialakításán, a résztvevők összekovácslásán túl a szó eredeti értelmében jelentette az iskola meg/felépítését is.

Az iskolaalapítás alakulását sok belső és külső tényező befolyásolta. Bármilyen intézmény létrehozása során felmerülnek méltányolható jogos, reális igények, amelyek nem függetlenek az akkor rendelkezésre álló objektív feltételektől, körülményektől. Közülük az egyik nagyon fontosnak mondható az – elképzeléseknek, a fantáziának határt szabó – elégséges pénzügyi forrás megléte. Persze ennek mértéke nemigen tőlünk, hanem az adott országos hatáskörű szerv, illetve a fenntartó Belügyminisztérium szándéka, döntése által determinált volt. Én úgy éreztem végig, hogy az adyligeti bázis felújítása/építése során az ebben érintettek nemigen szórták kénye kedvükre a köz pénzt.

E bázis itt szereplő történeti leírásának összefoglalója **1998**-ban indult és számomra **2006. február 20**-ai igazgatói pozícióm, illetve hivatásos állományviszonyom megszűnésével, szolgálati nyugdíjba vonulással zárul.

1. A kapcsolódó előzmények bemutatása és az átvett bázis akkori állapotának érzékeltetése (Azaz a kiinduló helyzet)

Mint minden – így adott intézmény alapítás is – bizonyos céllal valahonnan, valamilyen körülmények között elindul és működik, jobb esetben fejlődik, majd a rendeltetése aktualitásának elvesztésével együtt maga is megszűnhet, avagy átalakulhat. A megszületés, a működés általában az adott időszaki külső/belső körülmények által befolyásolt, meghatározott. Ezért célszerű ezekkel a tanulmányozás során tisztában lenni.

1.1 A téma szempontjából lényeges határőrségi helyzet bemutatása.

A szakmabeliek által ismert az, hogy a rendszerváltás pillanatában a határőrség alapvetően katonai jelleggel működött, tett eleget akkori rendeltetésének. A határőrségi szakmai vezetők részéről már ekkor nyilvánvalóvá vált, hogy egy demokratikus társadalom erőszakszervezete csak nyílt jogszabályokban – nem egy MT rendeletben – rögzített keretek között tevékenykedhet. De azt is tudni kell, hogy a határőrség 1989-től aktív kezdeményezője volt a nyugat-európai mintára történő szervezeti-, működési átalakulásnak¹. Már ennek szellemében született meg a 3141/1989. és a 2046/1989. (HT. 17.) MT határozat a Magyar Köztársaság államhatárára, annak rendjére, őrizetére és átlépésének szabályaira vonatkozó törvényjavaslat követelményekről, elvárásokról. A dokumentum európai (schengeni) határőrizeti követelményekre való felkészülésre tekintettel – többek között – azt is előírta, hogy 1990 és 1995 között fokozatosan ki kell vonni a sorozott állományt a határőrség szervezetéből, és – a rárótt feladatok jellege miatt² – meg kell teremteni a hivatásos határőrizeti rendszert, azaz rendeltetésének hivatásos állományúakkal történő teljesítését.

Az elképzelés megvalósítását időben „megakasztotta”³ a Jugoszlávia és volt köztársaságai között kirobbant háború, ami miatt nem lehetett az előre eltervezett ütemben eleget tenni a

¹ Kiss Kálmán: A Határőrség jogainak és kötelezettségeinek rendszere a határőrizetről és a Határőrségről szóló törvényben. Belügyi szemle, 1998. különszám 8-17.old.

² A téma szempontjából lényeges a 34.§, mely szerint hadkötelezettség alapján sor és tartalékos szolgálatot teljesítő határőr ügydöntő hatósági jogkört nem gyakorolhat.

³ Ebből kifolyólag született meg a 3028/1992 számú Kormányhatározat az államhatárok azonnali lezárására alkalmas kötelék felállításáról. E döntésnek megfelelően jöttek létre a „rendészeti-akció” - illetve „határvadász” századok.

sorozott állomány kivonásának. De ez nem zárta ki ennek fokozatos⁴ teljesítését. A kormány a 2186/1996. (VII.6.) határozatban értékelte az eltelt időszakot, és meghatározta a további feladatokat⁵. Ennek szellemében fogadták el a 73/1997. (VII. 17.) OGY határozatot, a határórség fejlesztésének irányairól.

Az előzőekben ismertetett jogszabályok tehát a rendszerváltás időszakában megcélolták és egyben elő is írták, hogy középtávon a határórségnek át kell alakulnia egy, a kor követelményeinek megfelelni képes, nem sorozott állománnyal rendelkező, ún. hivatásos szervezetté. A korábbi mintegy húszezer fős katonai szervezetből egy kisebb létszámú, alapvetően rendészeti feladatokat ellátó, - egyben adott esetben az ország védelmi feladataiban is aktívan tevékenykedni képes- „profi” szervezet vizionálásával. Ehhez viszont – sok egyéb mellett – a végrehajtásban dolgozó nagyobb létszámú hivatásos állományú tiszthelyettesekre/zászlósokra („altisztekre”) volt szüksége a határórségnek!

1.2 Az összefoglaló elkészítésével kapcsolatos személyes motivációm

Aki engem nem ismer/nem ismert, abban jogosan felmerülhet az a kérdés, vajon milyen előismeretekkel, kompetenciákkal rendelkeztem e vállalkozás teljesítéséhez?! Csak ezért – nem az önreklámozás célzatával – megemlítek itt néhány dolgot pályafutásom főbb állomásairól.

Határőr tiszti pályámat az apátistvánfalvai őrsön kezdtem, majd a zalaegerszegi határőr kerület parancsnokságán főelőadóként dolgoztam. Miután 1977-ben a ZMKA határőr szakon megszereztem a diplomámat lehetőséget kaptam a KLKF Határőr Tanszéken oktató-nevelői megbízatást teljesíteni, fiatalok között lenni, véleményüket alakítani, formálni.

1977. szeptember 01 – 1990. április 30. között – oktató, határőr szakcsoportvezetői, tanszékvezető helyettesi munkát végeztem, majd két év kihagyással tanszékvezetőként dolgoztam. A két év kihagyás – 1990. május 01 – 1992. február 28. – között a körmendi HKTI megalapításával telt, oktatásigazgató-helyettesi beosztásban. 1992. március 01-jén visszakerültem a KLKF Határőr Tanszékre tanszékvezető főiskolai tanári munkakörbe. Egy

⁴ Lényegében ezzel függött össze az, hogy a BBHSZ/ARSZ felkészítési rendszerében kezdetben még hivatásos állományúak vettek részt. Az újak bevonása pénzügyi fedezetének egy részét lényegében a sorozott állomány kivonásából felszabadult forrás biztosította!

⁵ A sorozott állomány teljes kivonásának ütemezését a 2141/1997. (V.30.) számú kormányhatározat írta elő, amely végül is elvezetett 1998. április 25-ig, az utolsó határőr sorkatonák búcsúztatására rendezett központi ünnepséggig. Erre nem véletlenül éppen a budapesti határőr igazgatóságon, Adyligeten került sor.

váratlan helyzet bekövetkezése után 1994. március 15. és 1998. március 30. között a határőrség Országos Parancsnokságon (Hór Op-ság) a Képzési-, Humánszolgálati és Közművelődési Főosztály vezetői munkakörét láttam el. És itt jutok el az összefoglalóhoz tartozó BBHSZ/ARSZK igazgatói beosztáshoz. (Csak megjegyzem, hogy nyugdíjazásomat követően 2010. november 30-ig bezárólag a tanintézetek felügyeletében részt vevő főosztályvezető főtanácsosaként segítettam a fiatalok szakmai felkészítését.)

1987-1989 között tudományos továbbképzés keretében a ZMKA-n „Határőr értelmező szótár” című munkámmal⁶ „dr. univ” tudományos címet szereztem. A kollégiumi nevelőtanári másoddiplomámon túl a KLTE-n Debrecenben közoktatásvezetői képesítést is szereztem, ami akkor még nem volt szükséges egy iskola/tanintézet elsőszámú vezetői munkaköréhez. Kedvenc kutatási témám a szakmaiakon felül a pedagógia, andragógia és az iskolavezetés.

Gondolom, ezek a személyemre vonatkozó adatok meggyőzőek lehetnek azok számára, akik eddig nem ismertek.

Azt is elmondom, hogy én sokat merítettem, felhasználtam adott beosztásom ellátásakor a témában megszerzett előtudásaimat. Amikor dr. Kátai László igazgatóval a HKTI felállításán kezdtünk dolgozni értelemszerűen a KKKF határőr tanszéki-, de még a ZMKA-i tapasztalatinkból is merítettünk. (Megjegyzem ezek egy része nemigen jó adaptáció volt a HKTI-re. Például a szervezeti elemek megnevezése: tanszék, tagozat stb.) De, amikor Adyiligetre kerültem akkor már nemcsak a társrendőr tanintézetek tapasztalatai álltak rendelkezésemre, hanem a Körmenden megszerzett saját jó/rossz ismereteim, tudásom is.

Na és mi az, ami pedig személyes motivációt jelentette a téma írásos formájú közreadásában?!

Jómagam a megbízatás elvállalásakor – számítva arra, hogy főleg a kezdeti lépések nagyon nehezek lesznek – eldöntöttem magamban, hogy a történések legfontosabb részeit, ahogy én láttam, éreztem abban az időben feljegyzem magam és főleg az „utókor” számára. Tettem ezt azért is, mert egyrészt tudom, az évek megszépítik a dolgokat és másrészt pedig azért, mert a későbbi emlékezéseimben már nagy teret kaphatnak a szubjektívítások, az eseményekben való tetszőleges szelektálások, a homályos visszaemlékezések. Amennyiben viszont az eseményeket, velük kapcsolatos szubjektív érzéseimet menet közben, akkor vettem papírra,

⁶ Érdemes lenne az 1980-s években érvényes határőrizeti/határrendészeti szakkifejezéseket a 2020-s években használatosokkal!

amikor ténylegesen megtörténtek, akkor talán hitelesebb, objektívabb lehet a visszatekintés a későbbi években.

2023-ban – mivel a téma többször szóba került közöttünk arra gondoltam, hogy az „Igazgató személyes naplója” címet viselő, korlátozott⁷ darabszámban készült feljegyzésemet – ügyelve annak eredetiségére – kicsit átszerkesztett, személyes érzéseket visszafogott formában megújítom, és ha van rá igény, akkor a történeti események iránt érdeklődők számára több példányban közreadom.

Bizton kijelenthetem, hogy nemcsak azok az olvasók, akik csak távolról tudtak az adyligeti bázis ezen időszaki alakulásáról, hanem még azok számára is fellelhetők benne olyan apró lényeges, vagy kevésbé lényeges részletek, amelyekről esetleg az itt dolgozók többsége sem volt tisztában. Ha egyszer valaki részletesebben érdeklődne a bázis 1998-2005 közötti időszaka történetéről, akkor ezen összefoglaló alapján hitelesnek mondható információk birtokába kerülhet. (Persze arra is kíváncsi lennék, vajon azok, akik velem együtt rövidebb-hosszabb időtartamban résztvevői voltak az akkori eseményeknek mennyire fogják azt mondani „na én erre nem is vagy nem így emlékszem”, esetleg „erről nem is volt információm”, avagy a „főnökben” csak ez maradt meg belőle).

1.3 A kapcsolódó vezetői döntések a témában.

Az 1.1 pontban említett normák, szabályzók előírásai alapján kezdődött meg, illetve folytatódott a határőrség átszervezése, felkészülés a sorállomány szervezetről történő kivonására és az alapfeladat meghatározóan hivatásos állománnyal történő végrehajtásának előkészítésére, illetve ilyen állomány kategóriával történő beindítására, végzésére.

Egy sikertelen debreceni, orosházai, nyírbátori helyszínnel kezdődött próbálkozás után *1997-es év elején* a 2141/1997. (V.30.) kormányhatározattal kiadott „*A határőrség szervezeti továbbfejlesztése koncepciója*” című írásos anyagban leírtak alapján többek között arra a döntésre jutott az akkori határőrségi felsővezetés, hogy a Budapesti Határőr Igazgatóság (BHI) Ferihegyre költöztetésével párhuzamosan, annak helyén Balassi Bálint néven – tiszthelyettesek képzését végző – Határrendész Szakközépiskolát, valamint a határőr tiszti állomány továbbképzésére hivatott Határőr Vezető-, Továbbképző Intézetet (HVTI) kell

⁷ Amit akkor – egy kivétellel – az igazgatóhelyetteseknek adtam.

alapítani. Ezt határozta meg a 12/1998. számúval kiegészített **36/1997. OPK számú parancs** „A BHI átszervezésével, Határrendész Szakközépiskola, valamint Vezetőképző és Továbbképző Intézet⁸ létrehozásával kapcsolatos egyes szervezési feladatok végrehajtására” tárgyú rendelkezésében.

Az általam is támogatott kezdeti elképzelések még nagyon jónak tűntek, hisz e két tanintézet mellett lett volna külön egy logisztikai központ is, amely az előbbieket, továbbá a Határőrség Országos Parancsnokság és a háttérintézményei teljes, valamint a BHI részleges ellátására lett volna hivatott. Ez az elképzelés – nem ismert okok miatt – hamar módosult úgy, hogy a BHI fog rendelkezni nagy ellátó-hadtáp szervezettel, mivel ez az ő esetében annyira nem ütne el az alaprendeltetésétől. Ennek az elgondolásnak az élettartama még rövidebb volt az előzőnél. Így született meg a harmadik – véleményem szerint nem optimális – megoldás, amely szerint a szakközépiskola fog rendelkezni egy nagy ellátó-hadtáp szervezettel, kvázi tehát ellátja saját magát, kiszolgálja a HVTI-t, a Hór OPK-t, háttér intézményeit, továbbá beinduláskor részben még a BHI-t is. Csak, hogy tovább színezzem a palettát, ezért megemlítem, mindezekon felül mi kaptunk meg olyan sajátos szervezeti elemeket is, mint a Határőrség Központi Zenekara, vagy például az akkori Katonai (határőr) Ruházati Bolt az Alkotás úton, továbbá a Tartalék Vezetési Pont-t (TVP), más néven a határőr pihenőház. Ezzel függött össze a március 21-én kelt 12/1998 OPK számú parancs 2/b pontjában a szakközépiskola induláskor létezett 445 fős⁹ nagyon magas költségvetési státuszállománya.

Az 1997. október 13-án kelt 36/1997. OPK számú parancs 3. pontja kimondta, hogy a tanintézet szervezetének feltöltése csak az alapítóokirat aláírása és az állománytábla jóváhagyása után kezdődhet meg. Továbbá a HÓR OPK Szervezési Főigazgatósága háttérintézményeként működő HVTI ellátása is a szakközépiskola kötelessége. Mindkét intézmény létrehozását úgy kellett ütemezni, hogy a feltöltés, felkészítés **1998. szeptember 01-től részleges-**, 1998. október 01-től pedig teljeskörű működőképességet biztosítson. (Megjegyzem, ezek maradéktalan teljesítése nemcsak rajtunk múlott!) Az 5. pont azt is előírta, hogy az új szervezetek kialakításánál tekintettel kellett lenni az OPK 45/1997. számú intézkedésében foglaltakra is.

⁸ Megemlítem, hogy a vonatkozó OPK parancs 3. pontjában Budapesti Határőr Vezető és Továbbképző Intézet megnevezés szerepel (BHVTI). Az intézet és a kiszolgálást végző BBHSZ között jó együttműködés létezett. Egy év után 2000.02.01-1 beépült a felállított RTF Rendészeti Vezetőképző, Továbbképző és Kutató Intézet – RVTKI-szervezetébe!

⁹ Ennek megoszlása: 99 ti., 106 zls és tths, 5 ktv. valamint 235 ka volt ekkor.

Sajnos az új intézmény anyagi feltételeit – a központi forrásokon túl – meghatározóan csupán csak a BHI vagyonfelosztásával voltunk kénytelenek megoldani. (Lásd: 36/1997. OPK számú parancs 6. pontjában leírtakat!) Ugyanitt szerepelt az is, hogy a felújítások, beruházások komplex elgondolására vonatkozó javaslatot október 20-ig kell vezetői értekezletre előkészíteni, a tanintézet komplex átalakításához szükséges tervnek pedig december 15-ig kellett volna elkészülnie. A 7. pontban szerepelt a HŐR OPK-i biztos, - valamint a további albizottságokba beosztottak nevei, akiket ezen átalakítási folyamat segítésére jelölt ki az országos parancsnok.

Az átszervezés és az intézmény alapítás gazdasági feladatainak előkészítésével, szervezésével Dékány István alezredest – aki egyben a szakközépiskola gazdasági igazgatóhelyettese szerepét is betöltötte ekkor – bízta meg az OPK-i parancs a 11. pontjában.

Az 1998. március 24-én született **12/1998. OPK számú parancs** részben kiegészítette a 36/1997. OPK számú parancs tartalmát. Többek között meghatározta a bérrel lefedett, költségvetési státuszállományt. Esetünkben – ahogy ezt már fent említettem – ez nagyon sok, 445 fő volt. Ehhez tartozik még, hogy az 1998 április 01-jén hatályba lépő állománytábla gazdasági szakterület szerinti beosztásokba kinevezettek együtt tartását, megbízását, mindkét szervezetre (BHI., BBHSZ) vonatkozó munkavégzését határozta meg. (Ez számunkra különösen hátrányos volt.) Személyesen nekem volt nehezítő, hogy az iskola ellátási igényeit az átmeneti időszakban a BHI igazgatóján keresztül érvényesíthettem! Az utolsó pont az adyligeti objektum parancsnoki teendőit április 01-jétől részemre határozta meg.

Végül is a fentebb említett két OPK-i parancsnak, a további határőrségi felső szintű vezetői döntéseknek megfelelően **1998. április 01-jével** felállításra került a **Balassi Bálint Határrendészeti Szakközépiskola (BBHSZ)** és a **Határőr Vezető-, Továbbképző Intézet (HVTI)**.

1.4 A bázis bizottság általi meg szemlélése

1997. októberében a kijelölt bizottság – benne az ellátási-fenntartási főosztályvezető is – Máday András ezredes OPK-i biztossal az élen tereplejárást tartott Adyligeten. Ennek célja volt azon kiinduló adatok megfogalmazása, amelyek alapját szolgáltatták az építkezés tervezett pályázati kiírásainak.

Az ellátási-fenntartási főosztályvezető itt még úgy nyilatkozott, hogy a tervet nem kell megpályáztatni csak a kivitelezést. 1997. decemberre kiderült, ezt is pályáztatni kell, így tehát már az indulásnál 2,5 hónapot elpazaroltunk.

Az előbbiekre tekintettel 1998. januárban még egy szemlét tartottunk annak tisztázására, hogy hol tudunk és milyen szükségmegoldással¹⁰ – két osztálynyi tiszthelyettessel, maximum 50 fővel és egy 12-13 fős vezetőképzős tiszti csoporttal – **indulni 1998. szeptember 30-tól.**

Ezen szemle – melyről a következő pontban részletesen szólok – során szereztem jónéhány „elkeserítőnek” tűnő tapasztalatot az akkori épületek, - bizonyos berendezések, - eszközök hiányaira, hiányosságaira, illetve a meglévők állapotára vonatkozóan.

1.5 A bázis átvételkori állapotának részletesebb érzékeltetése (Az örökölt helyzet áttekintése)

Nemcsak az előbb jelzett csoportos szemle során, hanem ezen felül is, szinte egy héten át bújtam a megöröklött bázis minden zugát. Őszintén mondom a látvány lehangolónak tűnt. Kicsit hihetetlennek, morbidnak tűnik, de a volt sorkatonai szekrényekből a szó eredeti értelmében csontváz, busz-, villamos számozást jelző táblák és sok minden érdekes dolog került elő.

A szennyvízcsatorna egyik központi összefolyó aknájában egy betonnal megrakott talicska volt bedobva. (Gondolom ekkor közölték a használójával, hogy a hétvégén is benn kell maradnia!)

Hét nap után úgy tudtam összefoglalni, hogy ezen állapotában történő továbbműködtetése, bármilyen rendkívüli dolog bekövetkezését, nagyobb kaliberű üzemzavar létrejöttét eredményezhette volna! (Azért mondom a nagyobbat, mivel kisebb méretűek valószínűleg már az előtt is előfordultak, amit a sokféle szakmával rendelkező sorkatonákkal ideiglenesen megoldottak, illetve a kisebb üzemeltetési zavarokat gyorsan elhárítottak. De esetünkben ilyen nagyszámú, sokoldalú szakmunkás igénybevételére már nem volt lehetőség!)

Az akkor megöröklött körülmények, épületek, berendezések, eszközök – egyáltalán a helyzetkép – negatív minősítésének megerősítésére álljon itt jó néhány konkrét példa.

¹⁰ Azért neveztem szükségmegoldásnak, mert mindezt még a régi épületekben akkori körülmények között kellett megvalósítani.

1. Kiderült például a volt BHI közművének állapota kritikán aluli, annyira rossz, hogy egy külső cég 1 héten keresztül javította a lyukakat rajta, mert naponta 15 m³ forró víz ment el és ezért a munkáért 700 e Ft-ot kért, majd a következő héten máshol durrant ki a fővezeték. Az épületek régi öntvény radiátorainak 20-30%-a nem működött, illetve csöpögött.
2. Nem működött az 1. számú kapumozgató, sőt egyik sorompó sem. A kapucsengő úgy volt használható, ha folyamatosan világított a kiskapu lámpája.
3. Nem volt semmilyen közvilágítás az udvaron. A lőszerraktárnál általában csak egy lámpa működött, a többi nem.
4. Az őrszoba mellett egy kis trafóláda a bitumenen kidőlve feküdt, amelyben áram is volt. Bent az őrszobán – ahová az OBSZ lett elhelyezve – két nagy fegyveres, számkódos működésképtelen láda foglalta a helyet.
5. A 2. sz. kapunál lévő fényszórónak nem volt kapcsolója, éjjel-nappal világított. Az itt lévő trafóháznál a főkapcsoló fával volt kitámasztva, mellette a földön további kettő rossz kapcsoló feküdt.
6. A bázis kerítése foghíjasan állt, már ahol állt és nem feküdt.
7. A szennyvízlefolyó részben fedél nélkül szalaggal volt körbejelölve, nehogy valaki beleessen, mellette egy kőépület volt félig megbontva.
8. A sorállományúak részére szolgáló étterem és konyha alját bebetonozva, „robbantásra” érett állapotban találtam.
9. A híradó raktár 10 évvel ezelőtti használaton kívüli anyagokkal volt csurig megtöltve. A híradó műhely irodái, WC részei szinte használhatatlan állapotban voltak, pedig ezen épület falai (kerámia téglás) voltak a legjobb állapotban.
10. A korábbi disznóól trágyával takarva közvetlenül a salakos pálya mellett feküdt, a pályákon a salak nagyon-nagyon régi, kemény állapotú volt.
11. A telephelyen a gépi mosó évek óta nem működött és engedte a fal magából a vizet. Ehhez hasonlóan a zászlóalj épület¹¹ falából pedig a szennyvíz jelent meg és a mögötte létező kicsi épület folyosója végén hiányoztak az ablakok.

¹¹ Ez a szomszédos fátelaphoz közeli épület lett felújítva később a RTF RVTKI részére.

12. Bár volt három szivattyú és egy szippantó gépkocsi, de egyik sem volt működőképes, ezért külső céget kellett felfogadni a panelépület¹² – esetenként az egészségügyi blokk – aljából a víz kiszippantására.
13. Nem rendelkeztek semmilyen rajzzal arról, hogy a közmű vezetékek, csövek hol húzódnak.
14. Egy vezetékre, vízcsőre volt lineárisan minden felfűzve, még a tisztai lakótelep ellátása is.
15. Habár ide tartoztak a Hőr OPK gépjárművei is, sőt a dolgozói közül többen itt rendelkeztek szolgálati lakással is, ennek ellenére nem volt teljesen pontos gépjármű-, és az ingatlanvagyon nyilvántartó sem.
16. A részünkre átadott lakások és a terület telekkönyvi része, okmányi helyzete hiányos volt.
17. Az egész objektumon belül egyedül a parancsnoki épületrész volt a legjobb állapotban, de azon belül is a WC-ből kellett hozni minden irodába a hidegvizet, mivel meleg, mint olyan nem létezett itt sem.
18. Az említett parancsnoki épületen felül még az 1998. március 10-én átadott – de még használatba nem vett – új étterem és konyha állapota volt jónak, illetve kifogástalannak mondható, a többi mind megérett volna a dózerlásra. (A használaton kívüli fa barakkok állapotát már nem is említem. Ezt – a látvány elfedése érdekében – később katonai álcahalóval takartuk le). Az új étteremről egyébként utólag – ősszel – derült ki, hogy beázik, kicsire méretezték a légtávűtését és rossz a bűzelvezetője. Ennek garanciális javítása, javítgatása kettő évig elhúzódott.

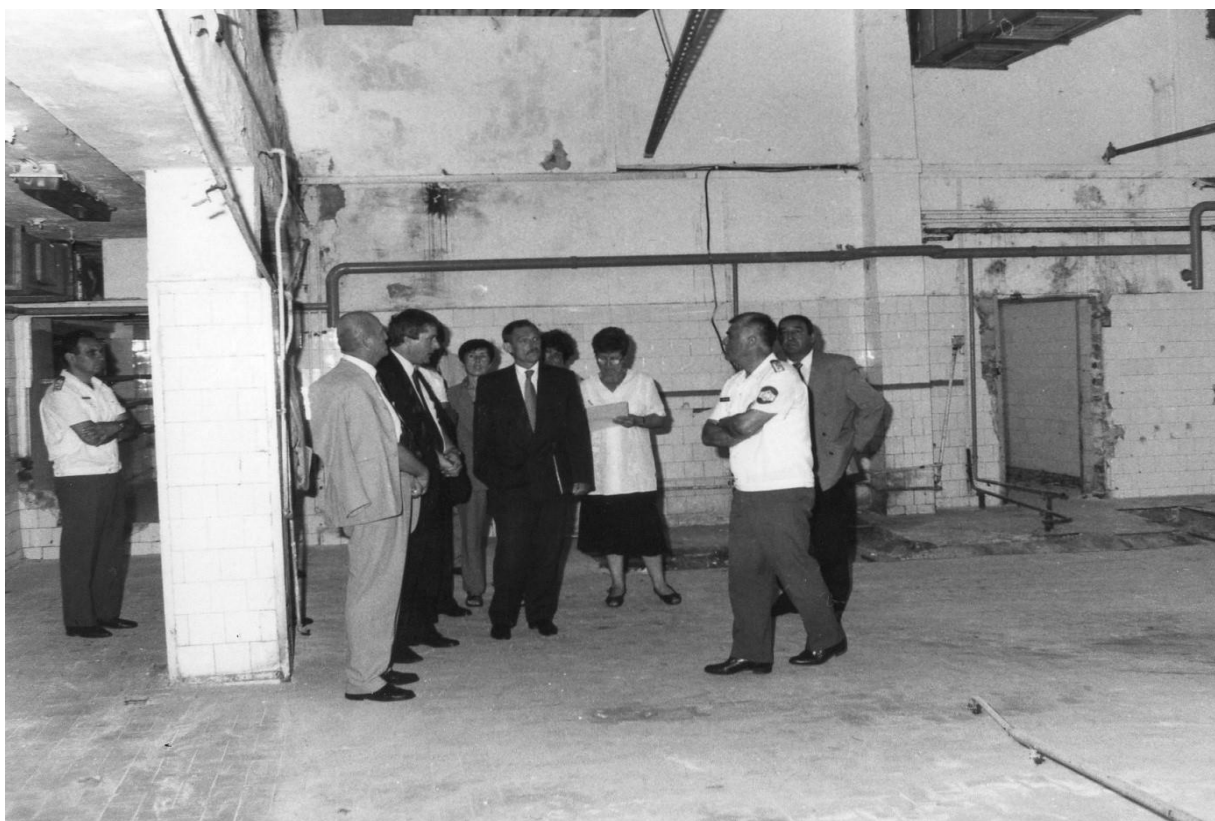
Az utóbbi két épület – Parancsnoki épület és az új étterem – képe látható a két fotón.

¹² A panel pincéjében állandóan 0,5-1,5 m-en állt a víz, ezt is – az épület megújításáig – folyamatosan kellett szivattyúzni.

Mindezek legvégén jelzem, hogy az átvételt követően mindösszesen 52 különféle épület¹³ létezett a bázis teljes területén.

A negatívnak mondható példák szemléltetése érdekében raktam ide be néhány akkori helyzetről készült képet:

¹³ Ebben benne van minden valamilyen funkcióval korábban rendelkező épületrész, a lebontásra érett kilenc faház továbbá több használaton kívüli téglás épület is.

1.6 A legsürgősebb javítások, hibaelhárítások elvégzése

Tekintettel az előbb bemutatottakra a korábbi elképzelésekkel szemben szorgalmazni kezdtem ezen hiányosságok, hibák – különösen a fűtés, világítás és kerítés – minél hamarabb első- vagy második hullámban való megterveztetését, illetve kiviteleztetését, e problémák sürgős orvoslását!

A fűtés működőképessé tétele azért tartozott ebbe, mert az 1998. április 20-tól induló iskolai dolgozók összevont felkészülésének megkezdése előtti hetekben ismét eldurrant a fővezeték, amit korábban más pontokon már „befoltoztak”.

Sürgősnek ítéltük meg, ezért az előbbieken túl április 23-án kicseréltettük az egész létesítmény és lakótelep áramát biztosító főkapcsolót is a trafóházban.

1998. augusztus 24-re lett kész az új 1. sz. főkapu és 2 db új egykaros sorompó, valamint az itteni külső világítás. Ezeken túl ekkorra fejeződött be az iskola két oldalán (Telephely -TH., TVP) feljárójához tartozó az új kerítések felfektetése is.

2. A bázison folyó építés, felújítás megtervezésének, kivitelezésének jelentősebb mozzanatai időrendben (Építési-, felújítási munkák)

Előre hangsúlyozom, hogy a bázis kiépítése, beüzemelése többféle jellegű munkálattal, más-más pénzügyi forrásból valósult meg. Ennek jelentős lépéseit a belügyi központi beruházás keretében történt munkák jelentették. Ezeken felül akár határőrségi, - akár tanintézeti költségvetésből finanszírozott felújítások, beszerzések száma is jelentősnek mondható.

2.1 Az ideiglenes indulási feltételek megteremtése

A korlátozott létszámmal történő – 1998. szeptember 01-jei – ideiglenes beindulás fontos feltétele volt az osztálytermeken túl a képzésben résztvevők szálláslehetőségének, valamint az un. bejárók átöltözésére szolgáló helyiségek kialakítása.

Hosszú csúszás után június 24-re sikerült befejezni az Objektum Biztonsági Szolgálat (OBSZ) épület elhelyezési, kommunális részének bejáró tanulók átöltöző helyiségévé történő átépítését és augusztus 10-re pedig az új öltöző szekrényekkel való teljes berendezését.

1998. június 20-ra készült el az 50 fő elhelyezésére hivatott ideiglenes kollégiumi szállás a volt egészségügyi blokk (jobb állapotú téglapépület) emeletén, melyben később egy beázás miatt újabb javítást volt szükséges végezni. Ugyanekkorra készült el 3+1 tanterem is, melyet a fűtésszerelés miatt – augusztusban – kissé újra megfűrtak.

Az intézmény működésének egyik fontos alapfeltétele volt a megbízható fűtésrendszer megléte legalább az ideiglenes képzési-, elhelyezési helyiségekben. Ahogy az 1.4 alpont alatt érintettem.

1998. áprilisában – amikor még hideg volt – le kellett állítani a központi fűtést, mivel a fővezeték eresztett több helyen. Ezért az első elképzelés az volt a határőrségi főmérnök részéről, hogy a tél beköszöntére helyi ún. egyedi fűtéseket fognak beállítani. De ez nem így, hanem inkább vegyes módon valósult meg! Egyrészt kialakításra került helyi fűtés – zászlóalj, -tanépület, -műhely – de maradt a központi is.

1998. szeptemberében elkezdték feltúrni az udvart és lefektetni az új műanyag vezetékeket. Ez kb. október közepére fejeződött be, amikorra bejött az esős időszak. Az esővel együtt a hideg is megérkezett, de fővezeték hiányában próbafűtést nem tudtunk végezni.

Nagy örömünkre az október 23-i ünnep alkalmából beindult a parancsnoki épület, a gyengélkedő épületében lévő ideiglenes szálláshely, a panelépület és az informatikai épület fűtése. Reá három napra kezdődött el a hátsó tanteremi épület is melegedni.

Ekkor még az OBSZ épületrésze és szolgálati helyén – nem olcsó módon – elektromos fűtés működött, mivel oda még nem jutott el a kivitelezés. (Ezért kellett a Schengen konferenciát elvinnünk az akkori régi oktatási kabinetből – ami az OBSZ folytatása volt – a központba!)

Ahogy elkezdődött a fűtés a nagykazánnal kiderült, hogy mivel víz nélkül voltak egész évben a radiátorok, szétmentek. Ez következett be a parancsnoki épületben, a gyengélkedőn, a panelépületben is, ahol az oktatók kaptak ideiglenes elhelyezést. Ezekben először úgy próbáltunk segíteni, hogy a zászlóalj épület régi radiátorait cseréltük le, illetve hegesztettük meg és tettük fel újra. Néhány nap után kiderült, hogy ez szélmalomharc, ezért kértük szerezzenek be nekünk új radiátorokat legalább a panelépületbe ideiglenesen elhelyezett oktatókhoz.

Ennek a problémahelyzetnek a kezelése október 23-tól egészen november 21-ig elhúzódott, addig az érintett dolgozók egy részét hazaküldtem, az épületek többi részét pedig elektromosan fűtöttük. A kilátástalan helyzet megoldására csak ekkor kaptunk 100 db új radiátort a határőrségtől.

Ehhez jött még az, hogy az új étterem-konyhájában is probléma jelentkezett a fűtéssel, melynek hibáját nehezen találták a kivitelezők, így kb. október 26-a körül lett csak éppen elfogadható szintű meleg az étteremben is. Sajnos – ezen felül – az étterem, annak ellenére, hogy még nem is használta a BHI, be is ázott, a bűzelvezetője nemigen előírásnak megfelelően működött, ezek szintén garanciális hibák voltak, de a javításuk minden „siránkozás” ellenére nagyon lassan ment és az étkezések során ekkor még kerülgettük bent a tócsákat. A hiba nagyobb részének megszüntetése elhúzódott egészen november 30-ig.

A panelépületben – mivel csak a legfelső emeletet használták – meg kellett oldani még az 1. és a 2. szint fűtésének lezárását is. (Kritikusan jegyzem meg, hogy erre mi magunk is gondolhattunk volna már a nyáron is!) Így tehát a felső szinten a radiátorok kicserélésével és az alsó szintek tolózáras szakaszolásával az oktatók irodáinak fűtése csak december 08-án kezdődött el úgy, hogy már nem kellett radiátorcseréssel foglalkozni. (Sajnos azt is megállapítottam ezek során, hogy az akkori „szakembereink” szaktudása e téren elég hézagos.)

November 02-től már a panelépületben is kezdett meleg lenni az ott elhelyezett oktatók örömére.

Sajnálatos, hogy az OBSZ és a kapu épületrészében a központi fűtés csak december 15-re készült el. Mindaddig e két munkahelyen elektromos melegítőket kellett működtetni.

Ami a saját – mintegy személyi vezető – érzéseimet illeti, az 1998. árpilis 01-jei felállásunkat követő hónaptól kezdve a működés első évében leginkább a „pitizési” kényszerrel és rettegéssel párosuló vezetői felelősséggel lehet jellemezni. Az előbbihez tartozik: legyen a fegyverszoba védve, legyen kapumozgató, sorompó, világítás, fűtés stb. A rettegés nyilván nem a saját magam által végzett tevékenységre vonatkozott, hanem azokra, melyeket másoknak – határőrségi előjáró szerveknek (Ellátási-fenntartási Főosztály, Műszaki Főosztály stb.), személyeknek – kellene/kellett volna elvégezniük, de ezek elmaradásának hatása már rám, illetve az általam vezetett szervezetre ütött vissza valamilyen módon. (Lásd a már korábban is érintett bosszantó gondokat, problémákat).

2.2 A beruházások, felújítások megtervezése, részben megvalósítása

A beruházási/felújítási és berendezési igények megfogalmazásakor két szorítás éreztette hatását, amikre tekintettel voltunk. Egyrészt az volt a fenntartó szándéka – aki a pénzforrást

biztosította – hogy lehetőleg a legalacsonyabb legyen a költségvetési igény a munkálatokhoz, másrészt pedig az, hogy ezen intézmény/bázis nem a mának, hanem a holnapnak is épül, ezért ezt sem szabad ezen megközelítési módot sem háttérbe szorítani.

A jelentősebbnek mondható kiviteli munkálatok megtervezése, megszervezése szakterületi előljáró szervek által valósult meg. Az 1997. október 31-én elfogadott Ütemtervben – a BHI átszervezésén túl – a parancsnoksági szakfőosztályok, főigazgatóságok általi teendők is megfogalmazódtak az adyligeti objektummal kapcsolatos beruházási, felújítási munkák 1998. évre vonatkozó részében.

Az előkészítés főbb teendői még a határőrségi 2/1998-i Gazdasági Főigazgató-i intézkedésben nyertek megfogalmazást. Mindezekkel kapcsolatban nem lehet ún. látványos történésekről beszámolni. Ez annak ellenére igaz, hogy az idevonatkozó munkálatokra 185 millió volt a beruházási-, és 67,7 millió pedig a felújítás rovaton, mindösszesen tehát 252,7 millió Ft került a központi költségvetésből helybeni felhasználásra. Ez az összeg lényegében az ideiglenes elhelyezési, oktatási feltételekre, a közműre, a hőközpont, szennyvíz-átemelőre, a kerítésre, a biztonságra, a VTKI kollégium egy szintjére került felhasználásra.

Bár nem beruházásra vonatkozott, de itt említtem meg, hogy az iskola dolgozói – leginkább oktatói – helyzetére, hangulatára minden ellenkező, helyi megvalósítása ellenére negatívan hatott a képzéssel, iskolákkal kapcsolatos jövőbeni belügyi elképzelés körüli titkolózás, az alapító okirattal szembeni viszonyulás, valamint a 11/1997.sz. belügyminiszteri intézkedés állománytáblánkra vonatkozó pozitív hatásának elmaradása, csúszása.

Kihangsúlyozom, hogy mivel 1999. szeptember 01-jével a kormány ezen ágazati tevékenység központosítása következtében átkerültünk a határőrségi felügyelet alól a Belügyminisztérium szervezetei közé¹⁴, ezért innentől nemcsak a beruházások megpályáztatása, a kivitelezés felügyelete, hanem minden más jogosítvány a határőrségtől közvetlenül a BM Műszaki Főosztály illetékességi körébe került át.

¹⁴ Ugyanis a kormány a közoktatásról szóló akkor hatályos 1993. évi LXXIX/102-104.§-a tekintettel – figyelemre a belügyi képzési igények jövőbeli kielégítésére, az új képzési koncepcióra – a saját fenntartása alá rendelte a tanintézeteket. A fenntartói jogok egy részét pedig az akkor felállt BM Oktatási Főosztályhoz delegálta.

2.3. A nagyberuházások megvalósulása és ennek eredményei

A határőrségtől történő átkerülésünk után – a belügyminisztériumi értekezleten elfogadott ütemtervnek megfelelően – 2000. év elejére az illetékesek elkészültek az **I. ütem** beindítási előmunkálataival.

A BM által kiírt pályázatot elnyert két cég – Gesztelyi Kft. és a Bau Vertikál – a jó idő beálltával elkezdte a minisztérium illetékese felügyelete alatti központi beruházás keretében zajló kivitelezési munkálatokat.

2.3.1 Az I. ütemben zajló munkálatok

A két helyszín – ahol elkezdődtek a munkálatok – a **panelépület** (későbbi 1. számú tanuló szállás) és a **tanteremi épület középső („B”)** része volt.

A panelépületben a Gesztelyi Kft. míg a Tanépület „B” -n pedig a Bau Vertikál volt a fővállalkozó.

Ezen cégek – főleg az előbbi – elég vegyes, több alvállalkozói körrel és nagy létszámú munkással¹⁵ végezte vállalt építési kötelezettségét.

Fontos kihangsúlyoznom, hogy fenntartói elvárásnak megfelelően úgy építhettük meg ezt az iskolát, hogy a laktanya jellegű épület tartófalaihoz nem nyúlhattunk¹⁶. Az persze az előtörténetből kiderülhetett, hogy ezek nem éppen iskola-jellegűek voltak, hiszen nagy létszámú sorkatonák elhelyezésére szolgáltak korábban hosszú-hosszú éveken keresztül¹⁷.

Elkészítettük a részletes igénylistát mind a Kollégium (1. számú tanuló szállás /panel 114 millió Ft), mind a Tanépület „B” (78 millió Ft), sőt még az ideiglenes tornaterem (5 millió Ft) teljes körű berendezésére, felszerelésére, bútorzataira vonatkozóan is, amely mindösszesen 197 millió Ft-ra rúgott. Ehhez képest a kollégiumra 60,3 millió Ft a Tanépület „B” -re pedig 20 millió Ft lehetőséget kaptunk. A BM Műszaki Főosztály tervében egyébként a tanuló szállás esetében 300, a Tanépület „B” -re pedig eredetileg 160 millió Ft volt betervezve. Az ideiglenes

¹⁵ Az építkezésen dolgozók ki-beléptetése és az építőanyagok ki-be szállítása folyamatos ellenőrzést feltételezett az OBSZ-1!

¹⁶ Ellentétben a Nagykovácsiban felépített amerikai iskolával, ez nem zöldmezős beruházás volt.

¹⁷ A bázis korábbi előtörténetéről az érdeklődő Dr. Berki Imre: *Az adyligeti Határőr Ezred története* című 2015-ben készült doktori disszertációjából szerezhet bővebb információt. <https://docplayer.hu/5236852-Doktori-disszertacio-berki-imre-az-adyligeti-hatarorezred-tortenete.html>

tornaterem berendezésére – mivel akkor ennek az építése még el sem kezdődött – először nullás, később pedig 1,5 milliós forrást biztosítottak. (Elég nagy a kétféle pénzösszeg közötti eltérés mértéke!)

Így tehát – mivel a két új létesítmény berendezésére a szükségesnél kevesebb pénzt kaptunk – az igénylésen szerepelt anyagokból sokat forrás hiányában ki kellett húznunk. Ezért is vált szükségessé újra pontosítani a Tanépület „B” -re vonatkozó berendezéslistát, mivel 20 millió Ft-ból csak néhány tanteremre és irodára futotta volna a keretösszeg. Ennek az lett a következménye, hogy felmértem minden korábban meglévő bútorzatot, ami még jónak tűnt azokat átvittem az új helyre, illetve a régi tantermeinkből az iskolabútorokat is átrakattam. Így az RTF/BM RVTKI részére teljesen üresen adtam használatba a tantermeket, sőt a Tanépület „B” -ben rendelkezésükre bocsátott összevonó berendezését is tőlük kértem.

Az 1. számú tanulói szállás esetében a sok forráshiányos igény közül az ágynemű jelentette a legnagyobb gondot, amit semmiképpen nem tudtunk mellőzni a működtetés során, ezért ez kb. 700 000- Ft plusz kiadást eredményezett saját költségvetésünk terhére.

Időközben lehetőséget kaptunk a már épült Tanépület „B” rész, majd júniusban a **II. ütembe** 2001-re tervezett **Tanépület „A” és „C” rész** kiviteli terveinek véleményezésére, a javaslatainknak megfelelő pontosítások elvégzésére.

A fentebb érintett két nagy beruházással párhuzamosan a Kéri és Társa Kft. végezte el a **híradó raktár tetőszigetelését**, valamint ugyanitt egy a kollégiumot is fűtő **kazán beépítését** az év közepére.

A belügyminiszter úr utasításának megfelelően megtörtént az étterem melletti első barakk lebontása, ugyanis eredetileg ide volt tervezve az akkor még RTF-hez tartozó **RVTKI** könnyűszerkezetes parancsnoki épülete. Ebből nem lett semmi több okból kifolyólag, de leginkább a rendelkezésre bocsátott pénz (60 millió) miatt.

2000. június 16-án a BM Műszaki Főosztály vezetője és az Oktatási Főosztály képviselője jelenlétében egy lejárást végeztünk a területen kettős célból: egyrészt hogyan állnak a munkálatok, másrészt pedig – az előbb érintett – RVTKI-el kapcsolatos megváltozott elképzelésből következő lehetőségek áttekintése okán. Ennek eredményeképpen a RVTKI vezetője a régi kis tanépületet (ez a mi tanépületünk mögötti, korábbiakban zászlóalj épület megnevezéssel szerepelt Nagykovácsi felőli oldalon lévő épületet jelenti) kérte átalakításra saját vezetésének elhelyezése céljából.

A mi elgondolásunk az volt, hogy a költségvetési osztály a pénztárral együtt, valamint a SZÜMSZO menne át az informatikai osztály épületébe. (Ez a kerítés melletti téglás épület). Ehhez azonban előtte azt rendbe kellett volna tenni, amihez szükségeltetett pluszforrásra vonatkozóan még ígéretet sem kaptunk. Az ezzel kapcsolatos további lépéseinket a „0” bázisú forráshoz kellett igazítanunk. Végül is a SZÜMSZO már nem fért be az informatika épületébe, ezért ők a parancsnoki épületben kerültek elhelyezésre.

2000. június 19-én levelet küldtem mind a BM Oktatási Főosztály vezetője, mind a BM KGF részére mivel énszerintem a folyó évi költségvetési előirányzatunk jogellenesen¹⁸ lett megállapítva és kértem az erre való reagálást vagy tudomásulvételt. (Tudomásul vették és maradtak az eredeti számok.)

Azt is eldöntöttem, hogy 2000. június 20-23. között a BM Oktatási Főosztály vezetőn és a Műszaki Főosztály vezetőjén keresztül jelentés formájában tájékoztatom Lajtár József helyettes államtitkár urat is az adyligeti munkákról, a további lépésekről és gondjainkról azért is, nehogy megint az ünnepélyes átadáson szembesüljön a belügyminiszter vagy helyettese az itteni még mindig nem „rózsás” helyzettel annak ellenére, hogy elég jelentős forrásokat fordítottak e bázisra az átalakítás I. üteme során.

Felelőséget érezve a munkatársakért az iskolaalapítás nehézsége, az elhúzódó mostoha körülmények ellenére, az ilyen helyzetben is még elfogadható munkamorál megteremtésén, fenntartásán túl – nem nyilvánosan – azt szerettem volna, hogy addig kell elvinni a beruházást, működtetést amikor már visszafordíthatatlanná válik a helyzet. Azaz, ha nem is iskola, de valami működjön itt ezen a bázison, biztosítva valamilyen munkát az ittenieknek. Ezért is erőltetem – részben eredménytelenül – más belügyi szervnek – ORFK Értékelő Elemző Igazgatóságnak vagy másnak is – az idetelepülési lehetőségét, annak fejében, hogy csak újítsák fel azt az épületet, amit használni szeretnének.

(Ezt azért írtam le, mert volt két olyan időszak, amikor más elképzelések is felmerültek a bázissal kapcsolatban. Ilyen volt egyrészt a RTF átdiszlokálásával-, illetve más belügyi szervezet ide telepítésével kapcsolatos gondolat, valamint később a 3.5 pontban érintett Invest Kft általi kezdeményezés. Ezek elhárításában Lajtár úr akkori szava és szándéka sokat segített!)

¹⁸ A költségvetési szerv vezetője felelős az alapító okiratban előírt tevékenységek jogszabályban, költségvetésben foglaltaknak és az irányító szerv által meghatározott követelményeknek, feltételeknek megfelelő ellátásáért. De ha ehhez nem kapja meg a vonatkozó számítások alapján járó fedezetet, akkor ez a felelősség nem lehet korrekt!

A korábban már érintett két központi beruházás közül a **Tanépület „B”** részét elsősorban viszonylag kevés számú hibával adta át a cég **2000. július 26-án**. Ezután kerültek még beszállításra és összeszerelésre az ide tervezett új bútorok, ami augusztus 11-re szintén lezárult. A Tanépület „B” esetében egyetlen szépséghiba, hogy ezen épületrészben – szemben az „A” résszel – a kevés számú tanteremmel szemben az irodák száma viszonylag több volt, de ezt magyarázhatta a különféle helyeken mostoha körülmények között lévő oktatók kulturált, egy helyen történő elhelyezésének szándéka.

Az **1. számú tanulói szálló (Panel)** esetében már nem mentek ilyen simán a munkálatok a 2000. július 25-ei első, és az augusztus 07-ei második műszaki átadás után is még sok elmaradt feladata volt a Gesztelyi-féle cég dolgozóinak az **ideiglenes tornaterem** augusztus 20-ra való kialakításán túl is. Esetükben úgy lehet mondani, hogy a határidőt túllépve kb. **augusztus 21-re** jutottak el oda, hogy a bútorokat is elhelyezve elkezdhetjük az ide tervezett saját dolgozóink – tanulói szállás nevelői és az RSZ. Alo. – majd a tanulók beköltöztetését.

Sajnálatos, hogy az ideiglenes tornateremre – ami a régi sorállományú étterem helyén jött létre – nem engedtek 12 millió Ft-nál több pénzt fordítani. Így a megtervezett kb. 62 milliós összköltséghez képest ez a részösszeg szinte elenyészőnek számított. Ezért voltunk kénytelenek itt csupán a fűtést, a lámpák, a radiátorok védelmét megoldani, a nyílászárók egy részét befalazni, valamint egy feljavító meszelést eszközölni. Bízom benne, hogy jónak tűnő tervünk a következő években megvalósulhat, a leromlott állagú konyharész lebontásával, a környezet rendbetételével együtt. (Megjegyzés: túl optimista voltam ebben is!)

Megemlítem még azt is, hogy a két nagyberuházás belső munkálataival párhuzamosan, illetve ennek hatására is több alkalommal előfordult az udvar különböző pontján a régi vas, beton és eternit csöveknél, illetve csatornáknál meghibásodás, víz elfolyás, amely sok előre nem látott plusz kiadást igényelt részünkről. Meggyőződésem volt, hogy ezek – ahogy nagy létszámmal beindul a tanév – még sokszor meg fognak ismétlődni valahol máshol, mivel a régi kinti közmű nem biztos, hogy elbírja az új (felújított) belső épületek nagyobb mértékű terhelését. Ennek kizárása majd csak akkor következhet be, ha már eljutunk a **3. ütemhez**, amikor a **teljes külső közmű is felújításra** kerül.

(Megjegyzés: ez jó prognózis volt egészen 2002. augusztus 28-ig bezárólag!)

2.3.2 Az I. ütemben elkészült beruházás átadása-átvétele és a tanévnyitó ünnepség

Hosszabb időszakon keresztül nyitott volt a két új (Tanépület „B” és az 1. számú tanulói szállás-kollégium) létesítmény átadásával-átvételével kapcsolatos elgondolás, az ezen résztvevő előjáró személye miatt.

2000. augusztus 08-án kiderült, hogy nem ünnepélyes átadás-átvétel lesz a miniszter jelenlétében augusztus 20-án, hanem augusztus 28-án 10.30-kor egy tanévnyitóval összekötött átadás-átvétel Dr. Felkai László államtitkár előjáró jelenlétében az ebben érintettek bevonásával.

Augusztus 11-én, pénteken Szalai István a BM Műszaki Főosztály vezetője arról tájékoztatót, hogy a két esemény mégis külön lesz, mégpedig úgy, hogy augusztus 24-én 12.00-kor az ünnepélyes létesítmény átadás-átvétel Lajtár úr vezetésével és az építők bevonásával.

Ettől függetlenül fog menni Dr. Felkai úr jelenlétében eredeti elképzelés szerint egy ünnepi tanévnyitó, amelyen szintén lehetőség lesz a két akkor átadott/átvett új létesítményt megtekinteni.

Ez az elképzelés – főleg a duplikálás miatt – nyilván többirányú előkészítő munkát igényelt részünkről, melyet a nagyszámú távollét ellenére elvégeztünk, amiből magam is kivettem a részemet.

Mindezeknek megfelelően jól előkészített, jó hangulatú és főleg jó visszhangú ünnepélyes létesítményátadásra került sor 2000. augusztus 24-én, csütörtökön 12 órai kezdettel. A rendezvény előjárója Lajtár József úr BM közgazdasági helyettes államtitkár volt. A rendezvény sikerét bizonyítja, hogy az utolsó vendégek este 21 óra körül távoztak el az étteremből. Az étek finomak és változatosak voltak. Hasonlóan széles választék volt italokban is. A rendezvényen a Mai Nap, a Határőr, a Zsaru Magazin, a Hidegkúti Hírek tudósítói is részt vettek.

(Másnap augusztus 25-én tudtam meg, hogy a már régebben húzódó – de elengedhetetlen – az ARSZK-ra vonatkozó iskolai működési engedélyt is kiadta a Pest megyei Önkormányzat főjegyzője.)

Örültem, hogy sikerült két fő (GIGH., Ellátási-fenntartási ov.) részére ebből az alkalomból belügyminiszteri dicséretet és jutalmat adni.

Hasonlóképpen jól sikerült az augusztus 28-ai ünnepélyes tanévnyitó, melynek díszvendége dr. Felkai László BM közigazgatási államtitkár volt. Rajta kívül főleg a képzéssel foglalkozó szervek képviselői vettek részt ezen rendezvényen, az új épületek lejárásán és az azt követő állófogadáson.

A rendezvényhez kapcsolódik, hogy a BM BKI-n keresztül időben megrendelt tanulói ruházati felszereléseket – előzetes ígéretek ellenére – nemhogy a megígért augusztus 28-ai időre, hanem még egy hónap múlva sem kaptuk meg maradéktalanul. Nagyon rossz döntésem volt az, hogy a határőrség általi ilyen jellegű felajánlást a rendelkezéseimre bocsátott GIGH-i jelentés alapján visszamondtam. Később október elején bocsánatkérések között újra kértem a határőrségi segítséget, melyet a hó végén meg is kaptam. Az új ruhákkal való tanulói ellátás teljeskörűen sajnos csak decemberre valósult meg. Ez mindenképpen nagy hiba, ami számomra is különösen kellemetlen volt.

Tanévnyitó Adyligeten

Megújult környezetben tartották meg az Adyligeti Rendészeti Szakközépiskola tanévnyitó ünnepségét. Az új tanév kezdetére többszakaszos beruházás első ütemeként átadták az egyik tanulói szállást, a tanépület „B” részét, illetve egy ideiglenes tornateremmel is elkészültek.

Dr. Beregnyei József ezredes, az intézmény vezetője ismertette az iskolán folyó képzés rövid történetét, bemutatta az objektumot, hangsúlyozta az egységes rendészeti felkészítés jelentőségét, válaszolt annak tartalmát, feladatait.

Dr. Felkai László, a Belügyminisztérium közigazgatási államtitkára elmondta, hogy a képzés egységessége alapelv, ennek megfelelően egységes rendészeti szakközépiskolák működnek. A rendőrségi és a határőrségi munka rokonszakma, a hétköznapi munkában a rendőrök és a határőrök együtt-

működése elengedhetetlen. Az egységes felkészítés is előrevetíti a távlati célt: a rendőrség és a határőrség egységességét. A képzés anyagának ma már több mint a fele azonos a rendőrökénél és a határőrökénél. A rendészeti szakközépiskolákban 500 fő kezdte meg ez évben tanulmányait, e létszám egyharmada határőr.

Dr. Felkai László elmondta azt is, hogy az EU-hoz történő csatlakozás miatt több szervezeti változás várható, de a munkahelye mindenkinek biztosított. A jelenlegi létszám csekély, a kormányzat mindent megtesz annak érdekében, hogy a Parlament nagyobb létszámot finanszírozzon. Az EU magas szintű közigazgatást vár el, folyamatosan elemzi Ma-

Dr. Felkai László államtitkár köszöntötte a hallgatókat

gyarországon is a közügyek intézésének a minőségét.

BENE

Fotó: TÓTH ZSUZSÁNNA

HATÁRŐR 2000/19 3

2.3.3 Az II. ütemben zajló munkálatok

2001. áprilisában a beruházási munkálatok **II. ütemének** előkészítése is megkezdődött, melyet követett a pályázatot elnyert Gesztelyi Kft. általi központi beruházás kiviteli munkálatainak májusi beindulása.

A Tanépület „A” és a „C”¹⁹ augusztus 18-ra, illetve augusztus 27-re került átalakításra, melyet ünnepélyes létesítményavató – tanévnnyitó ünnepség zárt le 2001. augusztus 28-án délután. Ezen előljárásként Lajtár József helyettes államtitkár úr vett részt.

A Tanépület „A” és talán a „C” is – ellentétben az egy évvel előtti „B” épületrésszel szemben – megítélésem szerint több hibával és határidőcsúszással került megvalósításra. Ettől függetlenül azt is kimondhatom, hogy ezekkel együtt elértük azt az állapotot, amikor a képzés (nevelés-oktatás) tartalmi feltételei már teljessé válhattak. Nyilvánvalóan a tantermek berendezésénél előállt – az I. ütemnél is említett – a pénzügyi keret kívánatosnál szűkösebb volt, ami csak a legszükségesebbekre biztosított számunkra lehetőségeket, ugyanúgy, mint az előző évben is.

Ennek ellenére szerintem nem tökéletes, de ekkorra már viszonylag jó feltételeket sikerült elérni a „bázis”²⁰ rendeltetészerű működtetéshez.

Még ugyanezen 2001. év során a Tanépület „A” és „C” -n felül a Kéri és Társa Kft két kisebb kaliberű felújítást végzett. Az egyik a híradó raktár tetőjének cseréje, szigetelése, továbbá egy kazán ezen épület végébe történő telepítése az 1. számú tanulói szállás optimális fűtése érdekében.

2002-ben ugyan újabb központi beruházás megvalósítására már nem került sor, de jó minőségben 33,2 millió Ft értékben megtörtént a **parancsnoki épület felújítása**.

Ugyanekkor az 1. sz. Tanulói Szállás melegvíz kapacitásának javítása érdekében tárolókapacitás-bővítést (1000 literről 5000-re) hajtottunk végre.

A NOKIA a régi AT-torony helyére újat állított ez évben, amelyre a BM egy mikrohullámú berendezést telepített. (Ekkor lettek a régi analóg és ISDN 2 vonalak is ISDN 30-asokra lecserélve.) Innentől kezdve már 2 Mbit-es lett az adatátvitel a BM szerverrel.

Az oktatástechnika terén kevésbé, de az informatika (különösen a szoftverek), valamint a határőr speciális eszközök vonatkozásában elmaradottnak ítélt meg akkori helyzetünket. 2002. közepére ezen – különösen a számítástechnikát illetően – látványosan voltunk képesek javítani. Ez évben üzembe helyeztünk 1 db szervert és 10 db asztali-, egy mobil pc-t, továbbá a

¹⁹ Itt azt kell tudni, hogy a Tanépület „C” szárnya a vezetőképzésben résztvevők elhelyezésére szolgált, míg az „A” részben összevonók, tantermek és idegennyelvű labor, könyvtár, kerültek kialakításra.

²⁰ Azért írtam így tudatosan, mert az RVTKI itteni működésének beindulásával már nemcsak egy szakközépiskolai szintű felkészítés zajlott itt!

teljes hálózat átállt Windows 2000-es szoftverrel történő üzemeltetésre. Beszereztünk, de szoftverprobléma miatt használni azonnal nem tudtuk az okmányolvasó-, és a rendszámleolvasó rendszer elemeit a HFK-i bázison. (Kb. 25 millió Ft-ot költöttünk ekkor számítástechnikai ellátottságunkra!)

Ugyanakkor a határőrségi speciális (főleg bűnügyi) technikákban és szoftverek meglétében még 2002. évben is lényeges hiányosságaink voltak, amelyen megpróbáltunk fokozatosan változtatni.

Ekkor kb. 12 millió Ft-ot kaptunk nagy értékű eszközbeszerzésekre.

Bővültünk egy 9 személyes idegen-nyelv oktató berendezéssel is augusztusban, melynek üzemeltetése a szoftver gondok miatt csak év végén indult be.

A melegebb levegő biztosítása érdekében – a hideg beálltával– 2 db fűtőventilátor készülék lett beüzemelve az étterembe.

Sajnos a régi, kb. 27 db épület – különösen zavaró volt a központban lévő volt sorállományú konyha-étterem állapota – lebontására nem kaptunk se engedélyt, se pénzforrást, ami nem kevés összegre rúgott volna.

Ami szorított bennünket 2002. szeptember 01-től - az I. évfolyam létszámának növekedése miatt – a sportolási feltételeink korlátoltsága, szűkössége. Az eddig rendelkezésre álló ideiglenes tornaterem mérete, lehetősége már kevés volt az igényekhez képest. Végleges megoldás egy új, nagy tornaterem lehetett volna, amire ekkor nemigen láttam semmilyen lehetőséget.

2.3.4 Az RTF Rendvédelmi Vezető, Továbbképző és Kutatóintézet (RVTKI) érdekű építkezés

Nem ránk vonatkozik, de mivel a bázison épült, ezért megemlítem, hogy **2002. március 29-én** a megtörtént a 127,39 millió Ft-os központi beruházás (+ 36 millió Ft bútorzat költséggel) keretében elkészült – néhány tanteremmel kiegészített – RTF RVTKI parancsnoki épület átadás-átvétele is. Ennek folyamányaként az RVTKI állománya kiköltözött korábbi ideiglenes helyéről, a gyengélkedő épület adott részéből. Így lehetőség adódott e helyen – „téglás” vagy egészségügyi épület – a 3. számú tanuló szállás férőhelyének meghagyásán felül az emeleten

un. szociális férőhelyek kialakítására az alacsony fizetésű saját dolgozóink (segédmunkások) számára. Sajnos az a pályázatunk, ami az itteni vizesblokk felújítását célozta volna, nem valósult meg. A sikeres pályázat csak a kért összeg felét adta volna és mivel a másik felét nekünk kellett volna melléteni és ennyi készpénzünk nem volt, így visszamondtuk igényünket. Persze ez nem jelentette, hogy magáról az elképzelésről is lemondtunk volna. Így az Oktatási Főigazgatóság által biztosított 15 millió forintot a saját 5 millió forinttal történő kiegészítésével megtörtént a **3. számú szálló** (Eü. épület) vizesblokkjának, fűtésrendszerének, továbbá ezen épületrésznek a felújítása is. Így mind a földszinten, mind az emeleten teljesen új férfi-női fürdőt, mellékhelyiséget kaptunk ezért a kb. 20 milliós összegért. Sajnos a kivitelező cég gyengesége miatt a tanév első napjára nem, csak szeptember 15-re tudtuk ezeket teljes mértékben használatba venni. A hónap első két hetében ez negatívan hatott ezen épület funkciószerű működésére, a tanulók elhelyezésére.

2.3.5 Minden egyéb más intézményi szintű felújítások, fejlesztések

A 2000., 2001. és a 2002. év után a 2003-as év volt az, amikor korábban központi, illetve intézményi beruházás keretében fokozatosan mindig gazdagodtunk valamivel. (Itt is megismétlem, hogy egy korábban laktanyaépület került a fő tartófalak megváltoztatása nélkül iskolának átépítve.)

2001-ben az Átmérő Kft kivitelezésében 28 milliós költséggel megtörtént a csatornarendszer teljes átépítése.

2003-ban a központi beruházás munkálatai ugyan nem folytatódtak, de intézményi beruházás, felújítás keretében bizonyos mértékű beszerzéseket, felújításokat képesek voltunk a szűkös keretek ellenére is megvalósítani. De 2003. tavaszán-nyarán újra füvesítettük nagypályánkat, cseréltük a körülötte lévő futópálya salakját. Műanyag nagykapukat telepítettünk. Sajnos ezen munkálatok nem a legjobban sikerültek, amibe bejátszott az is, hogy ezen a nyáron kiemelkedően nagy szárazság volt. Sokat kellett locsolnunk, de szerintem ettől függetlenül is túlzás lett volna angol gyepről beszéni. Valószínűleg mélyebben kellett volna földet termőfölddel cserélni! (Ez az, amikor a spórolás nem minden esetben hasznos!)

Ugyanezen időben felújítottuk a 3 db korábbi elhanyagolt salakos pályát új salakanyagokkal és a hozzá vezető úttal együtt. A felújítás eredményeként – amelybe a kerítés és a küzdőterek teljes felszerelése, locsolóvíz felvitele is beletartozott – 2003. szeptember 01-re kaptunk 1-1-1

labdarúgó-, kosár- és tenispályát a régi kisméretű elhanyagolt sportterület helyén. Az odavezető út „betonozását” a régi sertéstelep beton kerítéslapjai lerakásával biztosítottuk viszonylag elég takarékos módon.

Ide kapcsolódik az is, hogy az akkori szűk sportolási lehetőségeinket egyik hátul lévő régi raktárépületünk sajáterős átalakításával – aljzata megújításával – tovább bővítettük. Ezen épületben – amelyet mi csak „dühöngőnek” nevezünk el – volt lehetőség rossz idő, avagy téli időszakban is labdajátékok – leginkább futball – gyakorlására.

A nagy pálya, a kispályák és az ún. dühöngő kialakítása, felújítása kb. 14,8 millió Ft-ba került az iskolának.

E fejezet rész összefoglalásaként kimondható az, hogy központi beruházók és tanintézeti felújítások keretében 2000 és 2003 között a tanulók – sőt a RVTK által végzett vezetőképzés, továbbképzés – alapvető feltételei – szállásférőhelyek és szükséges tantermek, sőt sportolási lehetőségek is – már elfogadható színvonalon megteremtődtek az adyligeti bázison. (Lásd 1. számú melléklet 5. pontjában.)

3. A tanintézeti nevelő-oktató munka oktatásigazgatási előkészítése, kialakulása.

Bár ez az összefoglaló 1989-től kezdődő időszakot érinti, de tudni kell azt, hogy az 1993-as első Országos Képzési Jegyzék (OKJ) már tartalmazta az államilag elismert határrendész, a rendőr szakképesítést. Az előbbi 2200,- az utóbbi pedig 3168 tanórával szerepelt, melynek sikeres teljesítése középfokú szakmai végzettség megszerzésére adott lehetőséget. 1995-ben beindult a rendőr, - és nyilvánvalóan objektív okokból később – esetünkben 2000-től – pedig a határrendész tényleges szakmai felkészítés is.

A következő állomás az 1999-től²¹ elindult mindkét szakirányt integráló rendészeti szakközépiskolai képzés. Mindezeket a leírás folyamatában érintem ebben az anyagban.

3.1 Az ideiglenes feltételek²² közötti képzés előkészítése, beindítása

1998. januárban megkapott állománytáblázat alapján a személyzeti bizottsággal megterveztük, hogy milyen munkaköröket lenne célszerű elsősre feltölteni. Szándékomban volt a tanulmányi

²¹ Az 1999-től 2008-ig szinte viszonylag stabil, kiszámítható módon folyt a komplex jellegű szakmai felkészítés.

²² Ez alatt a személyzeti-, pénzügyi-, anyagi – egyáltalán a működtetési – feltételeket értem.

osztályvezetői és a szakcsoportvezetői helyekre tanintézeti tapasztalattal rendelkező személyek megnyerése, amely csak részben sikerült, mivel az érintett akkori tanszékvezetők – a humánszervezési főigazgató támogatásával – egyes személyek elengedéséhez nem járultak hozzá²³. Második nekifutásomat már siker koronázta Lovas és Bardócz urak adyligeti munkába állásával. Ugyanakkor volt sok olyan felajánlás, amely pedig részemről nem volt elfogadható. Rajtuk kívül további 8 csoportvezetői szintű hely esetében, hasonló jó kaliberű, tapasztalatú egyénekre az ottani fizetési besorolásuk miatt még gondolni sem lehetett. Ebbe belejárt az is, hogy az akkor érvényes 11/1997 számú BM rendelet mellékletében előírtak szerint, az iskola vezetői, oktatói egy villával lejjebb voltak besorolva, mint az azonos jogállású határőr igazgatóság dolgozói, mivel az előbbieket nem „éles” feladat végrehajtásban vettek részt. A Határőrség Országos Parancsnoksággal – ahol pedig plusz két villával voltak erősebbek a beosztások – abszolút nem tudtunk versenybe szállni. Ehhez jött még az is, hogy tekintettel a részleges – kettő osztályos – beindításra nem is szándékoztam szélesebb körű feltöltést megvalósítani, különösen nem az oktatási- és a humánszervezési szervezeti elemeknél. De nem is tudtam volna, mert nem is kaptuk meg a teljes bérrel lefedett létszámot az iskola indításához. Így ez nem is lett volna rossz, de – emberileg teljesen méltányolható – olyan utasítást is kaptunk a határőrség országos parancsnokától, hogy nem lehet senkit elküldeni a régi (BHI-s) szervezettől, mindenkinek – mindegy mit, de – munkát kell adni, ha az illető Adyligeten akar tovább dolgozni. Nyilvánvalóan a BHI – meglévő személyzetis tapasztalataira támaszkodva – igyekezett válogatni a korábbi munkatársai közül. Így sikerült néhány olyan személyt is kapnom, akik nemigen voltak képesek az alaprendeltetés szerinti akkori minőségi munkához hozzájárulni. Az pedig, hogy egy-két helyen ekkor még többen is voltak a kellenél, a pozitívabbakra is károsan hatott. Ez az általam csak „téblábolásosnak” nevezett időszak sajnos még 2-3 évig érezte negatív hatását a szervezetre, a munkahelyi légkörre, valamint az egyének tevékenységére. Ezzel együtt kihangsúlyozom azt is, hogy igazgatói működésem ideje alatt egy viszonylag jó „csapat” állt rendelkezésre a bázison folyó nevelő-oktató munka megvalósításához, az ehhez tartozó egyéb feltételek biztosításához.

Ahogy már a bevezetőben volt szó róla, a BBHSZ elvileg **1998. április 01-jén** állt fel. A korábban leírtakból is kiderülhetett jómagam már 1998. januárjában tudtam, hogy én leszek itt

²³ Ilyen volt a RTF-ről Verhóczki, Lovas úr, a ZMNE Hadtudományi Kar Határőr Tanszékéről Ambrusz és Bardócz urak.

az igazgató²⁴ és tisztában voltam azzal is, hogy kik lesznek a helyettesek. (Megjegyzem a vezető beosztású személyek nevei hivatalosan a 36/1997 sz OPK-i parancs 11. pontjában lettek meghatározva, nyilvánossá téve).

Nem hivatalosan már attól kezdve próbáltam előinformációkat szerezni az adyligeti akkori sorállományú bázis korábbi körülményeiről, az ott tevékenykedő munkatársokról. Az előzetes információk egyik esetben sem voltak különösen megnyugtatók. Ez akkor derült ki, amikor már elkezdtek – 1998. márciusában – a beosztások felajánlásának előkészítését.

A személyzeti feltételekben egyébként nem ért különösebb csalódás, mivel amire számoltam azt is találtam. Ide tartozik – amit már hamarabb is említenem kellett volna – az a kissé meglepő adat, ami 1998. április 1-jei felállásunkkor meghatározott létszámot illeti. Ekkor 507 fő volt a valós összlétszámunk, ami nagyon magas, de ennek részét képezte a hozzánk csatolt 284 fős háttérintézmény-rendszer, amely leginkább határőrségi és országos parancsnoksági érdekű feladatok ellátására voltak hivatottak. Ismételten emlékeztetek a határőrség országos parancsnoka ide vonatkozó korábbi meghatározására. A szervezetszerű létszám 1998. szeptember 01-jére 502 főre csökkent²⁵, melyből a saját gazdasági szervezeti elemünk a háttérintézményekkel együtt 281 főt tett ki.

1998. április 02-án volt az első – ún. bemutatkozó – állománygyűlésünk, ahol elmondtam magamról a legfontosabbakat, az elvárásaimat, bemutattam az új embereket és szóltam a közeli – ideiglenes feltételek kialakítására vonatkozó – soron lévő feladatokról és más teendőkről.

1998. augusztus hónap végére, szeptember elejére a finiséhez érkezett az előkészület a képzés ideiglenes körülmények közötti megindításához. Sajnos mivel előtte – leginkább külső, kis részben saját okból kifolyólag – nem tudtunk mindent határidőre teljesíteni, így eléggé sötét „felhők” jelentek meg a fejünk felett. Ezt még tetézte az alapító okirattal kapcsolatos újabb stop, illetve az előre jelzett várható átszervezésből, az egységes rendészeti képzés rendszerét illető akkori bizonytalanságából mind a szervezetre, mind az egyénekre nézve kedvező vagy kedvezőtlen hatások elvi lehetősége is.

Ugyanis annak ellenére, hogy a 36/1997. számú országos parancsnoki parancs 3. pontja és az ütemterv meghatározta, illetve szerepeltette az Alapító Okirat elkészítése, aláírása határidejét,

²⁴ Választhattam volna a két intézményt között, de én ezt a lehetőséget átadtam a rangidős Tórincsi József hőr. ezredes kollégámnak. Ő pedig a Hőr VTKI-t választotta.

²⁵ Ebből a létszámból a bérrel lefedett, költségvetési létszám 445 fő volt, ahogy ezt a 36/1997 sz HŐR OPK-i parancsot kiegészítő 12/1998 sz OPK parancs 2/B pontja meghatározta.

erre különböző okok miatt nem került sor. Sajnos így kezdődött el az „iskolai életünk”, az első általunk végzett – ekkor még csak úgynevezett ciklusos rendszerű – képzésünk.

1998. nyarára, őszére megteremtettük, megteremtették számunka azon ideiglenes feltételeket, mellyel lehetőség adódott egyszerre mindösszesen 50 fő tanuló kollégiumi és tanteremi elhelyezésére, az új szervezeti elem – az oktatók – részére ideiglenes irodák kialakítására. Mindezen túlmenően – szerencsére – pont a tél beálltára felújításra került a fűtésrendszer is. A legminimálisabb objektum-, vagyónvédelmi javításokat is elvégeztük a tanév kezdetére. Mindezekhez hozzáteszem, hogy ezek a javítások, kisebb beruházások még a határőrségi pénzügyi forrásból valósultak meg.

Az oktató-nevelő munkánk első periódusát eléggé sajátos és nehéz – külső szemlélő számára könnyű helyzetben – végeztük. Mivel bizonyítom ezt a nemigen egyértelmű helyzetmeghatározást?

Ezek okai a következők voltak:

- Nem volt érvényes Alapító Okiratunk, így közoktatási értelemben nem voltunk legálisak. (Rögtön hozzáteszem, hogy az úgynevezett ciklusos rendszerű felkészítéshez ez még nem is kellett!)
- Az 1.1 pont harmadik bekezdésében írt működési elképzelés következtében nagyarányú ellátási, kiszolgálási feladat terhelt bennünket, ami a képzéstől vitte el a pénzt és csorbította annak szerepét, jelentőségét.
- A törzsállomány létszáma a beállásra kitűzött 300 főnyi tanulói létszámhoz volt méretezett, így az induláskor meglévő tanulói létszámhoz képest nyilvánvalóan objektíve rossz volt az arány az oktatók és a tanulók, különösen a teljes törzsállomány és a tanulói létszám között.
- Az alapfeladatokhoz – az oktató-nevelő munka – nagyon kevés volt a költségvetési fedezet és ezek mellett minimális rendészeti technikai eszköz állt rendelkezésünkre.
- Az előbbit még az is tetézte, hogy a határőrség – annak ismeretében, hogy rövidesen elkerül tőle a tanintézet – nemigen volt már olyan bőkezű, mint ennek előtte. Inkább a saját Ferihegyre költözött szervezetére irányította a figyelmét, sőt a pénzügyi forrásait is!
- A lerobbant épületek – kivéve új étterem, konyha – valamint a régi közművek bármikor nagy kiadást, sok javítást, foltozgatást igényelhettek részünkről.

- Sajnos szemmel rögtön érzékelhető építkezési előrehaladás akkor még – az ideiglenes elhelyezési feltétel, a fűtésrekonstrukció, valamint a HVTI kollégium egy szintje kivételével – nem történt.

A tantermek és a kollégium teljes – berendezés nélküli – készenlétét 1998. augusztus 26-án értük el. A szükséges bútorzatra és más eszközökre, berendezésekre vonatkozó igényt 1998. augusztus 04-én terjesztettük fel a határőrségi gazdasági főigazgatója részére. Ezen berendezések, a bútorzat 1998. 09. 25-27-én érkeztek meg az iskolába, így a részleges működési készenlétet ebből a szempontból – a képzésben résztvevők beérkezése napján – **1998. szeptember 28-án** a teljes berendezéssel, takarításokkal együtt értük el.

Ez a nap – mások számára kevésbé-, de számunkra nevelési-oktatási szempontból – meghatározó volt, hiszen ekkor érkeztek be a BBHSZ-hoz azok a már állományban lévő tiszthelyettesek, akik alapképzését kellett ellátnunk iskolarendszeren kívüli felkészülés keretében.

A korábban leírt – nem egyértelműen problémamentes – helyzetben indítottuk tehát el az **első 1998/99-es tanévünket** 1998. szeptember 30-ával. Ez – az akkor meglévő határőrségi és intézményi körülményekre tekintettel – egy-egy járőr-, útlevelkezelő osztállyal, ciklusos felépítésű (3x9 hetes) iskolarendszeren kívüli képzési forma megvalósítását jelentette. Ezen túl beindítottunk kettő osztály szakalapismereti képzését is külső honvédségi bázison a Zách utcában. Bekapcsolódtunk a határőrségi bűnügyi-felderítő szolgálat munkatársai informatikai felkészítésébe, továbbá bizonyos személyek idegen nyelvi képzésébe is.

A legnagyobb problémát ekkor a képzés indításához szükséges pénz, illetve a bútorzat és más anyagok, eszközök hiánya okozta. Ilyenek voltak többek között: a kollégium, a tantermek bútorzata, a törzsállomány, de leginkább az oktatási egységek számítógépekkel, oktatástechnikai-, rendészettechnikai-, ügyviteltechnikai eszközökkel – a kultúrát szolgáló technikát már nem is említve – való semmilyen, silány, avagy korlátozott számú ellátottsága.

Főleg jómagamnak – de ezzel a saját intézményünk zavartalan kiszolgálásának, a végleges felállásnak – jelentett ebben az időszakban sok bosszúságot a gazdálkodási vezetői jogköröm²⁶ korlátozott volta, az előzetes eszközelosztásba való beleszólásom lehetőségének lekorlátozása, a vagyonmegosztásnak és a káreljárások lezárásának elhúzódása, a BBHSZ raktárbázisának

²⁶ A 12/1998 számú Hőr OPK parancs 3. pontja írta elő, hogy az átmeneti időszakban a költségvetési alcím jogfolytonos vezetője a BHI igazgatója, a szakközépiskola ellátási igényeit rajta keresztül érvényesíthette.

leginkább BHI érdekében történő működtetésének kötelezettsége, az országos parancsnoksági kiszolgálás beszabályozásra vonatkozó kezdeményezéseim figyelmen kívül hagyása. Ebben az időben olyan érzésem volt, hogy fontosabb a határőrség felső vezetése számára a BHI és országos parancsnokság teljes kiszolgálása részünkről, mint az alapfeladatunk teljesítése. Ezt tetézte még az, hogy Dékány István alezredes vezető kollégám egy személyben két helyen, azaz a BBHSZ-nél és a BHI-nál²⁷ is kötelezett volt gazdasági vezetői feladatait egyszerre teljesíteni! Augusztus hónapban és szeptember első hetében – mivel Dékány alezredes a szabadságát töltötte – de később is minden anyagmozgás ügyében Ferihegyre kellett mennünk utalvány aláírás, ellenjegyzés céljából, mert kezdetben, míg a vagyonmegosztás teljesen le nem zárult, erre csupán csak a BHI igazgatója Bendes Győző ezredes volt jogosult! (Ez a helyzet kissé megalázónak tűnt akkor számomra!) Eléggé meglepő lehet, de iskolánk kezdetben semmilyen vagyonnal és önálló költségvetéssel nem rendelkezett és egy összevont gazdasági szervezet működött csupán a két (BHI, BBHSZ) intézménynél. A mi saját ellátásunk ekkor csak a legszükségesebb mértékben úgynevezett átengedett pénzekből volt lehetséges.

A vagyon és költségvetés nélküli – csaknem önálló – szervezeti működésünk feltételei csak **1998. szeptemberére** teremtődtek meg. De még ez utáni időkben is kb. 4 hónapig a BBHSZ költségvetési osztály egy része és a raktárbázis állománya a BHI érdekében és alárendeltségében végezte munkáját. (Lásd ezzel kapcsolatos instrukciókat a 12/1998 sz HŐR OPK parancs 1/d pontjában!)

A költségvetési év hátralévő hónapjaira a BHI eredeti költségvetéséből dologi és rendszeres személyi juttatásra előirányzott felhasználási keretösszeg került meghatározásra, az 1998.09.01-jétől életbe léptetett 5/1998. BHI-BBHSZ együttes intézkedésben leírtak szerint. Lényegében ekkor történt meg a vagyon és a költségvetési előirányzat megosztása. Ez a korábban meglévő helyzethez képest látszólag már valami előrelépést jelentett. Azért mondom, hogy látszólag, mivel már a megszületéskor látható volt belőle az, hogy a pénz a BHI részére talán igen, de a BBHSZ részére biztosan NEM lesz elég, de úgy gondoltam, hogy ahhoz képest, ami előtte volt – április 01 – szeptember 01. között – attól csak jobb lehet. Ebben sajnos nagyon tévedtem! Október 01-jére már felhasználtunk 19 millió Ft-ot és október 01-06. között pedig további 17 milliót, annak ellenére, hogy a kötelezettségvállalást kizárólag csak magamnak tartottam fenn, az osztályvezetőket kivéve ideiglenesen lekötöttem a városi vonalakat, szigorítottam a gépkocsi használaton, tankolásokon is. Közben kaptam a figyelmeztetéseket

²⁷ Lásd 36/1997 sz HŐR OPK parancs 11. pontjában meghatározottakat.

írásban, szóban a költségvetési szerv akkori vezetőjétől, a BHI igazgatójától, hogy vészesen fogy a pénz. Október 12-én beszéltem a BHI igazgatójával és kihallgatást kértem Unger István határőr ezredes határőr országos parancsnokság gazdasági főigazgatójától, aki csak október 19-én tudott fogadni. Előtte informáltam mondandóimról Máдай András országos parancsnoksági biztost, majd Tollár Tibor költségvetési főosztályvezetőt is.

Úgy álltak a dolgok, hogy október 12-től nem írtam alá megrendeléseket, nem engedtem GIH-nek sem kötelezettséget vállalni! (A határőrség országos parancsnoka szolgálati gépkocsijának váltócserejére írásos parancsot kaptam, mert enélkül ezt sem akartam engedélyezni). Október 15-re elkészítettem egy pontos kimutatást az eddigi felhasználásra és a folyó évi további igényekre vonatkozóan. Ez is megerősítette azt, amit gondoltam, hogy a pénz nagy részét nem közvetlen az iskola alaprendeltetését jelentő nevelő-oktató munka jogos igényeinek kielégítése, hanem az országos parancsnokság és egyéb kapcsolódó szervezetek működtetése viszi el tőlünk. Ezért is döntöttem már akkor úgy, hogy ha lesz 1999. évben saját előirányzatunk, külön kell bontani az oktatás finanszírozását és az országos parancsnokság ellátását, valamint az egyéb kötelezettségeket (akciószolgálat, lakótelep, zenekar, TVP. stb.).

Végül is **1999. január 01-je** volt az az első nap, amelytől kezdve teljesen leválva a BHI-ről már részben önálló költségvetési szervként kezdtünk el funkcionálni.

Az iskola viszonylag nagy, **22 ha**-os területen került elhelyezésre, egy lerobbant állagú épület-együttessel, amelyhez kevés volt a szak-, és segédmunkás létszám. Még ha lett volna is az állománytáblázatban erre nagyobb létszámkeret, akkor is nehéz lett volna kevés pénzért – Budapesten, sőt még Nagykovácsiban sem – munkaerőt találni. Itt kell megemlítenem, hogy könnyebb lett volna a helyzetünk, ha e munkaterület rendelkezett volna különféle (fünyíró, söprű, locsoló, tolólapos gépkocsi stb.) működőképes gépekkel. Így kénytelenek voltunk – sok más megoldáson túl – alkalmanként, havonta egyszer parknapon önkéntesen nagytakarításokat végezni. (Ez a dolog az országos parancsnoksági szervezeteknél beszédtema is volt, már csak azért is, mert ebben jómagam is igyekeztem személyes jó példával elől járni. Ugyanis az volt a kitételem, hogy szegények lehetünk, de koszosak, rendetlenek NEM! De azért is, mert – elveimnek megfelelően – a tanulók rendhez való szoktatásához ezt is hozzátartozónak ítélttem meg). Külsős szolgáltatókat tudtunk volna ilyen célra megbízással alkalmazni, de ehhez kevés volt, vagy nem is volt pénzünk. Ehhez tartozik az is, hogy a szolgáltatás (takarítás, karbantartás) teljesítésére vállalkozók – miután megsejlelték a konkrét helyzetet, amivel akkor rendelkezünk – nemigen tolongtak pályázni! Ahogy előbb már érintettem, a nem is teljes

létszámú szak-, és segédmunkás állomány munkaeszközökkel, szerszámmal való ellátottsága szinte jelentéktelenre volt minősíthető, annak is nagy része a vagyonmegosztásnál eléggé „erőszakosan” kikerült Ferihegyre. A gépjárművek esetében először arról volt szó, hogy kiváltjuk a lerobbant Zsigulikat, mert itt marad 7 db új Skoda Felicia. Erre nem került sor, csak 2 db-t kaptunk – amit később 1999. júliusban szintén elvittek – így a régi, nagyfogyasztású Zsigulit voltunk kénytelenek pótlására felújítani.

Az alaptevékenység az oktató-nevelőmunka vonatkozásában főleg a tematikák készítése időszakában nagyon akadályozott bennünket az alacsony színvonalú és kevés számú számítástechnikai-, és másolásra alkalmas eszközökkel való ellátatlanságunk. Sajnos különösen az oktatókat – mint új szervezeti elemet – sújtotta leginkább az elhelyezési „kalamajka” is, a munkahely (irodák) léte, a bútorzat korlátozott mennyisége és gyenge minősége. (Ekkor összesen 41 db 126, illetve 256-os régi, használt számítógépünk volt.)

Szorgalmazásunkra – eléggé megkésve – nagy lendülettel indultak el a szükséges fűtésszerelési munkálatok. Döntés született arról, hogy a gépjármű műhely olajfűtését gázzal váltják ki (az olajtartályt már nagyon régen tisztítani kellett volna).

Pozitívnak mondható, hogy a tervnek megfelelően időközben a központi keretből kettő – vidékről érkezett munkatársunk Dávid László és Albert Zsolt urak – lakáshoz jutottak. A lakótelepi további kettő lakás 1998. október havi felújítása után még Nagy Zoltán és Vanyúr István juthatott szolgálati jellegű lakásmegoldáshoz.

2000. október 05-re sikerült saját erőből megvalósítani az udvar központi részének térvilágítását alkonykapcsolós formában.

3.2 Határőrségi tanintézetből BM felügyelete alá kerülés előzményei, a BBHSZ megszüntetése

Nem éppen kedvező volt az számomra, hogy tulajdonképpen leválva a BHI-től – még éppen elkezdtuk az önálló működésünket, 1999. január 04 -el el bele kellett vágni egy – a BM Oktatási Főosztály elképzeléseinek megfelelő – új felállást megtervezni, mellyel 1999. január 11-re lettem kész. Az erre vonatkozó nyitott kérdéseknek a Belügyminisztérium általi teljes lezárására 1999. január 30-ra került sor.

Az akkor létezett iskolák új helyzetnek megfelelő rendeltetése – így a miénk is – 1999. február 28-ra került részletesen kidolgozott állapotba. A folyamat alapját dr. Janza Frigyes és Zsinka

András főosztályvezetők által aláírt 1999. július 27-ei dátumú kapcsolódó oktatási koncepció képezte, amit Dr. Pintér Sándor belügyminiszter jóváhagyott.

Ebben kedvező csak annyi volt, hogy szinte majdnem mindenkinek lett valamilyen munkája. Ugyanakkor – ettől függetlenül – az nagyon bosszantott, hogy még a régi (BHI-s) ügyekért kellett a munkatársaimat korholnom és nem azért, amit a mi szervezetünk érdekében mulasztott el tenni.

Tekintettel az akkori körülményekre és a BM felügyelet alá kerülés közelségére 1999. június 02-án – saját magam kezdeményeztem az iskola jövője érdekében – egy előre bejelentett belügyminiszteri bizottsági látogatást iskolánkba, amire hamarosan sor is került. Ami a bizottság összetételét illeti, eléggé „illusztrinak” mondható: dr. Pintér Sándor., dr. Felkai László, Lajtár József., Szalai István., Dr. Blaskó Béla., dr. Janza Frigyes., Szabó László urak voltak az érintettek. Fogadta őket az országos parancsnokság részéről dr. Bakondi György és Unger István urak, valamint jómagam. Tájékoztatót tartott dr. Bakondi és Unger úr, majd látogatás következett, amely meglehetősen részletesre sikeredett. Ennek végén a miniszter úr feladatot szabott a rendrakásra vonatkozóan, amelynek teljesülési ellenőrzését a országos parancsnoksági bizottságnak kellett elvégeznie 1999. június 23-án. Ennek bekövetkeztéig nyilvánvalóan sokat dolgoztunk és dolgoztattunk is, amely a saját munkánk értékén túl majdnem 700 ezer Ft plusz kiadást eredményezett, ami kicsit fölöslegesnek is tűnt! Miért? Azért, mert a II. ütemben az az épület került központi beruházás keretében felújításra, amelyeket nekünk kellett határidőre rendbe tenni/rendbe tettetni! A belügyminiszteri szemlének és az ezt követő feladatmeghatározásnak a negatív visszhangon, a velünk való negatív példálózáson túl volt egyetlen egy haszna is. Ez pedig az, hogy **1999. június 29-ére** elkészült az **Adyligettel kapcsolatos elképzelés** a BM. Műszaki-, és az Oktatási Főosztály gondozásában. Tehát a kezdeményezésemet követő egész „hercehurcának” az lett a hozadéka, hogy megmozdult valami, az a „lagymatag” helyzet, amelynek részesei voltunk egészen addig. Innentől kezdve kissé felgyorsultak az „események”. Írásos dokumentumba lett rögzítve a Panel és a Tanépület „B” szárny 2000. augusztus 20-ai készenléte és év végi ideiglenes tornaterem kialakításának terve,²⁸ illetve az ezekre vonatkozó előterjesztés készítése a soron következő miniszteri értekezletre.

²⁸ Ezek megvalósítása - ahogy a 2.3.1 pontban már érintettem – a meghatározottak szerint meg is történt.

Az 1999. év elejére, közepére már mi és az ebben érintettek – belügyi vezetés, határőrség országos parancsnokság – is ismerték a határőr tanintézetek határőrségtől való leválása-, a BM Oktatási Főosztály, mint új szervezeti elem létrehozásának-, továbbá a tanintézetek egységes belügyi alárendeltségbe kerülésének tervét. Ez – ahogy már érintettem – többek között rányomta bélyegét a határőrségi vezetés irányunkba addig létezett figyelmére, de leginkább általuk részünkre biztosított pénzügyi és egyéb eszközi források leállítására. Ekkor már nem nagyon lehetett hallani a határőrség részéről a velünk kapcsolatos központi beruházás beindításáról, sőt egyéb eszközi igényeink kielégítéséről sem. Elmaradtak a korábban alkalmazott ígéretések is, sőt egy-két esetben fórumon is elhangzott, hogy majd a BM rendezzi a ti dolgaitokat.

Elvileg 1999. elejére zártuk le teljesen a BHI-től való leválásunk folyamatát, de az ebből adódó hátralékok rendezését gazdasági téren tulajdonképpen csak nyáron voltunk képesek elérni. Ezzel együtt további átszervezést, leválasztást kellett előkészítenünk, illetve megvalósítanunk. Ez egyrészt személyzeti-, másrészt anyagi téren adott jelentős feladatot számunkra. A két helyzet, körülmény közötti különbség érzékeltetésére csak annyit, hogy amíg még a határőrségnél voltunk és a nevelés-oktatás mellett az ellátás-kiszolgálás volt a fő feladatunk 482, illetve 479 fő volt az 'R' és 420 fő pedig a 'V' létszámunk. Ezzel szembe a határőrségtől a BM-hez történő átkerülésünk, illetve a kiszolgáló szerepünk megszűnése, továbbá ezen feladatoknak és a hivatott szervezeti elemek GEK-nek (Gazdasági Ellátó Központ) való átadása után az 'R' létszámunk 195, a 'V' pedig 175 fő lett. Lényeges az eltérés a korábban már említett 482, illetve 420-hoz képest. (Magyarázat: „R” betű -a rendszeresített, - a „V” pedig a valós létszámot jelzi.)

A BM Oktatási Főosztály-i felügyelet alá kerülésünk kapcsán – ahogy az előbbi mondatokból kiderülhetett – a dolgozók egy része átkerült a határőrség országos parancsnokságon felálló GEK-hoz – aminek létezését én már 1997-ben indokoltam tartottam – más része pedig a BHI-hoz került, valamint néhányan nyugdíjba mentek, avagy a polgári élet általi foglalkoztatást választották.

A személyzeti ügyek viszonylag gyorsan lezajlottak, bár a rendelkezési állományba kerülőket a felmentési idejükre visszavezényelték munkavégzésre hozzánk. Ezzel nemigen voltunk kisegítve, mivel közülük csak 2-4 fő volt az, aki ténylegesen dolgozott is, a többi kiíratta magát. (Akik végig dolgoztak azok közül 3 főnek jutalmat is adtunk az év végén.) Megállapodás –

utasítás – alapján ezen személyek bérét és egyéb járulékaikat mi számfejtettük és fizettük ki, amit utólag adott vissza részünkre a határőrség.

1999 július 05-07. között az átszervezéssel kapcsolatos tájékozódások, egyeztetések zajlottak, amelynek vége egy komplett jelentés lett, ami ennek várható költségkihatását is bemutatta. A határőrség és a BM közötti egyeztetésre – Kiss Kálmán az országos parancsnok helyettese és Felkai László államtitkár részéről – július 8-án került sor.

Amennyire gyorsan képesek voltunk a személyzeti ügyeket – melyben csupán csak a határőrség és mi voltunk érintve – elrendezni, annyira nem sikerült ez a gazdasági jellegű témákban. A gazdasági jellegűek-, de főleg a pénzügyeinkben történő megállapodás nemcsak, hogy nehezen, hanem számunkra legfőképpen abszolút nem kedvezően jutott el a lezárásáig. Ebben benne volt a BM KGF passzív fellépése, részbeni felelőtlensége és a határőrség kissé „rámenős” viselkedése is. Ugyanis mielőtt átkerültünk volna, határőrség országos parancsnoksági vagy gazdasági főigazgatói intézkedésekkel, főosztályvezetői utasításokkal minden olyan konyhai-, gépjárműeszközt vagy berendezést, ami új volt, továbbá étkezészeteket, ágyneműket, ruházati, fegyverzeti anyagokat szinte majdnem teljesen kitakarítottak tőlünk. Ehhez jött még a költségvetésrész átadás korlátozottsága, amelynek következményei a 2000. évre és későbbre is áthúzódtak. Nem a mi reszortunk volt, de mi szenvedtük el azt a huzavonát, ami a bér-, és bérjellegű juttatás 1999. évi fennmaradó részei átadását-átvételét illette.

Nagy nehezen eljutottunk a vagyonmegosztás végére is. 1999. július 06-án 11.00 órakor vettem át az erről szóló papírokat és parancsot kaptam arra, hogy július 08-án írjuk ezeket alá. Sajnos a 2000. évi költségvetés nagyságában sem volt megegyezés a BM KGF és a határőrség országos parancsnokság között. (Ez éreztette számunkra negatív hatását a későbbiekben.)

Kiss Kálmán úr tájékoztatott a nem ide való szervezeti elemek leválasztásával kapcsolatban, ami augusztus 01-vel el is kezdődött a tartalék vezetési pont átadásával-átvételével. Ezekre külön ütemterv készült, ami alapját képezte a folyamatnak. Az ütemtervben leírtakhoz képest kicsit kilógott a lakótelep átadása-átvétele. Ugyanis a három épületből álló lakótelepi ingatlan és a kis parkoló átadása a 2000. év végéig húzódtott el a felmérések, új helyrajzi számok és az elidegenítési terv elkészültének csúszása miatt.

3.3 A tanintézeti nevelő-oktató munka új helyzetéhez történő előkészítéséről, menetéről

Tudni kell azt, hogy az iskolánk egy darabig „csupán csak” úgynevezett iskolarendszeren kívüli szakmai felkészítésekkel foglalkozott. Első tanévünk – ahogy ezt a 3.1 pontban már említettem – az 1998/1999-es volt, ahol már ténylegesen hivatásos állományúként dolgozó beiskolázott tiszthelyettesek 3 x 9 hetes alapképzését végeztük járőr-, és útlevelkezelői szakirányokban. Ezeken túl teljesítettük már szintén tiszthelyettesként dolgozók alapismereti felkészítését, valamint más jellegű speciális továbbképzéseket is a határőrség igényei és saját lehetőségeink alapján.

Ugyanezek voltak a feladataink a második 1999/2000-es tanévünkben is annak ellenére, hogy 1998. szeptember 01-jével már kikerültünk a határőrség fennhatósága alól.

1999. július 02-án a BM-OM együttes rendelet²⁹, - július 05-én pedig az Alapító Okirat tervezetünket véleményeztem és küldtem vissza az Oktatási Főosztály részére.

Nagyon tanulságos volt több dologban az iskola működési engedélyének a megszerzése is, ezért e témában teszek egy kis kitérőt. Mivel a 2000/2001. tanévi iskolarendszerű szakképzés indításához már szükség volt az illetékes önkormányzat jegyzőjének hozzájárulására is, ezért belekezdünk ez iránti kérelmünk elkészítésébe és további csatolandó igazolások beszerzésébe. Már mikor minden együtt volt beadtuk 1999.09.10-én az működési engedély iránti kérelmünket a szükséges dokumentációkkal a Fővárosi Főjegyzőhöz, ahol annak rendje-módja szerint elkezdődött ennek hivatali ügymenete. Ezzel párhuzamosan 1999.09.01-jei határőrségtől való elkerülésünk kapcsán a tartalék vezetési pont és a tiszti lakótelep visszaadásakor eljutottunk a Földhivatalhoz is. Ekkor nagyon meglepődtünk a hivatal által kiadott tulajdoni lap tartalmán, mivel ez azt mutatta, hogy iskolánk nem Budapest, hanem már Nagykovácsi külterületén helyezkedik el. Nyilvánvalóan ezt mi figyelmen kívül is hagyhattuk volna, de inkább jogszerűen eljárva kértük a fővárosnál beindult engedélyezési eljárás leállítását és később egy újabbat indítottunk az illetékessé váló Pest megyei Önkormányzatnál. (Itt jegyzem meg azt is, hogy a telekkönyvi rész rendezetlenségét bizonyította, hogy az iskola melletti ténylegesen használt II. kerületi Zrínyi út a térkép szerint nem is létezett. Hihetetlen, de sajnos igaz, hogy az ottani lakosok erre a nem létező útra jártak ki éveken keresztül!) Mire minden szükséges okmányt – ÁNTSZ-, tűzbiztonsági engedély, stb – beszereztünk 2000. májusa lett és május 08-

²⁹ A 30/1999. (VIII.24) BM-OM együttes rendelet a BM irányítása alá tartozó rendészeti szakközépiskolákra vonatkozó szabályokról szól, nagyon fontos részkérdéseket egyértelműsített.

án benyújtottuk a teljes anyagot a Pest megyei Főjegyzőhöz. A benyújtott dokumentumok megszerzésével azért volt gond, mert olyan épületre kellett engedélyeket kérni, ami eredetileg sosem rendelkezett okmányokkal, az új épületek pedig csak 2000. augusztusában kerültek átadásra. Ezen túl nagyon nem tetszett a szakértőnek a felügyeleti szerv által készített, gondozott alapító okirat tervezete, melyet ezért is és a székhely megnevezés miatt is módosítani voltunk kénytelenek. A módosítást a belügyminiszter augusztus 07-én, a pénzügyminiszter pedig augusztus 24-én írta alá. Végül is az ARSZ-re vonatkozó 1753/5/2000 számú működési engedélyt megkaptuk a 2000/2001. tanév kezdetére.

Érdekességére tekintettel itt térek ki még egy a történetünkhöz tartozó valós – számunkra nemigen kedvező – eseménysorra! Amikor, 1998. április 01-jén akkor még, mint Balassi Bálint Határrendész Szakközépiskolának nevezett intézmény vezetői székébe beültem úgy tudtuk – ahogy már előbb említettem – székhelyünk és címünk Budapest, II. kerülete, annak is adyligeti része. 1999. nyarára kiderült, hogy a 22 ha-s terület – beleértve a tisztli lakótelepet és a tartalék vezetési pontot is – már nem Budapesten van, mivel a felmenő Zrínyi úttól – ami még nem is volt a földhivatali térképen – kifelé eső rész Nagykovácsi külterület, ezzel együtt természetesen Pest megyéhez és nem a fővároshoz tartozik.

2000. augusztus 02-án viszont a köztársasági elnöki határozat nyilvánosságra kerülése után hivatalossá vált Remeteszőlős nevű község Nagykovácsiból való kiválása, ami miatt területünk ezután a 2002. évi választást követően már nem a korábbi megnevezés alá, hanem az új alá került. Összegezve tehát ugyanazon diszlokáció kétszer váltott hovatartozási megnevezést.

3.4 Az ARSZK felállása és az iskolarendszerű szakképzés elindítása, kifejlődése

A belügyminisztériumi rendvédelmi oktatási koncepció megvalósítása keretében – mint már említettem – az 1998. április 01 és 1999. augusztus 31-ig létezett BBHSZ-ból 1999. szeptember 01-jével **Adyligeti Rendészeti Szakközépiskola (ARSZK)** lett. Ezzel együtt kikerült a határőrség fennhatósága alól és a Belügyminisztérium szakmai tevékenységét segítő háttérintézmények kategóriájába tartozó szervezetekhez került besorolásra. Ránk vonatkozóan kedvezően ez azt is jelentette, hogy a korábbi kettős feladatunk csak egyoldalúra – ténylegesen csak nevelő-oktató munka végzésére – szűkült.

1999. szeptember 01-jei belügyminiszteri alárendeltségbe történő átkerülésünkkel a szervezetszerű létszámunk már a korábbi nem idevaló feladatok elvételével párhuzamosan 195

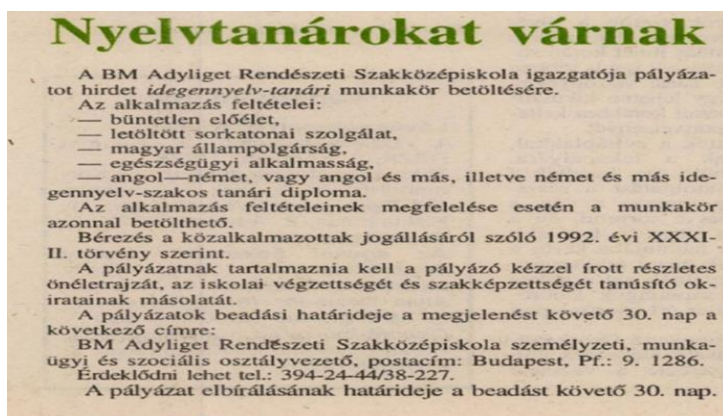
főre csökkent, melyből 87 volt a gazdasági szakterületen dolgozók száma. Az kijelenthető, hogy a véletlenek nemkívánatos egybeesése kapcsán a feltételek sem voltak jók az átalakítás zökkenőmentes végrehajtásához. Egyrészt az év végén elkezdődött a BM KGF átalakításának előkészítése, valamint a határőrség új országos parancsnoka személyével kapcsolatos dilemmák, a határőrségi gazdasági-, és humánigazgatási szervezetek átalakítása, létszámcsökkentése okán. Mindkét területen, tehát aki tehetett volna, illetve tennie kellett volna valamit, az elvult saját magával, létével foglalva ebben az időben 1999. év végén.

1999. szeptember 01-jével tehát elkezdtük az új ARSZK néven alapított – már felépítésében is iskola jellegű – „szervezet bejáratását”, a vonatkozó oktatás-igazgatási dokumentumok³⁰ elkészítését, az új felügyeleti-irányítási rendszer alatti funkcionálást.

Jelentős odafigyelést igényelt a pedagógiai és szakmai program, továbbá a vonatkozó iskolai szintű működési- és oktatási dokumentumok, segédanyagok első alkalommal történő kidolgozása. Ezek között különösen az oktató-nevelő munkát végzők számára konkrét iránymutatást jelentő tematikák elkészítését különösen aprólékos munkával végeztük. A kidolgozó munkát – tekintettel a kevés vagy semmilyen oktatói tapasztalattal bíró munkatársainkra – ezen szakterületen dolgozók központi módszertani megbeszélésével kezdtük a kidolgozás menetét, ahol a tartalmi és formai elvárások alapján a szakcsoportok Dr. Cseh József oktatási igazgatóhelyettes által kidolgozott mintarészleteket is kaptak. A folyamatot következetesen az oktatási igazgatóhelyettes fogta át, ellenőrizte. A szakcsoportok oktatói által elkészült változatokat nagyon szigorúan ellenőrizte Cseh úr és ha indokolt volt, akkor többször is visszaadta ezeket javításra. Egyébként a módszertani foglalkozások, nyíltórák, - bemutató foglalkozások rendszeresekek volta nálunk a kevés tapasztalattal rendelkező oktatók konkrét segítése, támogatása célzatával. Ebben jómagam is kivettem (szívesen) a részemet. Én egyrészt az iskola működéséhez szükséges szabályzók kidolgozását vezetem és az oktatásiakét is felügyeltem. Különösen a kezdeti időkben több kisebb-nagyobb jelentőségi írásokat, segédanyagokat készítettünk a nevelő-oktató munkát végzők számára. Az oktatásmódszertani témákon túl igyekeztem nevelőmunkával, személyiségformálással kapcsolatos témákat is kidolgozni, megbeszélni, az így megszerzett tudás alkalmazását szorgalmazni. Az előbbieket bizonyítására szolgáljon többek között a 7. számú mellékletben fellelhető kidolgozások, segédanyagok jegyzéke.

³⁰ Az 6. számú melléklet tartalmazza azokat a vonatkozó dokumentumokat, melyet a BBHSZ/ARSZK alaprendeltetéséhez kapcsolódóan használtunk.

A BBHSZ felállásakor már beindult a vezető oktatók, oktatók megszerzése, erről a 3.1 pontban már beszámoltam. Nyilvánvalóan a kurrens oktatói munkakörökbe (idegen nyeltanár, informatikai oktató) történő toborzás hosszabb időszakot átfogott és nemigen nyert gyors megvalósulást. Ennek során alkalmaztuk a pályázati felhívásokat is.

Még azt is megjegyzem, hogy a másik alkalom az oktatói toborzásra a 2004-ben bekövetkezett változás (a határrendész képzés rendőrivel történő kiegészítése) kapcsán került sor, de ezt majd bővebben a 3.6 pont alatt taglalom.

1999-ben a Belügyminisztérium irányítása alá tartozó rendészeti szakközépiskolákra vonatkozó szabályokról szóló 30/1999. (VIII. 24.) BM-OM együttes rendelet kiadásával egységessé vált a középfokú képzés rendszere, kialakult a tanulók felvételének rendje, sor került a tanulók jogosultságának, kötelezettségének szabályozása. Innentől tehát az ARSZK – mint már említettem – a Belügyminisztérium Oktatási Főosztályának (BM OF) közvetlen irányítása és felügyelete mellett folytatta a korábbi képzési rendszerben és eszközellátottság mellett a nevelő-oktató tevékenységét az 1999/2000. tanévben.

Az ARSZ is, mint a többi szakközépiskola lényegében a belügyminiszter által alapított, és az irányítása alatt álló rendvédelmi szervek állományának tiszthelyettesi utánpótlását biztosító, kizárólag szakképzési évfolyamokkal rendelkező szakképző intézményként, a vonatkozó hatályos jogszabályok alapján az alapító okiratban foglaltak szerint működött és meghatározott képzési rendszerben végezte a pedagógiai programban meghatározott nevelési-oktatási feladatait.

A tanintézetten belül folyó felkészítés azon feltételeit, körülményeit, ami már rajtunk múltott a felújításokkal párhuzamosan fokozatosan teremtettük meg. Az iskolán belüli szakképzés gyakorlatiasságának megvalósítása szellemében a régi benzinkút fedett része alatt közúti határátkelőhelyet, a RVTKI épület folytatását jelentő kis raktáregyüttesből határőr kirendeltséget, a tanulói szállás pincéjében pedig járőrtaktikai folyosót alakítottunk ki. A gyakorló bázis és a szakmai kabinet okmánymintákkal, konkrét esetleírásokkal, tablókkal való ellátása is ezt a célt szolgálta. Különösen sokféle útiokmányt szereztünk be, melybe a Ferihegy I. és II. kirendeltség vezetői is sokat segítettek. Lényegében így az ún. tudásláncolat kiindulva a tanteremi elmélet átadásától, ezen tudás iskolán belüli gyakorlóhelyeken „művi” körülmények közötti gyakorlásán át jutottak el tanulóink a területi szakmai gyakorlat keretében – mentori segítséggel – mindezen tudás, képesség valós életkörülmények közötti alkalmazásáig.

Számunkra – és jómagam számára is – nagyon lényeges időpont volt a **2000/2001-s** tanévnyitó, ezért erről kicsit bővebben kívánok szólni. Jelentőségét az adta, hogy ekkor kezdtük el az **első iskolarendszerű szakképzésre** vállalkozó tanulóink, **kétéves időtartamú határrendész** szakképzését. Az előkészület során szépen alakult a szakképzésre pályázók száma, 2000. augusztus 07-08-án a rendkívüli felvételi eljárás utolsó mozzanata, továbbá az augusztus 09-10-ei egészségügyi alkalmassági vizsgálat teljesítése után – fellebbezés, átirányítás miatt hozzávetőlegesen – mindösszesen 123 főt értesítettünk ki arról, hogy megkezdheti augusztus 28- al tanulmányait iskolánkban. (Megjegyzem, hogy a 123 főből a tanévnyitóra 119 fő be is érkezett³¹.) A többséget jelentő ösztöndíjas tanulókon felül még ekkor is létezett egy 22 fős osztály hivatásos állományú (kettős jogállású) beiskolázottunk³², így tehát a tanulóikat elkezdő résztvevők összlétszáma 145 főt számlált. Ennek a – felállításunk kezdetétől vett harmadik – 2000/2001. tanévünknek helyi szinten minimum két eltérő vonása volt az előzőkhez képest. Teljesen új volt az, hogy egy osztálynyi létszám kivételével a nagy többség – 123 fő – már nem hivatásos, hanem érettségivel rendelkező fiatalból állt össze, akik a középiskola után itt kívánták megszerezni államilag elismert határrendész szakképzettségüket 2 éves tanulmányi idő alatt. Ez azt is jelentette, hogy esetünkben is meghatározó lett az iskolai rendszerű szakképzés teljesítése. A rendészeti szakképzést illetően létezett harmadik eltérés a korábbiaktól, amit az adta, hogy az akkor funkcionáló rendészeti szakközépiskolák (7) képzési

³¹ Ilyen esetben a felvételi sorrend szerint következő fiatalokkal egészítettük ki a tanévnyitóra be nem érkezett tanulók számát az engedélyezett létszámra!

³² A teljes igazsághoz az is hozzátartozik, hogy 2002. év végéig - 2003. év elejéig az iskolarendszerű (IRÚ) képzésen túl még létezett a már hivatásos állományban lévők számára a 18 hetes iskolarendszeren kívüli (IRK-i) felkészítés is.

rendszere már közel egységesnek mondhatóvá vált. Itt említem meg, hogy széleskörű szakmai vitákat követően 2000-ben jóváhagyták a rendészeti szakközépiskolákban zajló „rendőr” és „határrendész” szakirányú képzések Központi Programját, amely már a középfokú rendészeti szakképzések azonos filozófiáját, követelményeit, szakmai tartalmát és részben az átjárhatóságát, az egységes elvek alapján történő megvalósulás elvi lehetőségét biztosította a szakmai középfokú szakképzésünkben. Ezzel függött az össze, hogy a központi program³³ (tanterv), valamint a helyi pedagógiai program alapján a 2000/2001. tanévtől kezdődő **egységes rendészeti képzés** színvonalas végzése érdekében, valamint a közoktatásról szóló 1993. évi LXXXIX. törvény 29. és 32. §-ban meghatározott feladatok végrehajtása,- továbbá a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 9.) MKM rendelet 7. számú mellékletében meghatározott infrastrukturális és felszerelési háttér megteremtése érdekében a szükséges beruházásokat és fejlesztéseket tartalmazó eszközjegyzéket a szakközépiskola vezetése megfogalmazta és felvázolta a távlati fejlesztési tervet is. Az eszközjegyzék és a fejlesztési elképzelések tervezésénél a központi program, valamint a helyi pedagógiai program elvárásainak, nevelési-oktatási céljainknak maximális teljesülését, egy jó színvonalon felkészített, magasan képzett határrendész tiszthelyettesek kibocsátását eredményező eszközrendszer létrehozását tűztük ki célul.

A korábban leírtakból kiderülhetett, hogy a fejlesztések viszonylag magas bekerülési összegét leginkább az indokolta, hogy a szakközépiskola alapítása óta a képzéshez szükséges eszközökkel igen hiányosan és csak fokozatosan került felszerelésre.

A bázison folyó beruházások, munkálatok ütemezésének megfelelően a 2000/2001. tanévben már 341 fő tanuló elhelyezésére adódott lehetőségünk. Az 1. számú szállón 276 fő, - a 2. számúban 22 fővel és a 3. számúban (eü. téglás épület) 43 fő összetételben. (Tudni kell azt, hogy a BM RVTKI részére is mi adtunk a „C”- ben – a beállást követően már a tanulóktól elkülönítetten – szállásférőhelyet.)

A 2000/2001. tanév kezdetén – szeptember és október hóban – sok kis apró problémát, - nem elég sikeres megoldásokat, - nem a legjobban összehangolt tevékenységeket tapasztaltam az oktatási szakterületen. Ilyenek voltak: osztálynapló hiányos kitöltése, nem a legjobb tanrend és fakultációs elképzelés kialakítása, a tanulói szakmai gyakorlatra utaztatás alakítása, lövészetek

³³ Kiemelem azt, hogy a 2000/2001. tanévvvel életbe lépett Központi Programok alapján készült „Pedagógiai-szakmai programok” sajátossága az volt, hogy már kb. 50 %-ban azonos tartalommal bírt, függetlenül attól, hogy valaki rendőr, vagy határrendész szakon tanult-e.

nem a legjobb, - avagy hiányosnak mondható szabályozottsága, a fakultációs tankönyv csúszása stb. Kevésnek ítélem aktivitásukat a kidolgozó munkában, a pályázatok írásában, valamint a pedagógiai jellegű elemző-értékelő részterületen nyújtott teljesítményeket. (Ezen –néha vezetői beavatkozással – de pozitív változás állt be a későbbiekben³⁴.)

A legnagyobb problémát – mint már érintettem – az okozta, hogy az előzetes ígérek ellenére sem voltunk képesek a tanév kezdete előtt teljesen ellátni tanulóinkat egyenruhával. Ez csak a tanév végére oldódott meg.

Az ösztöndíjas tanulók közül viszonylag jó DÖK vezetés állt össze, amely a továbbiakban a tanórán kívüli dolgok egyik motorjaként és talán túlzottan is a diákok jogai hangoztatójaként működött (A 2. tanévre visszaesett munkájuk!).

Büszkeséggel említem meg, hogy a 2000-2001. tanév 2. félévre beindult az **iskolarádió és az iskolaújság** működtetése is.

Feljegyzésemben arra is kitérek, hogy 2000. szeptember 10-től e bázison belül –az általuk használt területrészekén – beindultak, illetve folytatódtak a RVTKI programjai is.

³⁴ Lásd 7. számú melléklet tartamát!

Egységes vezető- képzés, tovább- képzés és kutatás

Ünnepélyes keretek között jelentették be a Rendőrtiszti Főiskola új szervezeti egységének, a Rendészeti Vezetőképző, Továbbképző és Kutatóintézetnek a megalakulását a BM Duna Palotában.

Dr. Felkai László, a Belügyminisztérium közigazgatási államtitkára elmondta, hogy a minisztérium egységesítési törekvései nyilvánulnak meg abban, hogy létrejött az integrált vezetőképző, továbbképző és kutatóintézet, amelynek legfőbb célja, hogy gyakorlat-orientálttá tegye a rendvédelmi vezetők munkáját.

A rendezvényen bejelentették, hogy a főiskola szervezetében működő főosztály jogállású intézmény vezetőjévé a belügyminiszter dr. Dános Valér nyugállományú rendőr dandártábornokot nevezte ki, aki úgy vélekedett, hogy a bűnözés minőségi és mennyiségi megváltozása új követelményeket állított a rendvédelmi szervek elé. Az új feladatokra és elvárásokra fel kell készíteni ezeknek a szerveknek a vezetőit, ám hazánkban a rendvédelmi parancsnokok képzésének nincs kialakult módszertana. Ezen próbál segíteni a most megszervezett intézet. Pécelen már elkezdődött a rendőrségi kapitányságvezetők képzése, valamint a Határőrség Országos Parancsnoksága felderítőinek továbbképzése. Az intézet számítástechnikai tanfolyamot is tart.

CSIKÁSZ BRIGITTA

Ezt én a bázisunk BM Oktató Központ jellegűvé válásának első bizonyítékeként értékeltem. Persze ez kezdetben apróbb gondokat is hozott számunkra! A probléma abból adódott, hogy az 1. számú tanuló szállón a tanulók mellett lévő fenti tanfolyamosok (már tisztii állományú vezetők) tanítási időn túli – részben érthető – viselkedése nem mindenben volt példamutató mérce az előbbieik számára. Ezért később – miután ténylegesen elkészült a 2. számú szálló (kollégium) – elértem, hogy az ezen épületen belül a részükre biztosított legfelső szintre csak akkor hoznak tanfolyamra beiskolázott tiszteket, amennyiben a 2. számú – nagyon korszerű, színvonalas, kulturált – saját szállásférőhelyük teljesen megtelt vendégekkel. (Ugyanis a 2. számú szállásférőhely az RVTKI résztvevői elhelyezésére volt hivatott!) Amíg ennek átalakítása meg nem történt, addig a tanfolyamon résztvevők és a RVTKI akkori munkatársai időlegesen a 3. számú szállórészben – volt egészségügyi-gyengélkedő blokk– voltak elhelyezve.

3.5 A 2000-2004 nyara közötti tanintézeti működés néhány fontosabb eseménye, jellemzője

A BM oktatási főosztályvezetővel 2000. év elején az iskola sorsával kapcsolatos beszélgetést követően a sok nyitott kérdés és elmaradt válaszok hatására, valamint főosztályvezetői felkérésre 2000. május 10-re elkészítettem az adyligeti bázissal kapcsolatos, részletesnek mondható középtávú koncepciómat, melyet elfogadott ugyan az előljáró, de a benne szereplő 1-2 gondolatomra egyértelmű, biztos reagálást csak az év végére ígért. (Megjegyzés: ezek egy része elmaradt akkor is!)

Az egyértelműen kiderült, hogy az előjárói elvárás a határrendészeti felkészítést illetően az, hogy egyre inkább ki kell teljesedni a rendész-funkció kihangsúlyozásának. Az ősszel induló határrendész-rendőr szakképzés közös tananyagi azonossága okán a közös rendőr-határőr szakmaiságon nyugvó tanterv a továbbiakban a szakközépiskolák helyi tantervének lényegi alapját fogja képezni.

Tekintettel a rendészeti szakközépiskolák BM alá történő egységes átkerülésére 2000. májusában feladatot kaptak az iskolaigazgatók annak megvizsgálására, hogy hogyan lehet csökkenteni a létszámot és a korábbi rendőr-határőr iskolák szervezési állománytáblázatát egymáshoz igazítani. Aki ismerte a korábbi helyzetet az tudja, hogy ez nyilvánvalóan a volt határőr iskolák esetében járt hátránnyal, mivel a mi szervezetünk a határőr igazgatóságokéhoz állt közelebb. Jómagam elkészítettem egy bő 3 változatos elképzelést, amely júniusban nem lett megtárgyalva mivel a köztisztviselői elképzelések miatt egyelőre mindennel le kellett állnunk.

Külön kértem engedélyt az étterem-konyha és a takarítás külső szolgáltatásba adásának előkészítésére, amelyből az előbbi teljesen, az utóbbi pedig részlegesen valósult meg a tanév kezdetére. Kényszerűségből ugyan, de mi voltunk azok – az iskolák között az elsők – akik 2000. szeptember 01-jével az étkeztetést – pontosabban a konyhát – külső vállalkozásba adtuk, melynek következtében a korábbi étkeztetéssel foglalkozó létszámot 13 fővel csökkenthettük, ezen státuszokat a BM rögtön el is vonta tőlünk. A változtatást követő első negyedévi adatok alapján elvégzett gazdasági számításaink visszaigazolták ennek célszerűségét, így pénzügyileg jobban járt az iskolánk.

Sajnos a takarítás kiközvetítésénél nem jól kalkuláltunk, mert annak a kiadásai kétszerese lett az eredetinek. E miatt a takarítás témában a külső szolgáltató fokozatos „kiszorításával” – ahogy

sikerült a saját munkaerőpótlás – 2001. december 31-re lényegében visszaállítottuk a korábbi eredeti helyzetet!

Mindezekon túl 2000. júniusában forrásszerzés céljából elkezdtek a felesleges területek, létesítmények, tárolóhelyek tartós használatba adásának előkészítését, a pályáztatások beindítását majd értékelését. Terveztük ugyanezt a sportlétesítményekkel is úgy, hogy a pályázó a használat fejében – a térítési díjon felül – vállalja annak rendberakását, majd folyamatos karbantartását is.

Ezt függesztette fel az az esemény, amely 2000. május végén történt, nevezetesen megjelent területlejárásra a BM kabinetfőnök által ideküldött Invest Kft. képviselője azzal a céllal, hogy megvenné az adyligeti bázis területének felső részét. A terület felső részével kapcsolatos események júliusban gyorsultak fel és augusztus 21-re belügyminiszteri döntést előkészítő részletes anyagot kellett készítenünk, szakember bevonásával. Az előkészület végeredménye az lett, hogy a kb. 6 ha területet – nyilván olcsóbban, de parcellázás és területrendezés nélkül – volnánk kénytelenek értékesíteni. Kiderült, az is, hogy elég sok nyitott kérdés és járulékos kiadás felmerülésével kell számolni, ami rontja a tárgyalási pozíciót. Az iskola megcélozta elérni, hogy a befolyt összegből lehetőséget kapjon – korábbi helyzetből adódó hátránya ellensúlyozására – egy belső lőtér és egy akadálypálya megépítésére, továbbá a leválasztott területrész kerítését ne neki kelljen kiépíteni. Esetünkben – amennyiben kéréseink teljesülnek – semmi hátrány nem ért volna bennünket, sőt kevesebb terület karbantartására lettünk volna kényszerítve. A területcsökkenés zsúfoltságot nem eredményezett volna. Az eredeti elképzelés azonban 1 hónapon belül – finoman fogalmazva – lekerült a napirendről a területrész pillanatnyi „forgalomképtelen” állapota miatt. Hasonlóan ehhez leállt a korábban a BM által elgondolt híradó műhely és raktár hasznosításával kapcsolatos kezdeményezésünk is.

2001. május 9-én befejeztük a még – 2002-ig létezett – 18 hetes IRK-n részesülő II. váltás (57 fő) felkészítését és elkezdtek a III. váltás (2 útlevelező és 1 járőr osztály) képzését, mely egészen augusztus 28-ig tartott. Az IRK képzés folyamatos volt iskolánkban, általában 3 osztállyal. Szerencsére 2002 nyarán, a második félévre a 3 osztályos létszám már lecsökkent 2 útlevelező osztályra³⁵ és így, a 2002/2003-as tanévtől nőhetett az új elsőéves ösztöndíjas tanulók száma. (Lényegében 2003. év eleje volt az, amikor már szükségtelenné vált a korábban

³⁵ Az 1999/2000. tanévben az iskolarendszeren kívüli felkészítés keretében nemcsak útlevelezői, hanem járőr osztályok is részt vettek a képzésben. A későbbiek során 2001. év végétől már csak útlevelezői munkakörbe került tiszthelyettesek felkészítése történt iskolánkban.

2-3 osztállyal funkcionált az IRK-i felkészítés végzése. Innentől kezdve teljes mértékben csak a 2 tanéves iskolai rendszerű (IRÚ) szakmai felkészítés vált meghatározóvá.)

Újszerűsége és hasznossága okán megemlítem azt, hogy kezdő tanintézet ellenére nem féltünk tanulóinkat érintő felmérésben, kutatásban is részt venni. Spaller Endre az RTF VTKI munkatársa kutatást végzett 2001 tavaszán határőr tanulóink körében a „Pályamotivációk és a karrier” témakörében. A kutatás eredményét³⁶ tudatosan igyekeztünk felhasználni az intézmény vezetői által tartott sokirányú pályapropaganda során.

Sajátosnak mondható ebben az időben a szakközépiskolák körében, hogy a koedukált tanulói szállás elfoglalásával együtt – több okból kifolyólag – a kollégiumi nevelőkből – mert nálunk ilyenek is tevékenykedtek – kollégiumi ügyeletet működtettünk. Ezen nevelő hatóköre kizárólag csak a tanulóknak a szálláson történő életére, a szálásra való esti visszaérkezők ellenőrzésére, az ide vonatkozó szabályok betartatására terjedt ki³⁷. (Éjszaka az ügyeletes nevelő bent aludt.) Ilyen megbízás teljesítésében alkalmilag az osztályfőnökök is részt vettek. Ez a fórum is jól szolgálta az egyes tanulókkal való személyes beszélgetéseket foglalkozásokat, konzultációkat.

Itt szólok arról is, hogy a sportéletre, a kulturális élmények adására, kikapcsolódásra is igyekeztünk megfelelő figyelmet fordítani mind a tanulóink, mind a törzsállomány körében. A sokféle rendezvényeink közül említésre méltó a DÖK szervezésében évente megrendezett fordított nap, amikor mi oktatók is tanulói osztállyá „szerveződve”, okoztunk gondot az aznapi iskolaigazgatónak. Sokkal meghittebb volt a minden év végén megszervezett karácsonyi évvzáró ünnepség műsorral egybekötve, továbbá leginkább a törzsállományt érintő iskolabál a tanulók téli szabadsága időszakában. Tekintettel az adyligeti sorkatonai előéletükre 2001-ben a Republik együttes adott egy sikeres szabadtéri koncertet a nagy füves pályánkon, amelyen Nagykovácsiban lakó külsős vendégek is rész vettek.

A fiatalok nagy örömeire 2001-ben használatba vehették a tanulói szállás aljában kialakított internetszoba szolgáltatásait. Ennek felügyeletét 17.00 órás nyitását, a 21.00 órai zárását, a vonatkozó szabályok betartását a számítástechnikai szakkör tagja önkéntes alapon végezte.

³⁶ Az erről szóló megállapítások „Pályaválasztás és szakmaszeretetet a határőr tanulók körében” címmel a Belügyi Szemle 2001/10-es számában olvashatóak.

³⁷ Ez részben segítette az őrzés-biztonsági szolgálat (OBSZ) 24 órás teljes bázisra kiterjedő tevékenységét.

A labdarúgáson felül az iskola sportegyesülete keretében működő Krav Maga csoportos edzés, valamint a lövészklub szolgáltatásait több érdeklődő tanuló, sőt külsős fiatal is igénybe vette felügyelet mellett.

Az előző tanév zárására és az új 2001/2002. tanév előkészítésére vonatkozó, 2001. április 11-én kiadott részletes feladatterv nagyobb részét sikerült teljesítenünk, annak ellenére, hogy július, augusztus órái eléggé kiürült az iskola. De még ekkor is zajlott – főleg Vitmann Tamás őrnagy példás szervezésében – a pályázók rendkívüli felvételi eljárása. 2001. augusztus 22-re – 7 fő függőben lévő kivételével – a felvételi eljárás végére 114 fő új elsőévesnek adódott lehetősége tanulmányai megkezdésére. Itt teszek említést arról, hogy a toborzásra, pályapropagandára folyamatosan figyelmet fordítottunk. Ebben a mi vezetőtársainkon túl az érintett határőr igazgatóságok humánszolgálati munkatársai is sokat segítettek. Közülük is kiemelkedő volt a pécsi határőr igazgatóságot képviselő Dakos Józsefné közreműködése. Ez a propaganda kiterjedt a helyi, régiós és országos írott sajtón kívül, a régiós és országos tévé műsoraira is. Ugyanakkor a sokféle módszer között a legsikeresebbnek az bizonyult, amikor a tanulóink mentek vissza ilyen fórumra a saját iskoláikhoz. (Az általuk elmondott személyes tapasztalataikat, mozgósításukat jobban elhitték az érintettek.)

A tanév első hónapjában új kísérletként megpróbáltunk részükre egy alapkiképzésszerű időszakot beiktatni, amit később – hasznosságára tekintettel – véglegesítettünk is.

Jónak bizonyult a nevelők megbízása az osztályfőnöki munkával, valamint a testvérosztály mozgalom megvalósítása is!

Az új tanévtől – tanulva az előző túl „demokratikusra” sikeredett voltából – több szigorítás bevezetése mellett döntöttem nemcsak a tanulókra, hanem az oktatókra, más dolgozókra vonatkozóan is.

Hosszas meditálás után arra jutottam – megelőzve az oktatási szakterület szétfolyását – belenyúlok rázós személyzeti ügyek intézésébe. Ez első körben a két szakcsoportvezető megbízásának visszavonását jelentette. Később J. István – egy régen húzódó ügyét – zártuk le, az ebben érintett munkatárs más területre történő áthelyezésével.

Az 1998. áprilisi létrehozásunk, valamint a 2000. augusztus 28- al elindított határrendész szakképzéshez viszonyítottan egy kicsit már magabiztosabban nyilatkozhattam a mögöttünk álló – még mindig nagyon rövidnek mondható – időszaki működésünkről. Jómagam – mint ennek a nevelési-oktatási intézménynek a vezetője – úgy gondolom, hogy ha nem is mindig

látványosan és nem is mindenben, de azért mind tartalmi, mind formai vonatkozásban kicsit haladtunk előre. Ez még akkor is igaz, hogyha mindeközben előfordult, amikor „helyben jártunk, oldalt sasszétünk”, esetleg vissza is léptünk. Az addig megcélzott szándékok, kifejtett munkák már egyes helyeken éreztették pozitív hatásukat.

2002 nyara azért volt jelentős számunka, mert ekkor – június 11. – engedték ki az első iskolai rendszerű szakképzésben részesült határrendész tanulóinkat összesen 110 főt, akik közül 2 fő törzsőrmeisteri a többi pedig őrmesteri rendfokozattal kezdte meg hivatásos pályáját a határőrség állományában.

A 2002-ben végzetekkel elindult egy kezdeményezés is tanulóink részéről. Ennek lényege az volt, hogy a gépjármű telephely mögötti szabad területen „tanulói emlékpark” létesül és ide minden végzős határőr osztály elülteti a saját fáját, mint valami olyat, ami többek között itt marad utánuk, és ha visszalátogatnak, akkor megkeresik a saját fájukat. (Sajnos ez a kezdeményezés 2005-től már megszűnt.)

A kibocsátón Samu István dandártábornok a határőrség rendészeti főigazgatója volt az előljáró. A rendezvény viszonylag jól sikerült, bár apróbb finomításra szükség volt a későbbiekben a lefolyás rendjét illetően.

Pozitív az is, hogy végre rendeződött közalkalmazottjaink (62 fő) fizetése azáltal, hogy központi béremelésben részesültek.

Sajnos ez év második felében már látszottak a szűkös pénzügyi feltételekkel történő működés jelei és a további kilátásaink szűkülése is. Jómagam kissé félttem attól, hogy leáll az a sorozat esetünkben, ami a további építkezést, fejlesztést a központi beruházást illeti.

Ugyanakkor pozitív volt, hogy valami megindult a dolgozók körében is, most már könnyen tudott az ember több olyan nevet mondani, akikre mindig lehetett számítani. Még nem ők voltak minden területen többségben, de bíztam benne, hogy ennek elérése is csak akarat, jószándék és idő kérdése csupán. Ez még akkor is így van, ha a 2000/2001. tanév, valamint 2001/2002. közti időszaki szakképzés pedagógiai tapasztalatai feldolgozása során az oktatási szakterület irányában elég kritikus véleményeket, bírálatokat is mondtam.

2002. nyara nagyon jól telt a dolgozók nagy része számára, mivel ekkor – ellentétben az előző tanévekkel – már nem kellett IRK képzést végezni, így a Tanulói Szálláson dolgozók kivételével a többség letölthette szabadságát (nagy részét) ebben az időszakban.

Szerintem büszkén nevezhetem kuriózumnak azt, hogy sikerült az állományunk utazásának elősegítése érdekében a BKV-val együttműködve a **63/A** jelű kék buszjáratot beindítani tanintézeti célállomással. (Teljesen bejött az udvarra a kék busz, az OBSZ és a parancsnoki épület között szálltak le az ügyeletes ellenőrzése mellett az érkezők, majd hátul megfordult és ugyanazon helyről indult be és vissza reggeli és a délutáni időszakban.) Ide kapcsolódik az is, hogy a bázissal szemben lévő buszmegálló korábbi „Laktanya” megnevezését, egyeztetve a BKV-val sikerült „BM Iskola” névre átkereszteltetni.

Jelentős esemény volt számunkra, hogy pályáztunk és elnyertük egyéni pályázóként a Comenius 2000 minőségbiztosítási rendszer megteremtéséhez az OM támogatását. A Kőrös Zsolt vezette 6 fős támogató csoport által végzett átfogó munka a többiek résztevékenységei által kezdődött, majd zajlott, ütemterv szerint iskolánkban. Kihangsúlyoztam kollégáimnak, hogy ezt csak eszköznek és nem célnak kell tekinteni! Ennek kapcsán a cél az eredeti maradt, minél eredményesebb, hatékony nevelő-oktató tevékenység végzése. A Comenius egy olyan eszköz többek között, amely segítséget adhat ehhez számunkra. Ezen jellegű munkánkat Ácsné Kovács Ildikó szakértő, mint az Expanzió Humán Tanácsadó munkatársa segítette folyamatosan.

2002. nyarán, az új tanév kezdetén 164 fős állománytáblai és 161 fős költségvetési létszámmal (82 ht, 7 ktv és 75 ka) rendelkezünk, melyből 74 fő tartozott akkor a gazdasági szakterülethez³⁸.

Mint intézményvezető a 2002. év vége felé közeledve – 09-10-11. hó – kezdtem azt tapasztalni, hogy a többség érzi, tudja mi a dolga és sokan nemcsak tudják ezt, hanem teszik is. Kezdem érezni azt, hogy most érik be az, amit eddig tettünk a szervezetalakítással, a működési rend szabályozásával kapcsolatban. Ekkor már lehetett olyan dolgokat is érezni, ami az elfogadható, vagy azon is túl nőző igények az oktatási szakterület általi megfogalmazását jelentette. Ehhez párosult jogos vagy túlzott türelmetlenség is. Ekkor már azt mondtam közvetlen vezető munkatársaimnak, most kezdhetjük el a „finomítás” -t a szervezet működésében. Ott nyúlunk csak hozzá a dolgokhoz, ahol feltétlenül kell vagy tudunk a színvonalon, a minőségen javítani.

A megelégedettség kezdeti csíráit hamar elhomályosította két negatív tény: egyik a 2003. évi költségvetési kilátások alulfinanszírozottsága, pontosabban a tanulókra vonatkozó költségek hiánya, valamint a további központosított szervezet átalakításból adódó

³⁸ Ez a létszám már a 21. oldalon a 3.4 alponton belül szerepelt 1999.09.01-i állapothoz képest is kevesebb.

bizonytalanságok újabb felerősödése, felesleges találgatások beindulása, ezzel a munkaintenzitás kissé visszaesése ütötte fel fejét az iskola dolgozói körében.

Valószínűleg alaptalanul, leginkább türelmetlenségből voltunk – én és kollégáim is – elégedetlenek a feltételek, körülmények alakítása mértékével, ütemével. Amennyiben nagyon reálisak akarunk lenni, akkor nem méltatlankodni kellett volna, hanem örülni annak, hogy 2-4 év alatt mi annyit haladtunk előre, mint mások 5-10 éves időtartam során. Ezt bizonyítja többek között az is, hogy a Belügyminisztérium – benne a határőrség is – 2002. december 31-ig – közel 1 milliárd³⁹ Ft investíciót használt fel ezen bázis legfontosabb elemeinek átépítésére, kialakítására, részben a kollégiumi és tanépület berendezéseire és minden egyéb kapcsolódó járulékos kiadásokra. (Az összefoglaló 3. számú mellékletében az építési/ beruházási költségek nagybani értékéről szerepel egy kimutatás.)

Úgy tapasztaltam ekkor, hogy az igények nagy része jogos, nem túlzó, de az ehhez rendelkezésre álló akkori lehetőségeket viszont nagyon visszafogottnak, korlátozottnak lehetett minősíteni. Ide tartozik az, hogy a türelmetlenség esetleg ott, azoknál lehet jogos, akik ezekért ténylegesen megpróbáltak az átlagnál is többet tenni. Ugyanis néha tapasztalható volt olyan negatív dolog is, hogy az oktatók egy része között bizonyos eszközökért – mint például projektor, hordozható magnó, táblagép – „dúlt a harc”, de amikor már beszereztük azokat, akkor pedig már nem is volt annyira fontos, különösen akkor, ha ehhez valamilyen sajátos módszert is ki kellett dolgozniuk, avagy módszert váltaniuk, azaz meg kellett volna újítani a meglévő korábbi „beidegződéseket”. Itt említem azt, hogy kezdetben fólia csomag, a hangosított diásor, házilag készített videofelvételek alkalmazására, majd később Power Point-os bemutatókra elégséges számban került sor.

Az előző tanévi tapasztalatokat felhasználva az új 2002/2003. tanév előkészítése minden szempontból elfogadhatóra, jóra volt értékelhető.

2002. december 1-jével elvileg és költségvetésileg is megalakult – pontosabban átalakult a korábbi Oktatási Főosztályból – az **Oktatási Főigazgatóság**. Azért csak elvileg, mert az Alapító Okirata csak 04.01-jén került aláírásra, jóváhagyott SZMSZ-e, valamint Alapító Okirata csak 2003. nyarán (augusztus, szeptember) került nyilvánosságra.

³⁹ Ezen végösszegeből cirka 800 milliót tett ki maga a három nagy beruházás korábbi épületeinek átépítése.

A **2003-as** évre visszaigazolt költségvetési előirányzatunkat illetően feszültségpontot egyrészt a dologi kiadás keret alulfinanszírozottsága, másrészt pedig az előző évihez képest 125,72 %-os bevételi kötelezettség növekedés okozta. Persze ehhez tudni kell azt is, hogy az eredeti költségvetés nem tartalmazta a tanulókkal kapcsolatos kiadásokat, mivel ezt (vagy ennek részét) az előző évhez hasonlóan menet közben átengedést követően a konkrét létszám ismeretében kaptuk meg a határőrségtől. A megemelt bevételi kötelezettségünket a legjobb szándékkal sem voltunk képesek teljesíteni, így ezáltal kb. 20-22 millió Ft kiesésünk keletkezett eleve. A személyi juttatással és járulékaival jól álltunk, de ez is csak azért, mert nem engedtem bizonyos munkakörök feltöltését vagy ha igen, akkor is házon belülről, sőt megpróbáltam alkalmazni csatolt munkaköröket. Az itt megspórolt pénzek – elöljárói engedéllyel történő – átcsoportosítása dologira, lehetővé tette számunkra, hogy a 2003-as költségvetési évet is megússzuk likviditási gondok nélkül! (Sajnos ilyen megoldásokat kellett alkalmazni ahelyett, hogy kiosztottam volna a kiemelkedően dolgozóknak a személyi juttatáson megspórolt pénzeket!) Ez évben is bebizonyosodott az, hogy még takarékos gazdálkodással is kb. 160-184 millió Ft hiányzott a rendelkezésünkre bocsátott éves költségvetési előirányzathoz.

Ami az intézmény létszámát illeti, arról számolhatok be, hogy 2003. szeptember 01-jével induló tanév kezdetén az állománytáblai: 163 fő, míg költségvetési: 160 fő és a tényleges létszám pedig 143 fő volt.

2004. nyarára a 2003. év végi csökkenést is érintve – ahogy erről a 3.6 pontban részletesebben tesztek említést – a törzsállomány létszáma 145 fő lett.

A 2003/2004. tanévben volt 145 fő másodéves és 165 fő elsőéves tanuló.

Az akkori **11** tanuló osztállyal kapcsolatos nevelő-oktató munkát összesen **41** főállású oktató-nevelő végezte, amely létszámban a tényleges oktatói munkakörben lévőkön kívül a tanuló kollégium nevelői és a tanulmányi osztály munkatársai is benne voltak.

A ténylegesen oktatási szakterületen a tanulmányi osztályon kívül 5 kislétszámú szakcsoport működött még ekkor. Ezek az alábbiak voltak: Határrendészeti és védelmi-, Határforgalmi és informatikai-, Bűnügyi és igazgatási-, Idegen nyelvi és Általános alapismereti.

Nyilvánvaló, az egyébként is létező folyamatos szokásos ügyek, ügymenetek vitele is ide tartozik, amiből most csak a szakmai vizsgák és a felvételik előkészítését, végzését emelem ki, mint nagyobb kaliberű teendőt.

Megemlítem, hogy a 2003/2004. tanévben, pontosabban annak végére – függetlenül, hogy az állománytáblai létszámunk csökkent – eljutottunk oda, amikor az alsóbb szintű vezetőkollégák, valamint a hozzájuk tartozó munkatársak többsége már értette a célt, az elvárásokat, nemcsak beszéltek a feladatokról, hanem el is végezték azt!! Úgy éreztem az iskola légköre, szervezete „lakhatóvá” vált, amely jól segítette a munkát. Jó volt a viszony a tanulókkal, a tanulók és dolgozók egymás közti kapcsolata sem hagyott különösebb kivétlnivalót. Magyarul, úgy-ahogy, jól - közepesen „ment a szekér” ahogy mondani szokták, csak bizonyos lökéseket kellett neki adni, amikor egy-egy akadály került útjába.

Itt teszek említést arról, hogy bár mi magunk is végeztünk beválás (követés) vizsgálatot saját volt tanítványainkra körében, 2003-ban ezt belügyi megrendelésre széles körben tették meg az akkori RSZK-k, amelynek tapasztalatai számunkra is hasznosnak bizonyultak.

Büszke vagyok arra, hogy 2003-2004-ben kiléptünk az országon belüli tapasztalatszerzésből. Ezt bizonyítja a kolozsvári (Sremska Kamenicai) és a prágai kapcsolatok kiépítése, külföldi delegációk fogadása. Kezdetben ez csak miáltalunk történő tapasztalatszerzést jelentette, de később például a kolozsvári iskolát illetően már eljutottunk oda, hogy két oktatónk bemutatót tartott az ottani oktatók/tanulók számára intézkedéstaktikából és az önvédelem alkalmazásából.

Hasonlóan jó érzés az, hogy a Comenius 2000 minőségbiztosítás terén elismerő oklevelet kaptunk, melyben Kőrös Zsolt és Ácsné Kovács Ildikó munkája volt mérvadó.

Ebbe a helyzetbe jött az a változás, melynek következményeként lényegében kicserélődött a tanulói, az oktatói állomány szinte teljes egészében és megnőtt mindkettő korábbihoz viszonyított létszáma is. Erről majd a 3.6 pontban írok.

2004. július 1-jén – teljesen önszántamból – készítettem egy írást az iskola lehetséges jövőjére vonatkozólag, mely saját verzióimat tartalmazta. Mivel az is rendelkezésemre állt, tartalmának áttekintésekor utólag azt állapíthattam meg, hogy az akkori elképzelésem – valószínűleg a túlzott befektetést igénylő jellege miatt – nemigen egyezett a fejlesztésben érintett vezetők ide vonatkozó stratégiájával, azaz az elképzeléseim nagy részéből igazgatói munkám átadásáig nemigen lett valóság.

Mivel egy tanintézet esetében különösen lényeges a szakmai jellegű írások, segédanyagok készítése, ezért igyekeztem ebben példát mutatni és társaimat is motiválni. Hogy ez mennyire volt eredményes arra vonatkozó bizonyítékok a 7. számú mellékletben találhatóak.

Az kimondható, hogy az új 2004/2005. tanév indítása már sokkal jobbra sikeredett, mint az előző 2003/2004-es. Ennek oka a kedvezőbb objektív helyzeten túl a nagyobb odafigyelés volt. Ez vonatkozik az I. évfolyam alapkiképzésétől kezdve, az iskolarendszerű felkészítésen át, egészen az iskolai működés szabályozottsága pontosításáig bezárólag.

3.6 Jelentős kormányzati döntés, amely az ARSZK-ra és más RSZK-ikra is vonatkozott

Először a kormányzati létszámcsökkentést érintem, majd pedig a kiskabinet rendészeti szakközépiskolákra vonatkozó döntéséről szólok.

A kormány megtárgyalta és elfogadta a kormányzati létszámcsökkentésről szóló előterjesztést, és a **1106/2003. (X. 31.) Korm. határozat** mellékletében meghatározta az érintett szervezeteket és a csökkentés mértékét. Ez az Oktatási Főigazgatóság esetében 5 fő, a Központi Gazdasági Főigazgatóság és háttérintézményeinél 113 fő leépítését írta elő az év végére, illetve 2004-es év első felére. Tekintettel az oktatási törvényre, ez az iskolák esetében 2004. június 30-ával került egyben végrehajtásra. Ez alól 14 fő esete volt kivétel, akik már 2003.12.01-jével elkerültek tőlünk. Ez a mi esetünkben 28 státuszt jelentett, melyből ténylegesen 15 hely volt feltöltve, akiknek meg kellett szüntetni itt a munkaviszonyát. (E 15 főből 12 ht-, 2 ka-, 1 ktv-állományú volt.) Így tehát 2004. januártól 163 főről 145 főre (70 ht, 5 ktv, 70 ka) módosult a rendszeresített létszámunk. A kormányzati létszámcsökkentés iskolánkat érintő végrehajtásáról tájékoztattuk a területileg illetékes munkaügyi központot, s részükre a vonatkozó előírásoknak megfelelően megküldtük az érintett dolgozók adatait. A létszámcsökkentés végrehajtása során munkaügyi jogvita nem merült fel.

Nagyon jelentősnek voltak minősíthetők a kiskabinet rendészeti jellegű képzésekre vonatkozó döntései. A **kiskabinet 2004. február 18-ai ülésén** az alábbi döntések születtek a rendészeti szakközépiskolai képzésre vonatkozóan:

1. A RSZK-k beiskolázási létszáma nem változik, a tavalyi döntésnek megfelelően 500 fő rendőr és 300 fő (+ 10 %) határőr tanulóval indulhat a szakképzés.
2. 2004. szeptember 01-jével be kell indítani az ún. 1+1-s rendszerű képzést, mégpedig úgy, hogy az 1. tanév végén próbaidős hivatásos állományviszonyba kell helyezni őket. (Ez utóbbi később módosult, maradtak továbbra tanulói jogviszonyban a 2. tanév során is!)

3. Az RSZK-k létszámát 2004. június 30-ig 117 fővel kell csökkenteni⁴⁰. (Ez esetünkben 19 fő csökkenését jelentette, így lett 145 fő a törzsállomány).

Az előbbieket a **kiskabinet 2004. március 03-ai ülésén** további kettő kapcsolódó döntéssel egészítette ki. Ezek az alábbiak voltak:

1. A 2004. szeptember 01-jén maximálisan beiskolázható rendőrtanulói létszám nem haladhatja meg az 570 főt.
2. Az addigi 7 rendészeti szakközépiskolából a továbbiakban csak négy⁴¹ maradhat meg, melyre vonatkozóan a három illetékes államtitkár (h) tett javaslatot.

Mindezekkel párhuzamosan a 16-61/2004. számú előterjesztésben kiadásra került az új oktatási koncepció is. Ez utóbbiban és a kiskabineti döntésekben meghatározottak teljesítésére a belügyminiszter asszonytól kapott megbízásomnak megfelelően Dr. Sóti Kálmán r. ezredes úrral megkezdtük, illetve kidolgoztuk a központi iskola és tagintézményei struktúrája és létszámai tervezetét⁴². Hamar kiderült, hogy fölöslegesen! Az ellenállások, az idő rövidege és az oktatási, valamint az államháztartási szabályozás közötti eltérés, illetve ezek feloldásának elmaradása eredményezte a központi iskola és tagintézményei konstrukció elvetését⁴³. Erre – mármint az előbbi elképzelés elvetésére - a 2004. májusban megjelent módosított belügyminiszteri előterjesztés adott utasítást.

2004. tavasza-nyara legalább háromirányú jól elkülöníthető alkalmi nagy feladatcsoportot, illetve megvalósításuk vezetését jelentette számomra. Ezek az alábbiak voltak:

1. A belügyminiszteri elképzelésnek, döntésnek megfelelő képzési (felkészítési) rendszer, illetve keret létrehozása a korábbiak átalakításával. Ebbe beletartoztak; az átalakítási ütemterv elkészítése, a munkacsoport létrehozása, működtetése, a szakmai vizsgakövetelmények (SZVK-k) felülvizsgálata a határőrségi új igénynek megfelelően, az új központi programok (KP-k) elkészítése, az iskolai Pedagógiai-szakmai program

⁴⁰ Eredetileg 2004. december 31-re kellett volna az összlétszámot csökkenteni, melyet előre hoztak már augusztus 31-re.

⁴¹ Ez a Miskolci, - a Szegedi, - Körömdi és az Adyiligeti RSZK volt, amelyek tovább működhettek.

⁴² Itt jegyzem meg azt, hogy a legelső 2004. áprilisi BM-i előterjesztési változatban a rendészeti szakközépiskolák rendszerét úgy tervezték módosítani, hogy egy központi iskola lett volna – erre az ARSZK volt kinézve – és ennek részeként működött volna három tagintézmény.

⁴³ Persze nem vagyok benne biztos, hogy ez jobb lett volna, ugyanis azt, hogy a legtöbb pályakezdő tiszthelyettesre a KR-nél, a BRFK-nál, PMRFK-nál – azaz a fővárosban és közvetlen környékén van szükség – ennek ellensúlyozását ez nem, csak az érintettek általi eredményesebb toborzómunka oldhatta volna meg!

kidolgozása, nem utolsósorban az ideiglenesen felállt érdekegyeztető csoportban történő munkálkodás.

2. Az új felépítésű és módosult számú iskolahálózat létrehozására irányuló munkálatok irányítása, végzése. E csoportba tartozott a BM-i Feladattervnek megfelelő számvetések végzése, egységes többváltozatú állománytáblázatok elkészítése, megszüntető- és alapító okiratok készítése, közreműködők biztosítása a megszünt iskolák ügyeinek segítésére, három megszünt korábbi intézmény – a budapesti-, a csopaki-, és a soproni szakközépiskolák – jogutódja szerepének ellátása, erre vonatkozó munkák előkészítése, megvalósításuk vezetése.
3. Az új feladatnak és felállásnak megfelelő humán erőforrás biztosítása, az érintett munkavállalók ügyeinek intézése, újak felderítése, megszerzése, azaz egyszerre leépítési és létszámbővítési teendők végzése. Míg az előbbi a Budapesti Rendészeti Szakközépiskola (BRSZK) akkori-, az utóbbi pedig a rendőrség különféle szervezeti elemei állományát célozta meg. Ez utóbbira azért került sor, mert korábban intézményünk csak a határőrség számára képzett tiszthelyettes utánpótlást, de innentől kezdve ez kibővült a rendőrségi tiszthelyettesi utánpótlási igények kielégítésével is!

2004. júniusában felavattunk 130 fő határrendész tiszthelyettest és rajtuk kívül akkor még létezett további 140 fő elsőéves határőr tanuló. Ezt azért lényeges megjegyezni, mert az iskolák számának csökkentése miatt átcsoportosításokat kellett végezni a tanulók között is. Ennek lett az a következménye, hogy a BM OF döntésének megfelelően – az előzetes felmérés alapján – az akkori 140 fős elsőévesből 26 főt tarthattunk meg, a többit – 114 főt – pedig a miskolci, szegedi és a legkevesebbet pedig a körmendi bázisra voltunk kénytelenek átcsoportosítani. Ez a helyzet abból a döntésből fakadt, hogy először még úgy gondolta a belügyi vezetés Adyligeten ezután csak rendőrképzés lesz, amin sikerült nekem változtatni annyiban, hogy 2 határőr osztály megmaradjon iskolánkban. Sajnos mire megvalósításra került a sor, már csak 1 határőr osztályra adódott lehetőség mivel 11 rendőr osztály fogadása, nevelése-oktatása is idekerült erre a bázisra! Az átcsoportosított határőr tanítványok helyére tehát fogadnunk kellett 67 fő rendőrtanulót Sopronból és 64-et pedig Csopakról. (Plusz 2 főt Budapestről! Megjegyzem, hogy az eredeti elképzelés szerint még úgy volt, hogy ide a volt BRSZK tanulói kerültek volna átcsoportosításra!)

Ehhez jött még 135 fő teljesen új elsőéves rendőr- és 25 fő határőr, - mindösszesen tehát 160 fő tanuló, akiknek a felvételi eljárását az akkor még funkcionált BRSZK kezdte el, de már mi fejeztük be. (Egyébként a rendőr szakra a túljelentkezés 2004-ben 3,4 szeres volt!)

A módosított alapító okirat szerint mi lettünk oktatási szempontból a megszűnt három RSZK jogutódja. Ez sok pluszfeladatot rakott a nyakunkba, többek között létre kellett hozni megszűnt iskolák dokumentumai tárolására, kezelésére egy Központi Irattárat, amelynek az elhelyezésére nem a mi bázisunkon, hanem a volt BRSZK kerítésén belül került sor.

A megszűnt iskolákból a mi állománytáblánkba került beépítésre 15 fő úgynevezett védett személy egészen a védettségük megszűnéséig.

2004. augusztusa végére tehát bekövetkezett az, amire már számítottunk ugyan, de eléggé hiányos előismerettel. Olyat kellett elvégezni, amire belügyi berkekben még nem volt példa. Le kellett vezényelnie az Oktatási Főigazgatóságnak három iskola megszüntetését és a fennmaradó négy átalakítását. Az előbb érintettem a tanulók közötti átcsoportosítást, de ezzel együtt a korábbi homogén képzés helyett a rendőr szakképzés feltételeinek megteremtését nekünk is teljesítenünk kellett. Ezekből mi is – személyesen én a humán osztályvezetővel, az anyagi felszámolást illetően pedig a gazdasági igazgatóhelyettes – kivettük a részünket. De rajtunk kívül részfeladatokat még sokan mások is végeztek iskolánk dolgozói, vezetői közül.

A tanulók átcsoportosítása miatt szükségessé vált új férőhelyek kialakítása. Erre a korábbi egészségügyi (téglás) épületben adódott lehetőség. Ennek megvalósítása 11+8 milliós nagyságú pénzforrást igényelt, ami a belső részek átalakítását, új funkcióknak megfelelő berendezését tette lehetővé számunkra.

Tekintettel az átalakítás tervezését, szervezését, lebonyolítását jelentő ideiglenes belügyminiszteri plusz megbízatásomra ez nagyon sok és sokirányú tevékenységet jelentett számomra 2004. április 10. és szeptember 30. között. Magam számára ebből az egészből az volt a legfontosabb, hogy az itt beindítandó rendőrképzéshez megfelelő oktató állományt találjak, akik majd képesek lehetnek színvonalas szakmai képzést, személyiségformálást végezni a tanulóink körében. (Ennek eredménye eléggé felemásra sikeredett.) Ami engem illet, napközben beszélgetéseket vezettem le, néha jelentéstételre, konzultációra mentem dr. Sóti Kálmán ezredes úrral az oktatási főigazgató Dr. Szakács Gábor úrhoz. Esténként- éjszakánként pedig összegeztem a teljesített napot és terveztem meg a másnapot. Ha volt kis hézag a napi

terhelésben, foglalkoztam az elkészítendő oktatásigazgatási dokumentumokkal, amelynek a gyengesége a későbbiekben vissza is ütött a nevelő-oktató munkában!

A BRSZK megszüntetése és a saját iskolánk átalakítása során kb. 348 fővel voltam kénytelen egy körben beszélgetni. Ezt követte egy második is, ahol már a végleges döntések alapján került sor az új beosztások felajánlására, illetve beosztásba helyezésekre. A volt BRSZK-tól többen időközben az ORFK jobb ajánlataira tekintettel inkább oda mentek dolgozni, mint hozzánk. Ezért végül is a volt iskolából 22 fő ht. és 9 ka fogadta el a felajánlott beosztásokat. (Ebben szerepet játszott a bázis főváros határában történő diszlokációja miatti utazás időigényessége, kényelmetlensége is!) Csak megjegyzem, közel 50 fő részére tudtam volna ekkor állást biztosítani.

Mivel a rendőr oktatók teljes létszáma innen nem jött ki, ezért körül kellett nézni a végrehajtó szerveknél is, olyanokat keresve, akik szívesen dolgoztak volna itt szaktanárként. Ennek keretében további 11 fő oktatói területen munkát vállalót sikerült találnunk a BRFK-tól és a Heves MRF-al a tanév kezdetére. Két szakoktató esetében az illetékes vezető csak 2005. február 01-jei áthelyezéshez adta hozzájárulását. Így tehát végül is az ARSZ állományába került **a 2004/2005. tanév** kezdetére mindösszesen 46 fő, benne 28 tiszti, 8 fő zls-i és 10 fő ka-i állományvisztonnyal rendelkezett. (Érdekesség, hogy 28 tisztből 11 fő ideiglenesen közalkalmazotti munkakörbe lett helyezve.) Nyilvánvalóan a volt BRSZK-tól különösebb előismeret nélkül kerültek hozzánk oktatók. Ebben az időszakban kiderült számomra, hogy különbség van a rendőr-, valamint a határőr munkastílusa, módszertana között. Nehezen fogadták el az ún. „határőr-vezetést”. Kezdetben lenézően kezelték a volt „határőr” iskolát, azzal az indokkal mivel nekik – mármint az ő iskolájuknak a BRSZK-nak – már múltjuk volt. Ugyanakkor gyorsan bebizonyosodott, hogy ez helytelen megítélés. Pedagógiai vonatkozásban egy részük a nevelő munkát illetően elmaradottabb víziókkal rendelkezett a határőr oktatókhoz képest még annak ellenére is, hogy nagyobb volt közöttük a pedagógiai képzettséggel rendelkezők száma! Annak ellenére, hogy a rendőr kollégák is magas szintű – egyesek nem is egy, hanem több – képzettséggel rendelkeztek és hogy a BRSZK már korábban megszerezte az ISO 2000 minősítést, egy részük eléggé maradi, kicsit konzervatív elveket vallott, kevésbé volt fogékony pedagógiai téren az új dolgok iránt. A fejlesztésben, innovációban sem kaptam meg ez időben még azt, amit elvártam volna tőlük. Különösen gondjaim voltak az osztályfőnöki munka ellátásával, sok foglalkozást igényelt részemről a DÖK „nevelése”, segítése, fejlesztése is. Ez azzal függött össze, hogy nehezen viseltem el a tanulói passzivitást!

Próbáltam bevezetni a tanári értékelés rendszerét, kísérleteket tettem az aktivizáló módszerek térnyerésére, de ezek sajnos eléggé elutasításban részesültek főleg az új rendőr kollégák részéről. Valószínű, ha sikeresen akartam volna változtatni, akkor ezt nem pedagógiai jelleggel, hanem parancsra kellett volna megtennem. De ez az elveimmel nem volt összeegyeztethető, hisz nem sorkatonákról volt szó, hanem többdiplomás, pedagógus munkakörben dolgozó személyekről. E vonatkozásban kivételnek mondható volt az idegennyelvi szakcsoport. Megjegyzem, hogy egy Földes Katalin, Lakatos Gábor, Szücs János, dr. Bardócz Csaba, dr. Cseh József pedagógia terén, de a nevelés-oktatás egységét, módszertanát illetően is jó példával jártak elől az új kollégák előtt.

A rendőr tanulók főleg az elején – az iskolaváltás miatt – még elég kedvetlenül álltak az itteni munkához, sőt még az első félév során is. Ezt 1-2 rendőr kolléga még nehezítette is a rendőrhatárőr ellentét élezésével.

A minden évben megrendezésre került kihívásnapi versenyen nemcsak a tanulók, hanem a törzsállomány vállalkozó szellemű tagjai is részt vettek.

A tanórák rendben lezajlottak a **2004/2005-ös tanévben**. Formaiság szempontjából nem volt vele gond, de sokszor elemi hibákat is tapasztaltam. A legnagyobb hiányérzetem azzal volt, hogy az órát úgymond rendben „leadták”. A tanórák megtartása lefolyását illetően általában rendben lévőknek volt minősíthető, de hatásosságát, minőségét tekintve jogos kifogások is felmerültek. Az, hogy csak leadták a tanórákat az számomra kevés volt, azaz nem volt elfogadható. Ugyanis nálam fontos volt a jó tanórávezetés, annak színvonala, célirányossága is! Nemigen éreztem minden esetben a céltudatosságot, a rendszerszemléletet, inkább „felsőbbrendűséget” a tanulókkal kapcsolatban. (Én vagyok, aki ezt tudom, Te pedig nem, ezért tanuld megTőlem!) Kezdetben, sok volt az indokolatlan tanóracseré is. Az alkalmazható módszerek közül főleg a legegyszerűbbeket használta az oktatók egy része. Az elvárásomnál kisebb figyelmet fordítottak a gyakorlatiasságra.

Ezekben a 2. félévben lényeges javulás állt be, amire vonatkozóan jó példát mutatott fel a határőr szakcsoport, amit Szücs János alezredes vezetett.

Tudni kell azt, hogy az **új szervezeti állománytáblázat** a korábbiakhoz képest nagyobb és másabb lett. Kevesebb lett a vezetési szint, a vezetők száma, eltűntek a köztisztviselők a rendszerből, lettek olyan helyek, melyekre ugyan hivatásos állományúak kerültek, de ezek egy

része – összesen 11+15 – közalkalmazottivá lett átminősítve. A belügyminiszter asszony hozzájárult ezen személyek eltérő státuszon történő foglalkoztatásához.

Nagyon érdekes dolog, hogy az új felállású 193 fős összlétszámból nagyobb lett az oktatási területen dolgozók száma a gazdaságiakhoz képest (78-66). Ilyenre korábban sosem volt még nálunk példa.

Érdekesség még az is, amiről előbb is tettem már említést, hogy az állománytáblázati létszámba bekerült még 15 fő védett személy (státus) Sopronból és Budapestről, akik a védettség lejártáig ide tartoztak. (Persze ez később módosult a humánerőforrás-gazdálkodás koncepció kapcsán!)

Mint már kiderült a korábban leírtakból, a 2004. szeptember 01-jével felállt módosított összetételű személyi állomány gondjai – a korábbiaktól eltérő helyzet miatt – elég széles skálán mozogtak.

Ezek közül az egyik a rendőrkollégáknál korábban alkalmazott vegyes ruhás kategória volt, ami 2004. szeptember 01-jével megszüntetésre került. Így miránk hárult ezen hivatásosok ruházati ellátása kapcsán a költségek biztosítása is. Ugyanakkor az egységes megjelenés miatt a határőr állományúakat sem lehetett volna háttérbe szorítani. (Ezt nehezítette az akkor érvényes BM ruházati szabályzat berendeltekre vonatkozó meghatározásának hiánya!)

Sajnos – mint már említettem – a Sopronból és Csupokról átvett akkori elsőéves állomány a kezdeti időben eléggé negatív hozzáállást tanúsított az új helyzetben még azzal együtt is, hogy itteni elhelyezésük, körülményeik – leszámítva a pénzügyi gondokat – sokkal jobbra vált az előző intézményüknél meglévőkhöz képest.

Az új I. évfolyam nem okozott számunkra ilyen gondokat, őket már mi „alakítottuk”, ahogy elképzelésünkben ezt kigondoltuk. Sikeresen teljesítettük a szeptember havi alapkiképzést, a „golya esküt”, alaki szemlét. Egyesek szerint lehettünk volna „keményebbek” is velük szemben, tekintettel arra, hogy csupán 2 fő elsőéves kérte ez időben tanuló jogviszonya megszüntetését.

A már érintett alapkiképzésen túl több rendezvénynek adott helyet intézményünk. Így többek között a Nemzetközi Testőrszövetség egyhetes tréningjének, egy hétvégi roma tábornak, teke- és lővész versenynek. Csupak által felkészített „levelezős” 54 fő részére vezettünk le rendőri szakmai vizsgát.

Elkezdtek a KÖE állománya (egy osztály) felkészítését kihelyezett formában.

A 2004/2005. tanévtől kezdve új rendszerben, ún. 1+1 éves képzési rendszer szerinti felkészítés került bevezetésre, ami azt jelentette, hogy az I. tanév szinte végig a tanintézetben zajlott, ellenben a II. tanévet lényegében területi végrehajtó szervezeteknél töltötték tanulóink. A két tanév alatti összes tanóra 3160 mennyiséggel létezett, amelyből 50-50 % volt az elmélet-gyakorlat aránya. De a lényeges eltérést az adta, hogy az elméleti képzés (1580 tanóra) teljes egészében a tanintézetben folyt, viszont a gyakorlatinak 35,4 %-át (1120 tanóra) tette ki a területi szakmai végrehajtóknál eltöltött időszak. A fennmaradó gyakorlati képzés 14,6 %-a (460 tanóra) a tanintézet bázisán zajlott a II. tanévben is.

Hosszú és küszködéssel terhes első félév végére kezdett már valami olyan kialakulni, mid a törzsállomány, mind a tanulók körében, amit én a minimum elvárásnak tartottam. Elértük, hogy a feszültségek lassan oldódtak. Kialakultak baráti kapcsolatok rendőr és határőr kollégák, valamint rendőr és határőr tanulók között egyaránt. Ezek az elemi mikroközösségek a későbbi kohézió akkumulátorai lettek. A továbbiakban ezeket a mikroközösségeket kellett nekünk/nekem összekapcsolni egy nagyobb egésszé!

Itt mondom el két érdekes tapasztalatomat. Azalatt a néhány hét alatt, amikor már mi intéztük a rendőr tanulónak jelentkezők ügyét, többen kerestek meg „kollegiális segítségkéréssel”, mint korábban 4 éven keresztül a határőr szakra pályázók esetében.

A másik negatív tapasztalatom az volt, hogy a tanév beindulása utáni 4-6 hétben több bírósági jellegű megkeresést kaptam a rendőrtanulókra vonatkozóan, mint 4 éven keresztül a határőr tanulók esetében történtekhez képest.

Meglepő volt az is számomra, hogy míg a hivatásos határőr kollégáim esetében 1998 óta egyszer sem volt bírósági ügy a gyakorlati munkavégzésük kapcsán, addig a rendőr kollégáknál rögtön „belefutottunk” ilyen jellegű ügyekbe. (Tudom ennek részben objektív okai is voltak.)

Hosszantartó, bonyolult munkát igényelt kollégáim egy részétől a volt BRSZK felszámolása anyagi vonatkozásban, továbbá az onnan kiutalt anyagok, eszközök nyilvántartása, kiosztása, illetve raktározása, majd bizonyos részeinek használatból történő kivonása.

A **2005/2006. tanévre** való beiskolázásunk – köszönhetően a Peringer Krisztinával megerősített Witmann Tamás alezredesnek – szokásosan rendben zajlott. A rendőrszakra többszörös, míg a határrendészre pedig a kelletténél sokkal kevesebb pályázó volt. (Mindösszesen jelentkezett ide 772 + 64 fő.) Így tehát a 116 fős rendőri elsős állományt könnyen összeszedtük, míg az 50 fős határrendészt csak azokkal az eredetileg rendőr szakra pályázó fiatalokkal tudtuk feltölteni,

akik megfeleltek ugyan, de kevés pontszámuk miatt oda – ahol 142 pont volt a határ – már nem fértek volna be, de vállalták a határrendész szakot is.

2005. augusztus 28-án az új I. évesek, és 29-én pedig az új II. évfolyam érkezett be iskolánkba. Augusztus 29-én és 30-án volt a fogadásuk, elhelyezésük, a felkészítő módszertani foglalkozásaik.

Itt jegyzem meg, hogy a 32/2004. számú BM-OM együttes rendelet hatályba lépése kapcsán a 2005/2006. tanévtől a tanulói ellátásban lényeges – szűkítő – lépések és más változás következett be.

Az együttes rendelet miatt mindenkivel új tanulói szerződést kellett kötni az új I. éveseknél – akik már számoltak a megváltozott ellátási renddel – mindenki aláírta a szerződést, de a II. évfolyamnál 2 fő nem, akinek így térítés mellőzésével, de megszűnt a tanulói jogviszonya.

A 2005. augusztus-szeptember hónapjaink eléggé zsúfoltak és tartalmasok voltak.

2005. szeptemberében lezajlott az alapképzés, tanulói eskü és a DÖK által szervezett Gólyabál. Felkészítettük a II. éveseket az első 18 hetes újszerű szakmai gyakorlatukra. Ehhez kapcsolódva szerveztünk a területi szervek képviselőivel e témában egy szakmai konferenciát, megbeszélést.

Arról, hogy ez az első ilyen területi szakmai gyakorlat eredménye milyen lesz, arról én már nem fogok pontos információkkal rendelkezni. (Elmentek 2005. október 17-ével és visszajönnek 2006. március 07-ével.)

Ebben az időszakban bebizonyosodott az, hogy nem is olyan gyengék, passzívak a tanulóink, hanem vannak köztük jobb képességű, szorgalmas egyének is, csupán csak olyan pedagógusra, mentorra van hozzá szükség, aki felfigyel rájuk, foglalkozik velük, személyiségük alakításával még a saját szabadideje terhére is. Erre bizonyíték volt a DÖK által szervezett Gólyabál, ami nagyon színvonalasra sikeredett – köszönhetően Kiss Judit tanárnőnek – valamint az október 23-ai ünnepség, továbbá az I. évfolyam Ki Mit Tud-ja is. Az egyik kollégám az október 23-i ünnepség kapcsán viccesen úgy nyilatkozott, hogy „ha egy kicsit is nem figyelünk, még igazi iskola lesz belőlünk”. A másik megjegyzés pedig az volt, hogy ezzel a műsorral külsősök előtt is nagy sikert arattunk volna.

Jó hatása volt a testvérosztályok szempontjából annak is, hogy a II. évfolyam 10. 17-ig – azaz 1,5 hónapig – együtt volt az újakkal, segítve, „pátyolgatva” őket (a testvérosztály mozgalom keretében).

Úgy ítélem meg, hogy a 2005. naptári évet, már szokásos rendben, pénzügyi problémák nélkül tudtuk lezárni.

Van még egy érdekes megfigyelésem a 2004/2005. tanév kapcsán. A BRSZK 2004. augusztus 30-ai megszűnése, a rendőrképzésbe történő bekapcsolódásunk kapcsán iskolánk kissé felértékelődött. (Ennek érdekében igyekeztem magam is tenni, illetve ezt bizonyítékokkal megtámogatni)

Tulajdonképpen az ARSZK helye nem változott, de szerepe felértékelődött. Miből is adódhatott ez? Egyrészt azért, mert egyedül maradtunk a fővárosban a BM Oktatási Főigazgatóság közelében, így a centrális elhelyezkedésünk hatása fokozottabban érvényesült, hisz bármi kellett, a közelségünk és a BRSZK megszűnése miatt mi álltunk leggyorsabban a fenntartó rendelkezésére.

Persze ezen túl az is benne volt ebben a dologban, hogy szinte mindenben tudtuk azt nyújtani, amire az Oktatási Főigazgatóságnak szüksége volt. Kiderült, tudjuk pótolni a volt budapesti rendőriskolára testált korábbi főszerepet, sőt bizonyos dolgokban már kihagyhatatlanok lettünk. Persze ehhez vállalkozni és dolgozni kellett és kell ezután is, akkor egyértelműen kialakulhat, megerősödhet az a szerep, ami elsődlegesen a centrális elhelyezkedésből indult ki.

2005. január 1-jével 14 fővel kellett csökkentenünk a létszámot, mely úgy sikerült, hogy nem kellett senkit elküldenem, sőt még tudtam máson is segíteni!

Említést teszek a 2005. május 31-én megjelent a szakképzés-fejlesztési stratégia végrehajtásához szükséges intézkedésekről szóló 1057/2005. (V.31) kormányhatározatról, mely a XXI. századi felgyorsult fejlődés lehetőségeinek valóra váltása – a humán erőforrás fejlesztése, a lakosság szakmai képzettségének növelése – érdekében született. Az itt szereplő részfeladatok kihatással voltak a rendőr és határrendész szakképzés további alakítására is.

3.7 A 2005. év vége, a 2006. év eleje

A 2005. év első felében is zajlottak az iskola fejlesztésére, szépítésére vonatkozó munkálatok, most már leginkább saját forrásból és a tanintézet dolgozói közreműködésével is.

Így többek között 26 millióból megújult az iskola főtere, a térkövezés és gyepesítés által.

Intézményi beruházként történt meg a bázis főútvonalának megújítása 3 millió forintból.

Az iskola konditerme 1+8 millió forint befektetéssel már a kor színvonalának megfelelő formát vett fel, öröme nemcsak a tanulóknak. Ekkorra az iskola a paraméterei alapján 650 fő befogadására és 420 fő elszállásolására volt képes.

A 2006-tól a rendelkezésre álló épületek felsorolását az 2. számú melléklet tartalmazza.

Habár a 3.1 pontban már érintettem a központi és helyi oktatásigazgatási dokumentumok milyenségét, kidolgozását, de mivel ez csak a kezdeti tanéveinkre vonatkozott, ezért itt érintem a szakképzés két fontos alapidokumentumát, egyrészt az Országos Képzési Jegyzék-ét (OKJ), másrészt pedig a 2006-ig – az illetékes miniszter által kiadott – nem moduláris⁴⁴ felépítésű „Szakmai és vizsgakövetelmény” -t (Szv.).

Az OKJ-t a szakképzésről szóló, többször módosított 1993. évi LXXVI. törvény vezette be, mely tartalmazza az állam által elismert szakképesítéseket. Bár ennek tartalma viszonylag elég sűrűn változott, de a határrendész és a rendőr szakképesítéseket illetően 1993-2005. között csak az azonosító számaik módosultak, de a két szakképesítés benne szerepelt folyamatosan. Lényeges változás ebben a dokumentumban a tárgyalt időszakot illetően csak 2006-ban következett be. Ez azt jelentette, hogy a rendészeti szakmacsoporton belül szereplő határrendész szak esetében belépett az objektumőr és kísérő-, a rendőr szakot illetően pedig a kormányőr úgynevezett rész-szakképesítés. (Egyébként 2009-ig évente a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter rendeleteként került kiadásra, a szakképesítésért felelős miniszterrel egyetértésben. 2010-től viszont már kormányrendelet formájában jelenítették meg.)

A Svzk volt az, ami a képzés és a vizsgáztatás minden lényeges elemére vonatkozó meghatározásokat tartalmazott. Mindkettő alapját képezte – KP-n/Tanterven túl – a tanintézeti saját oktatásigazgatási dokumentumai elkészítésének.

⁴⁴ Később is létezett Svzk, de az már moduláris felépítésű volt.

A téma kapcsán megemlítem, hogy dr. Cseh József alezredes oktatási igazgatóhelyettes tollából⁴⁵ bővebb tájékoztató is olvasható az ARSZK-ban folyó rendészeti felkészítésre vonatkozóan.

4. Minden egyéb más a témában

4.1 Készülve az igazgatói pozíció átadására

Az utolsó hónapjaimban a vezetői funkciónak megfelelő standard munkákon felül igyekeztem minden átadható dolgot összeszedni, a lehetőségeket lezárni, az átadás során figyelemfelhívásra tervezettek megjegyezni. Úgy voltam vele, akárki jöjjön utánam, mindent átadok számára, legfeljebb, ha nincs rá szüksége, majd „kidobja” azokat.

Az összegzés végéhez közeledve – még a személyes dolgaim érintése előtt – szeretnék e bázis pénzbeli értékeire is rávilágítani. Az adyligeti bázis jövője szempontjából is lényeges az, hogy kezdetben a határország 553 700 ezer Ft-ot, majd pedig a Belügyminisztérium további 1 283 000 000 Ft⁴⁶-ot és maga az iskola állománya pedig pénzben nemigen kifejezhető saját munkát végzett e helyen 1997 és 2000 között. Amennyiben ehhez hozzávesszük azt, hogy a bázisnak helyet adó 22 ha-os nagyságú állami terület a legjobb helyen, a II. kerület és Nagykovácsi között a felkapott Remeteszőlős közigazgatási területén található, a lehetséges forgalmi értékét felbecsülni is nehéz lenne. Nyilvánvaló, hogy a területen korábban – még a sorkatonai időszakban – létrehozott, ma már gyenge vagy még gyengébb állapotban lévő – épületek, létesítmények is képviselnek valamilyen nagyságú értéket.

Ami ezen intézmény-együttes itteni jövőjét illeti, jómagam biztos vagyok hosszú távú fennállásában még akkor is, ha ilyet nagy merészség kimondani.

Ennek oka minimum kettős: egyrészt az a pénz- és munkamennyiség, amit e helyen már eddig is befektettek, másrészt pedig azért, mert viszonylag jó helyen lévő nagy területről van szó. Hozzáteve azt is, hogy a bázis Nagykovácsi felé eső oldalára már 2005-ben kigondolt azóta sem elkészült körgyűrű majdani megépítése, funkcionálása még inkább felviszi e területrészt értékét. Mindez lehetővé tenné a szaktárca számára itt egy nagyon jól felszerelt, akkreditált

⁴⁵ CSEH József: A fiatalok rendészeti felkészítése az Adyligeti Rendészeti Szakközépiskolában. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, 5, 2006. pp. 47-62 oldal.

⁴⁶ Ennek nagybani megoszlását mutatja a 4. számú melléklet.

multifunkcionális – nemcsak rendvédelmi szervezeteket, hanem önkormányzatiakat is kiszolgálni képes – középszintű alap-, tovább-, átképzési⁴⁷ feladatoknak, több korcsoport részére, iskolarendszerben vagy azon kívül is kiszolgáló, hosszabb „nyitva tartási idővel” dolgozó közösségi képző, fejlesztő létesítményt létrehozni. Olyat, amely lehetőséget ad közösségi sportolásra, szabadidő hasznos eltöltésére, sőt rekreációra is.⁴⁸ Ezen belül működtethető lenne egy rendészeti/rendvédelmi jellegű „e-könyvtár”, egy pályapropagandát és felvételi munkát végző iroda, továbbá egy taneszközkészítő – módszertani fejlesztő központ is. (Jó példaként szolgálhatna erre vonatkozóan az USA-beli Georgia államban található Glynco-i Szövetségi Törvényhozás Végrehajtási Kiképző Központja⁴⁹, ahol közel 100-féle képzést végeznek ezen a 750 ha nagyságú területen elhelyezkedő bázison!) Tisztában vagyok vele, hogy ez leginkább pénz és szándék kérdése csupán!

4.2 Egyéb megjegyzéseim

A történések papírra vetésén túl egy-két kapcsolódó, általam fontosnak tartott dolgot is szeretnék rögzíteni így az összegzés vége felé.

1. Mindig figyelmet fordítottam a saját magam és munkatársaim ön- és továbbképzésére. Kihasznlva, hogy egy helyen voltunk a korábbi RVTKI-vel (azóta BM Rendészeti Vezetőkiválasztási, Vezetőképzési és Továbbképzési Főosztály), szinte minden kollégánk időben eleget tett a rendészeti szakvizsga követelménynek, sőt többen olyanok is (6 fő), aki erre nem lett volna kötelezve. Szinte a határőr kollégák 85 %-a sikeresen elvégezte a több lábbon állás érdekében a rendőrszervező-, a civilek pedig a határrendész-szervező tanfolyamot. Nagyon sokan tanultak általam is támogatva különféle civil iskolákban. Csak az utolsó évben, 2005-ben összesen 9+2 fő valamilyen

⁴⁷ A vezetőképzés témában a NKE mindenképpen optimálisabb helyzetben van bent a fővárosban!

⁴⁸ Csak a történeti hitelesség érdekében emlékeztetem az Olvasót arra, hogy egy már nagyon régi – 1999. január 11-i miniszteri értekezletre szóló - előterjesztés is azt célozta meg, hogy itt kerülne 2002 után beindításra a Rendészeti Szervek Kiképző Központja is. Ez esetben a rendészeti szakközépiskolai képzésen túl még további feladatokat is ide terveztek telepíteni. Így; az RTF-re felvett hallgatók alapkiképzését, a rendőr- és határrendész szervezői képzésre felvett – úgynevezett civilek – alapkiképzését, a polgári felsőoktatásban tanuló rendvédelmi ösztöndíjasok alapfelkészítését, más szakképzettséggű, más rendvédelmi szervtől átkerült hivatásosok (tts-ek, zls-k) átképzését, a polgári iskolákban rendőr, határőr fakultációs képzésben részesültek nyári táboroztatását továbbá különféle speciális tanfolyamok szervezését, végzését. Ehhez igazított volt az intézmény tervezett megnevezése is; BM Adyigeti Rendészeti Szakközépiskola és Kiképző Központ (BM ARSZ KK). Ide kapcsolható az a 2004. februárban továbbított anyag, mely a tanintézet 10 éves fejlesztési, - beruházási, - felújítási, - saját elképzelésünket tartalmazta.

⁴⁹ Amelyet volt szerencsém 1994-ben más határőrségi vezetőkkel együtt személyesen, közvetlenül is meglátni.

állami felsőoktatási intézményben gyarapították korábbi tudásukat, kompetenciájukat. Az igazgatói közvetleneknél is szinte majdnem mindenki tanult valahol. Kőrös Zsolt, dr. Skorka Tamás 1/2 éves idegennyelv-tanfolyamon, Konecsni Krisztián munkavédelmi, dr. Böszörményi Judit közbeszerzési tanfolyamon. De hasonlóan az oktatási igazgatóhelyettes is féléves idegennyelv-tanfolyamon vett részt 2004-ben. Sőt még a szakoktatók is különféle tanfolyamokon bővítették szaktudásukat. Ilyen volt a Nemzetközi Testőrszövetségi tréning és konferencia, a Krav Maga kiképzés, a bevetési- és a lökiképző oktatói tanfolyam és egyéb más.

2. A továbbiakban úgynevezett személyes dolgokról is említést teszek. Ez pedig az életpályámmal, annak lezárásával kapcsolatos. Hogy jutottam el és készültem fel aktív pedagógusi-vezetői tevékenységem, életpályám lezárásához.

Az igazság az, hogy először azon voltam, hogyha lehet, hosszabbítsak. Ennek oka kettős volt. Egyrészt még nem érzem magam szellemileg „öregnek”, sokkal inkább egy aktív, innovatív, tenni akaró és tudó személynek. A másik ok pedig az volt, hogy helyben nagyon arra biztattak, dolgozzak tovább! 2005. tavaszán előjárómtól kértem egy hónap gondolkodási időt arra, hogy mit teszek magammal. Ezalatt az idő alatt – nyáron – volt dr. Kátai László nyugdíjazása, de ezen túl is sokat meditáltam magamban, mire a hó végére döntöttem. Döntésemről az előjárómat, sőt 2005. augusztus 30-ai feladatszabó értekezleten a vezető- és munkatársaimat is tájékoztattam, kérve a pályázat kiírását az igazgatói munkakörre vonatkozóan. Megvallom a döntés előtt kettősség játszódott le bennem; egyrészt szeretnék és tudnék is még tenni az „ügyért” másrészt pedig tudtam azt is, hogy van több olyan jó képességű fiatal kolléga, aki szintén képes lenne ellátni ezt a munkakört, feladatot, sőt jogosan szeretne is előre jutni, amiben itt most én lehetek az „akadály”.

Az igazsághoz hozzátartozik, hogy a mostoha pénzügyi kondíciók is a nemleges válaszmot erősítették, ugyanis én mindig törekedtem a minél jobb, minőségi munkára. Ez elmegy valameddig kevés pénzzel is, több munkával, lelkesebb hozzáállással megtámogatva. Ugyanakkor van egy határ, ahonnan már pénzforrás nélkül nem lehet továbblépni a minőség „létráján”. A nevelő-oktató munka, mint egy szolgáltatás pénzbe kerül, a jó színvonalú, minőségi nevelés-oktatás pedig különösen sokba. De ezeket a jövőért nem szabad sajnálni! Persze ha nem lennék kritikus és önkritikus is egyben, akkor ezen tényezők nem zavartak volna abban, hogy a jó állás fejében elfogadjam ezt

a helyzetet. A döntésemet nyílttá tettem és lelkiismeretesen dolgoztam az utolsó hónapokban is.

A 2005/2006. tanévi feladatszabó értekezleten az utolsó instrukcióm az volt, hogy mindenki foglalkozzon a napi munkájával és ne a vezetőváltással, de ha ez bekövetkezik, akkor pedig segítsék az új igazgatót a minél gyorsabb beilleszkedésben, elképzelései megvalósításában.

3. Egész pályafutásom alatt tudatosan használtam a nevelés-oktatás kifejezést. Még akkor is, mikor a rendszerváltás kapcsán félreértelmezett módon a nevelést ki kellett hagyni. (MI a Körmendi HKTI dokumentumai készítésekor ezért használtuk akkor a személyiségformálás kifejezést!) Ugyanis mindegy, hogy nevezzük, de a középiskolát befejező fiatalot jogilag mondhatjuk felnőttnek, de sokan még inkább gyerekesen viselkedő fiatalok, akiknek a célirányos, többirányú, összehangolt fejlesztése, támogatása mellőzhetetlen. (A tehetségek felderítéséről, valamilyen objektív okból adódó segítségre szorulóknak észrevételéről, támogatásáról már nem is beszélek!)

A fiatalkor leginkább örömteli kiteljesedés, de a nehézségek kiemelt korszaka is. Intenzív változások zajlanak az egyénen belül és egyén és környezet kapcsolatában is. A változások szakszerű kísérése, támogatása lehetőség, egyben felelősség is az illetékes vezetők, kollégák által. Lehetőség, mert a szakember ismeretével, készségeivel és hozzáállásával utat mutathat, optimális irányba terelhet, problémák súlyosbodását előzheti meg, támogathat adott esetben egy jó szóval, vállveregetéssel. Felelősség, mert ha ezt elmulasztom az adott közösségnek, érintett vezetőnek nehezíthetem a munkáját. Nem szabad sajnálni az időt a segítségadásra, ami adott esetben egy őszinte beszélgetés a két – nem biztos egyenlő szintű, pozíciójú – személy között.

4. Pedagógusi megnyilvánulásom színterein – főleg a tisztképzésben – tapasztaltam azt, hogy az iskolában, a tanórákon jól szereplő, az adott tananyagot jól elsajátító fiatalok egy része nem ilyen sikeres volt a nagy ÉLET-ben. Ennek okát két dologban láttam. Egyrészt mert az érintett alacsony szintű EQ-val rendelkezett, másrészt pedig az illetékes vezetők, kollégák ennek hiányát nemigen vették észre, nem viselték el, de nem segítették az illetőt ennek megváltoztatásában.

Ezért egész pályám során nemcsak az érintett tanulók, hallgatók, hanem a munkatársaimmal kapcsolatban is igyekeztem megfelelő viszonyt kialakítani, fenntartani, személyiségüket jóirányban befolyásolni. És ezt nemcsak a hivatalos fórumokon, keretek között, hanem ezen kívüli színtereken is megtettem. Ezért fordult elő a KKKF-s vezetői időszakomban a hétfői

futballozás a hallgatókkal, avagy az esti labdajáték a Körömdi HKTI nagyon szép tornatermében a tanulók között. De ezekre vonatkozóan számtalan példát tudnék mondani, (Ajánlom megnézni a ARSZ-n készült alkalmi videófelveteleket!)

Befejezés

Őszintén mondom, a sokféle, változó erősségű gondok és a sok munka ellenére szívesen végeztem az intézmény vezetését, de legfőképpen a nevelés-oktatás szervezését, fejlesztését, és ha lehetőség adódott, magát a tanórák vezetését, a tanítványok nevelését, „okosítását”.

Nagyon jól éreztem magam a fiatalok között, a tanórák menetében, de a lelkes, tenni akaró, értelmes munkatársak, vezetők, sőt még a jó szakmunkások, segédmunkások körében is.

Sose fordult elő, hogy elszálltam volna magamtól, többször magam is bizonytalan voltam új szituációkban, újszerű döntési körülmények között, de nem azért, mert nem tudtam volna „A” -t vagy „B” -t mondani. Sokkal inkább azért, hogy bizonyosan jó legyen az a dolog és lehetőség szerint ne kerüljön túl sokba sem.

Feltételezem, hogy az – aki kellő alapossgal végig olvasta ezt a bázis, illetve tanintézet építésére/alakítására, működtetésre, a nevelő-oktató munka korszerűsítésére vonatkozó összefoglalót, megismerte az akkori kapcsolódó társadalmi és szakmai környezetet, a rendelkezésre álló pénzügyi feltételeket – könnyen beláthatta, hogy nem csekély tervező-, szervezőmunka kell egy tanintézmény felépítéséhez, beüzemeléséhez.

A nevelő-oktató munkát végző tanintézet megítélését nem gazdasági mutatókhoz kell hozzárendelni. Sokkal inkább az ott tanuló fiatalok megítélése, az ott dolgozó pedagógusok értékteremtő képessége, illetve az általuk elért oktatási eredmények – a hozzáadott érték – tükrözi annak jelentőségét, szakmai súlyát. Az írásomban felidézett korábbi tapasztalatok, leírt gondolatok további hasznosítás számára is szolgáltatathat valamilyen adalékot. Nyilvánvaló a képzésben résztvevő fiatalok alapjellemezőire mindenképpen tekintettel kell lenni!

Itt a befejező részben bátorkodtam közreadni néhány személyemre vonatkozó – de mások által is követett/követhető – gondolatot is.

Vezetői beosztásba kerülés előtt megfogalmaztam magam számára egy-két általános és néhány adott szervezetre konkretizált követelményt, elvárást. Ilyenek voltak a következők:

- ✓ A munkában annyit várj el másoktól amennyit Te is megtennél.

- ✓ Annyi tiszteletet adj meg másoknak, amennyit tőlük elvársz önmagad számára!
- ✓ Sose Te propagáld személyedet, tetteiddel, munkáddal bizonyítsd ezt. (Megjegyzem néha szükség lett volna egy kis „fényezésre”!)
- ✓ Érvényesítsd vezetői munkád során az emberségességet, segítőkészséget! (Ezt végig betartottam, bár volt olyan, amikor csalódtam, a jóindulatom mások általi kihasználása miatt!)
- ✓ Az eredményességhez hozzáértő, motivált társakra van szükség. Nem az a lényeg, hogy sokan legyenek egy szervezetben, hanem akik vannak, azok kompetensek legyenek. (Nem elég Tudni valamit, azt Akarni is kell a mindennapok során!)
- ✓ Szorgalom nélkül nincs jó eredmény, nincs megfelelő teljesítmény, nincs közös siker.
- ✓ A lelkiismeretesen elvégzett munkának és az egész életen át tartó tanulásnak érvényesülnie kell a vezetők életében.

A sok közül leginkább ezeket a jellemvonásokat/értékeket tartottam a legfontosabbaknak, amikor bármilyen szintű vezetőként – így iskolaigazgatóként is – funkcionáltam.

Tudni kell azt, hogy a BBHSZ felállításának 20. évfordulója alkalmából a MRTT Határrendész Tagozata által üzemeltetett online (HU ISSN 2061-3997) tudományos, szakmai kiadvány 2018/1 száma 4-17. oldalán nyilván csak a BBHSZ-re vonatkozó kapcsolódó írásom olvasható.

Remélem ezek az – adyigeti bázishoz, a tanintézethez kapcsolódó – információk, történet „morzsák” különösen az évek előrehaladtával valamilyen képet nyújtanak majd e téma iránt érdeklődő, kutató fiatalok számára.

Ebben bízva, teszek pontot összefoglalóm végére.

Mellékletek

1. számú melléklet: Összefoglaló az 1997-2006. 02 közötti időszak leglényegesebb történéseiről.

Ssz.	Dátum	A történes megnevezése	Megjegyzés
1.	1997- 1998.01.02	Az iskola/intézetalapítás előkészítése.	36/1997.sz OPK parancs
2.	1998.04.01	A BBHSZ felállítása, beindítása.	
3.	1998.09.01- 1999.01.01	A tanintézet első tanéve. (1998/99 és 1999/2000. tanév 3X9 hetes kettős jogállásúak.	Részleges, majd teljes beindítás.
4.	1999.09.01	Átkerülés belügyminisztériumi felügyelet alá. A tanintézet második tanéve.	1998.08.31 BBHSZ-l ARSZK lett.
5.	2000.04- 2002.01	ÉPÍTKEZÉSEK/FELÚJÍTÁSOK ütemei: 1.ütem 2000.04-08. 2. ütem 2000.10.01-2001.08.20. 3. ütem: 2002.01.02.	1. sz. szállás, a Tanépület „B” és Ideiglenes tornaterem Tanépület „A” és „C”. RVTKI és Pk-i épületek.
6.	2000.09.01	IKR határrendész szakképzés elindítása.	2000/2001. tanév. ⁵⁰
7.	2002.06.	Első kibocsátó.	
8.	2003.06	Második kibocsátó	
9.	2004/2005.tanév	Átalakítások (BRSZK és SRSZK megszüntetése) és harmadik kibocsátó.	Határrendész és rendőr képzés elindítása.
10.	2005.év- 2006.02.20-ig	Képzés finomítás és igazgatói átadásra felkészülés. Főtér térkövezés és konditerem beindítása.	2006.02.20 ht. öregségi nyugdíjba.

⁵⁰ 2001.08.28-ig IRK 18 hetes képzések teljesítése is megvalósult.

2. számú melléklet: 2006-tól a tanintézetek rendelkezésére álló létesítmények, helyiségek.

Ssz.	A nevelő-oktatómunkához rendelkezésre álló létesítmények, helyiségek.	Megjegyzés
1.	11 db alaptanterem.	2 db RVTKI-é
2.	4 db szakkabinet.	
3.	3 db számítástechnikai tanterem.	
4.	4 db idegennyelvi labor.	
5.	3 db nagy összevonó.	1 db RVTKI-é
6.	2 helyiségből álló szakkönyvtár.	Közös.

3. számú melléklet: Az építési/ beruházási költségek főbb összetevői és ezek nagybani értéke.

Ssz.	Az építkezés/beruházás tárgya	Területe/ nm.	Nagybani költsége/millió	Megjegyzés
1.	Ideiglenes körülmények kialakítása 50 fős képzendő létszám számára 1998-ban.		16,7	
2.	Panel (1.sz. tanulói szállás) újjáépítése, berendezése és új kazánház telepítése, továbbá a tető szigetelése 2000-ben.	5447	368,1 6,9	32/2 és 53/4 szem. szobák
3.	Tanépület „B” szárny részének kialakítása, berendezése 2000-ben.	1904	160,0	
4.	Tanépület „A + A1” szárny részek kialakítása, berendezése 2001-ben.	2560+165	150,4+26	

5.	Tanépület „C” szárny részének kialakítása, berendezése 2001-ben.	1686	268,9	
6.	RVTK épületének kialakítása 2002-ben.	1701	127,3	
7.	PK épület és ideiglenes tornaterem felújítása, illetve kialakítása 2002-ben.	584	39,2 11,8	
8.	Régi híradó műhely és gk. műhely tető felújítása 2002-ben.		13,45 12,55	
9.	Közművek rekonstrukciója, sport és alakuló terek kialakítása és minden egyéb más.		81,7	I: és II. ütem
	Összesítve:		1 283 000 000 forint.	

Megjegyzés:

- az új 2285 négyzetméteres étterem költségét (537 millió) és a határország országos parancsnoksági kifizetéseket itt nem tüntettem fel, mert ezek még felállásunkat közvetlen megelőzően, illetve a BHI-s időben határországi költségvetésből valósultak meg.
- Ugyanúgy nem számoltam az összesítésbe a RVTK épület megújításának költségeit (127,3 millió) sem.
- Ugyanakkor az alábbi munkák költségeit nem tüntettem fel a táblázatban:
- 3.számú tanulói szállás vizesblokk és mellékhelyiségek felújítása,
- alakulótér térburkolása, térvilágítás kialakítása,
- lőtér felújítása,
- nagy füves pálya füvesítése,
- telefonközpont- és optikai hálózat kialakítása,
- számítástechnikai kabinet és idegennyelvi labor technikai eszközökkel történő ellátása,
- úgynevezett „Dühöngő” kialakítása,
- tanépületek előtti fák alakítása a bevilágítás szempontjából,
- salakos pályák és oda vezető utak felújítása,
- szituációs gyakorlóhely és konditerem kialakítása.

4. számú melléklet: Egy-egy kép a korábbi és a későbbi időből. (Innen -oda.)

Az akkori sorkatonák egyik fontos fővárosi bázisának bejárata, ami a későbbi iskola helyszínét adta.

A bázis megújított főtere már határőr/rendőr tiszthelyettes tanulókkal.

5. számú melléklet: Az intézmény bejáratának képei.

6. számú melléklet: Az ARSZK mindennapi nevelő-oktató munkájában, működésében abban az időszakban meghatározó a jogszabályok, rendelkezések, belső szabályzók, oktatásigazgatási dokumentumok megnevezései.

- az 1993. évi LXXIX. többször módosított tv. a közoktatásról.
- az 1993. évi LXXVI. szintén módosított tv. a szakképzésről.
- a 10/1993. (XII.30.) módosított MÜM rendelet a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól.
- a 30/1990. BM-OM együttes rendelet a rendészeti szakközépiskolák működésére vonatkozóan.
- a tanulók ellátására vonatkozó 35/1999. BM utasítás.
- a 16/2000. BM utasítás a tanulók szakmai gyakorlatáról.
- A rendészeti szakközépiskolák Központi Programja.
- A határrendész szakképesítés Szakmai és Vizsgakövetelménye.
- Az RSZK Pedagógiai Szakmai Programja.
- Rendészeti szakközépiskolák Felvételi Szabályzata
- A BM Oktatási Főigazgatóság Ügyrendje.
- Az iskola SZMSZ-a.
- Iskolai Házi rend.
- Tanulói szállás Házi rendje.
- Igazgatói rezsim intézkedés az ilyen jellegű ügyekre vonatkozóan.
- Az iskola Tanulmányi és Vizsgaszabályzata.
- Az iskola Fegyelmi és Kártérítési Szabályzata.
- Az iskola Küldetésnyilatkozata.
- Az iskola Minőségügyi Kézikönyve.

- Az iskola középtávú Humánstratégiája és Marketing terve.
- A személyállomány éves képzési, - továbbképzési terve.
- Az iskola Éves és a Havi Munkatervei.

7. számú melléklet: Iskolai méretű helyi kötelezően túli kidolgozások összegzett tartalomjegyzéke.

I. Felhasználható pedagógiai jellegű írások

Ssz	A kidolgozott anyag megnevezése/címe	Kidolgozó	Ideje
1.	Pedagógiai-didaktikai jellegű szakszócikkek értelmező gyűjteménye	Beregnyei j.	2001
2.	Andragógiai-didaktikai szakmai jellegű segédletgyűjtemény	Beregnyei j.	2002
3.	Didaktika (segédanyag a multiplikátorok részére)	Lakatos G.	2003
4.	Pedagógiai jellegű ábragyűjtemény a felkészüléshez (multiplikátor)	Beregnyei j. Lakatos G.	2003
5.	Módszertani füzetek 1. (multiplikátor képzéshez)	Beregnyei j	2003
6.	Pedagógia és Pszichológia kapcsolatai (tansegédlet multiplikátorok részére)	Lakatos G.	2003
7.	Aktivizáló nem hagyományos Módszergyűjtemény. (Ajánlás)	Beregnyei j.	2003
8.	Andragógiai szöveggyűjtemény	Lakatos G.	2004

II. Pedagógiai füzetek

(sorozat 1-6.)

Ssz	A kidolgozott anyag megnevezése/címe	Kidolgozó	Ideje
1.	A foglalkozásokra történő felkészülés folyamata és általános tartalma (módszertani segédlet)	Beregnyei j.	2000
2.	Az oktatásra vonatkozó követelmények	Beregnyei j. Surányi Andrea	2000
3.	Az oktatással-képzéssel (személyiségformálással) kapcsolatos felnőtt sajátosságok. A Pedagógiai folyamat tartalma. Az oktatási folyamatok főbb eseményei	Beregnyei j.	2001
4.	A tanulók aktivizálása tanórán	Földes Katalin	2002
5.	Ellenőrzés – mérés, valamint az értékelési rendszer a közoktatási intézményekben.	Beregnyei j.	2002

III. Más pedagógiai jellegű írások

Ssz	A kidolgozott anyag megnevezése/címe	Kidolgozó	Ideje
1.	Személyiségformálás-nevelés. Tanulás-tanítás	Beregnyei j.	2001
2.	Tanítási módszerek (válogatás a szakirodalomból)	Beregnyei j.	2001
3.	Segédanyag a tanintézeti drog- és alkoholelleses stratégia kialakításához	Lakatos G	2001
4.	A hivatásos állomány időszaki pszichológiai szűrésének tapasztalatai	Pethő Dóra	2002

5.	Szociometriai felmérés a II. évfolyamosok részére	Pethő Dóra	2002- 2003
6.	Tanulás-tanítás.	Surányi Andrea	2002

IV. Egyéb jellegű írásművek

Ssz	A kidolgozott anyag megnevezése/címe	Kidolgozó	Ideje
1.	Intézményünk célkitűzései, feladatai, irányelvei, filozófiája és küldetésnyilatkozata	Beregnyei j.	1998
2.	Vezetési szervezetfejlesztési elképzelések	Beregnyei j.	1998
3.	Cél-követelmény struktúra.	Beregnyei j.	1998
4.	Tanulási-tanítási stratégiák az oktatási folyamatban	Beregnyei j.	1998
5.	Gondolatok a hatékony iskolai munkakultúra megteremtéséhez	Beregnyei j.	1998
6.	Értékelés rendje az iskolánkban	Beregnyei j.	1998
7.	Közoktatás-irányítással kapcsolatos fogalmak értelmezése	Beregnyei j.	1999
8.	Stratégiai tervezés az iskolában.	Beregnyei j.	1999
9.	Az oktatás módszereiről” (a hatékonyság és minőség tükrében)	Beregnyei j.	1999
10.	A tanóra-ellenőrzéssel (óralátogatással) kapcsolatos iskolai elvárások	Beregnyei j.	1999
11.	A felnőttoktatás elvi kérdései, sajátosságai és gyakorlata a szakközépiskolai képzésben.	Beregnyei j.	1999
12.	Személyiségformálás – nevelés; Tanulás – tanítás	Beregnyei j.	2000
13.	A vizsgáztatás előkészítése és végrehajtása (módszertani segédlet).	Beregnyei j.	2000
14.	A szakmai gyakorlatok előkészítése, végrehajtása.	Szűcs J.	2000

15.	Az osztályfőnöki munka rendje, tartalma.	Sólyom J.	2000
16.	Útmutató az ellenőrzés végrehajtására.	Kőrös Zs.	2001
17.	„Értékeink” (ht, ktv, ka, pedagógusok részére)	Beregnyei J.	2001
18.	Segédlet a munkakörelmézéshez és munkaköri leírás készítéséhez.	Bíró S.	2001
19.	Útmutató az ellenőrzési feljegyzések elkészítéséhez	Kőrös Zs	2001
20.	Az emberi erőforrás-fejlesztés az ARSZ-nél	Beregnyei J.	2001
21.	Középtávú elképzelés az ARSZ-re vonatkozóan	Beregnyei J	2001
22.	Az ARSZ arculatformálás lehetősége.	Beregnyei J	2001
23.	Az iskola humánstratégiája.	Csoport	2001
24.	A humánstratégia végrehajtására vonatkozó intézkedése terv	Berki Imre.	2001
25.	A humánstratégia végrehajtására vonatkozó intézkedés 2002-2004-re.	Bíró Sándor.	2002
26.	Minőségbiztosítás a közoktatásban, a minőség iskolája.	Beregnyei J	2003
27.	Az iskola Informatikai stratégiája.	Takács Kludia	2002
28.	A nevelési-oktatási intézmény pedagógiai állapota	Beregnyei J	2004.
29.	Elméleti jellegű gondolatok gyakorlatba ágyazva a pedagógusok számára	Beregnyei J	2004.

V. Az iskola által készített szakképzést segítő kidolgozások

Ssz	A kidolgozott anyag megnevezése/címe	Kidolgozó	Ideje
1.	Okmányminta-gyűjtemény (színes)	Hőr és véd. szakcsoport	2001

2.	A magyar útlevelek és személyi igazolványok védelmi rendszere.	Bű-i és ig.i szakcsoport	2001
3.	A MK által kiadott vízumok védelmi rendszere (tansegédlet)	Bű-i és ig.i szakcsoport	2001
4.	Az igazságügyi szakértői munka (tansegédlet).	Bű-i és ig.i szakcsoport	2001
5.	Jogi ismeretek jegyzet (Határőrség Országos Parancsnokság részére)	Dr Cseh J.	2001
6.	A kábítószer-bűnözés helyzete Magyarországon és a fiatalkori kábítószer-bűnözés megelőzésének néhány aktuális kérdése (tansegédlet).	Bű-i és ig.i szakcsoport	2001
7.	Büntető eljárásjog (tansegédlet).	Bű-i és ig.i szakcsoport	2002
8.	Tanári segédlet a Nyomozási ismeretek oktatásához.	Bű-i és ig.i szakcsoport	2002
9.	Nyomozási ismeretek munkafüzet.	Bű-i és ig.i szakcsoport	2002
10.	Rendészeti igazgatási ismeretek jogszabálygyűjtemény.	Bű-i és ig.i szakcsoport	2002
12.	Rendészeti igazgatási ismeretek (központi jegyzet).	Bű-i és ig.i szakcsoport	2002
13.	A határőrségnél alkalmazott titkos és információgyűjtési eszközök és módszerek (tansegédlet).	Bű-i és ig.i szakcsoport	2002
14.	Migrációs tansegédlet.	Bű-i és ig.i szakcsoport	2003
15.	Az EU országainak és leendő tagállamainak leírása.	Hf-i és inf.i szakcsoport	2003

16.	Tanúvédelem (tansegédlet).	Bű-i és ig.i szakcsoport	2003
17.	Bűnözés és bűnmegelőzés az ezredfordulón (tansegédlet).	Bű-i és ig.i szakcsoport	2003
18.	Ujj- és tenyéryomat-vétel a határőrségi gyakorlatban.	Bű-i és ig.i szakcsoport	2004
19.	Bűnügyi iratminta-tár.	Bű-i és ig. i szakcsoport	2004

VI. A tanintézet vezetői és munkatársai által készített sajtóban megjelent cikkek, írások.

Ssz	Kidolgozás/írás témája címe	Közlés helye	Éve
1.	Az igazgatósági oktatási központok és a határőrségi vezetőképző működésére vonatkozó elképzelések.	Határőrségi tanulmányok	1996/1 361-372. oldal
2.	Gondolatok a művelődési menedzsmentről pedagógusi megközelítésben.	Határőrségi tanulmányok	1996/1 373-383. oldal
3.	Gondolatok a határőrségi végrehajtó állomány helyéről, szerepéről, a képzettség oldaláról.	Határőrségi tanulmányok	2000/1. 147-153. oldal
4.	A pedagógus helye, szerepe, feladatai régen, ma és a jövőben.	Magyar rendészet	2003/1-2. 267. oldal

5.	Előzetes összegzett tapasztalatunk a Határrendész szakképzésről.	Határőrségi tanulmányok	2003/2. 25. oldal
6.	A határőr tiszthelyettes-képzés múltja, jelene és lehetséges jövője.	Belügyi Szemle	2003. 06. 29. oldal
7.	Ajánlás a posztsekunderi képzésre vonatkozóan.	Magyar rendészet	2004/3. 157. oldal
8.	A rendészeti szakképzés tervezett módosulásáról.	Magyar rendészet	2004/4. 128. oldal
9.	Központi Program a Rendőr-szak számára.	BM Kiadó	2004. 05. 01.
10.	Központi Program a Határrendész-szak számára.	BM Kiadó	2004. 05. 01
11.	Kívánatos kompetenciák és az EQ a rendészeti felkészítés tükrében.	Körmend	2005. Comenius konferencia ea.
12.	Az 1+1 lényege.	BM OFI honlapja	2005.01